

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΟΔΗΓΟΣ

ΕΛΕΓΧΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Έκδοση 1.0
Ιούνιος 2017

Γενική Γραμματεία Στρατηγικών & Ιδιωτικών Επενδύσεων
Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων
Διεύθυνση Έγκρισης & Παρακολούθησης Επενδύσεων
Τμήμα Ελέγχου

Συντομογραφίες

ΑΕ	Ανώνυμη Εταιρεία
ΑΜΟΕ	Αριθμός Μητρώου Οικοδομοτεχνικού Έργου
ΑΜΚ	Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου
ΑΜΚΑ	Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης
ΑΠΔ	Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΑΠΥ	Απόδειξη Παροχής Υπηρεσίας
ΑΦΜ	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου
ΒΙΟΠΑ	Βιοτεχνικό Πάρκο
ΒΙΠΑ	Βιομηχανικό Πάρκο
ΒΙΠΕ	Βιομηχανική Περιοχή
ΓΔΙΕ	Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων
ΓΕΜΗ	Γενικό Εμπορικό Μητρώο
ΓΣ	Γενική Συνέλευση
ΔΑ	Δελτίο Αποστολής
ΔΕΔΔΗΕ	Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας
ΔΕΗ	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
ΔΟΥ	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
ΔΣ	Διοικητικό Συμβούλιο
ΕΓΛΣ	Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο
ΕΕ	Ετερόρρυθμη Εταιρεία
ΕΜΕ	Ετήσιες Μονάδες Εργασίας
ΕΜΠΕ	Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Ελεγκτών
ΕΟΤ	Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
ΕΠΕ	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
ΕΠΟ	Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΕΤΕ	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος
ΙΚΑ	Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
ΙΚΕ	Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία
ΚΑΚ	Κωδικός Αριθμός Καταχώρησης
ΚΒΣ	Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων
ΚΓΕ	Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή
ΚΟΕ/ΠΟΕ	Κεντρικό Όργανο Ελέγχου / Περιφερειακό Όργανο Ελέγχου
ΚοινΣΕπ	Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση
ΚΦΑΣ	Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών
ΚΥΑ / ΥΑ	Κοινή υπουργική Απόφαση / Υπουργική Απόφαση
ΜΜΕ	Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις
ΟΕ	Ομόρρυθμη Εταιρεία
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΕΚ	Πιστοποιητικό Ελέγχου Κατασκευής
ΠΠΔ	Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις
ΠΣΚΕ	Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων
ΡΑΕ	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας
ΤΔΑ	Τιμολόγιο-Δελτίο Αποστολής
ΤΕΕ	Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος
ΤΠΥ	Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών
ΤτΕ	Τράπεζα της Ελλάδος
ΥΔΟΜ	Υπηρεσία Δόμησης
ΥΟΑ	Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης
ΦΜΥ	Φόρος Μισθωτών Υπηρεσιών
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
ΦΣΚ	Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου

Ορισμοί

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	Οι ακόλουθες ανανεώσιμες, μη ορυκτές πηγές ενέργειας: αιολική, ηλιακή, αεροθερμική, γεωθερμική, υδροθερμική και ωκεάνια ενέργεια, υδροηλεκτρική ενέργεια, βιομάζα, αέρια χώρων ταφής απορριμμάτων, αέρια που παράγονται σε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και βιοαέρια.
Ατελής έκθεση ΚΟΕ/ΠΟΕ	Έκθεση κατά την οποία το ΚΟΕ/ΠΟΕ αιτιολογημένα δεν προβαίνει σε πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου.
Δάνειο	Συμφωνία που υποχρεώνει τον δανειοδότη να διαθέσει στον δανειολήπτη χρηματικό ποσό συμφωνημένου ύψους και για συμφωνημένο χρονικό διάστημα. Ο δανειολήπτης υποχρεούται βάσει της συμφωνίας να αποπληρώσει το δάνειο που του χορηγήθηκε εντός της συμφωνηθείσας περιόδου. Δύναται να λάβει τη μορφή δανείου ή άλλου χρηματοδοτικού μέσου, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, που παρέχει στον δανειοδότη ένα βασικό στοιχείο ελάχιστης απόδοσης. Η αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανείων δεν αποτελεί επιλέξιμο δάνειο.
Διαδρομή	Η μεταφορά εμπορευμάτων από το σημείο προέλευσης στο σημείο προορισμού, συμπεριλαμβανομένων τυχόν ενδιάμεσων τμημάτων ή σταδίων εντός ή εκτός της χώρας, η οποία πραγματοποιείται με τη χρήση ενός ή περισσότερων μεταφορικών μέσων.
Διοικητικός έλεγχος	Ο έλεγχος της επένδυσης που πραγματοποιείται ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣΚΕ, χωρίς την απαίτηση της επιτόπιας επαλήθευσης.
Ενδιάμεσος έλεγχος	Ο έλεγχος της επένδυσης από το ΚΟΕ/ΠΟΕ για την πιστοποίηση της υλοποίησης τουλάχιστον του 50% του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και την κάλυψη τουλάχιστον του 50% της ίδιας συμμετοχής.
Ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	Η ενέργεια που παράγεται από μονάδες που χρησιμοποιούν μόνο ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς και το μερίδιο, ως προς τη θερμογόνο ισχύ, της ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε υβριδικές εγκαταστάσεις οι οποίες χρησιμοποιούν και συμβατικές πηγές ενέργειας. Περιλαμβάνεται επίσης η ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που χρησιμοποιείται για τα συστήματα αποθήκευσης, εξαιρουμένου του ηλεκτρισμού που παράγεται ως αποτέλεσμα των συστημάτων αποθήκευσης.
Ενσώματα στοιχεία ενεργητικού	Τα στοιχεία ενεργητικού που συνίστανται σε γήπεδα, κτίρια και μονάδα παραγωγής, μηχανήματα και εξοπλισμό.
Ημερομηνία έναρξης επένδυσης	Η ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου σε Αναπτυξιακό Νόμο ή η ημερομηνία χορήγησης θετικής βεβαίωσης επιλεξιμότητας ή η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Υπαγωγής.
Θέσεις εργασίας δημιουργούμενες άμεσα από επενδυτικό έργο	Οι θέσεις εργασίας που αφορούν τη δραστηριότητα με την οποία σχετίζεται η επένδυση, περιλαμβανομένων των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ύστερα από αύξηση του ποσοστού χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας που δημιουργείται από την επένδυση.
Μη εισηγμένη ΜΜΕ	Κάθε ΜΜΕ που δεν περιλαμβάνεται σε επίσημο κατάλογο χρηματιστηρίου, εκτός από τις εναλλακτικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης.
Μισθολογικό κόστος	Το συνολικό ποσό που πράγματι επιβαρύνει τον δικαιούχο της ενίσχυσης όσον αφορά τις αντίστοιχες θέσεις εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ακαθάριστων αποδοχών προ φόρων και υποχρεωτικών εισφορών, όπως οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, οι δαπάνες παιδικής μέριμνας και οι δαπάνες φροντίδας γονέων στη διάρκεια καθορισμένης χρονικής περιόδου.
Νεοϊδρυόμενη εταιρεία	Νεοϊδρυόμενος φορέας θεωρείται η επιχείρηση όταν δεν έχει παρέλθει έτος από τη σύστασή της ή την έναρξη επιτηδεύματός της, για τις ατομικές επιχειρήσεις, μέχρι το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου του σε Αναπτυξιακό Νόμο, δηλαδή αυτές που έχουν μεν συσταθεί πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής των, αλλά δεν έχουν καμία δραστηριότητα και άρα το αρχικό μετοχικό/εταιρικό κεφάλαιό τους δεν έχει αναλωθεί.
Οικονομοτεχνική μελέτη	Η μελέτη που υποβάλλει ο υποψήφιος φορέας μαζί με την αίτηση υπαγωγής του επενδυτικού του σχεδίου, σύμφωνα με το σχετικό πρότυπο.
Σημείο προέλευσης	Ο τόπος φόρτωσης των εμπορευμάτων για μεταφορά.
Σημείο προορισμού	Ο τόπος εκφόρτωσης των εμπορευμάτων.
Υφιστάμενες εταιρείες	Οι επιχειρήσεις οι οποίες κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού τους σχεδίου σε Αναπτυξιακό Νόμο έχουν συσταθεί και έχουν κάνει έναρξη επιτηδεύματος.

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
1. Αντικείμενο του Ελέγχου επένδυσης	9
2. Έλεγχος Φυσικού Αντικειμένου επένδυσης	11
2.1 Έλεγχος Έργων της ειδικότητας του Μηχανολόγου Μηχανικού	11
2.1.1 Μηχανολογικός – Λοιπός Εξοπλισμός	11
2.1.2 Ειδικές Εγκαταστάσεις.....	23
2.1.3 Μεταφορικά Μέσα	31
2.1.4 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία	33
2.1.4.1 Μεταφορά Τεχνολογίας.....	33
2.1.4.2 Προμήθεια και Εγκατάσταση Λογισμικού	35
2.1.4.3 Συστήματα Διασφάλισης και Ελέγχου Ποιότητας	37
2.1.5 Δαπάνες Μελετών και Αμοιβές Συμβούλων	37
2.2 Έλεγχος Έργων της ειδικότητας του Πολιτικού Μηχανικού	40
2.2.1 Γήπεδα, Κτιριακά, Τεχνικά Έργα	40
2.2.1.1 Δικαιολογητικά.....	40
2.2.1.2 Ενέργειες	44
2.2.2 Έπιπλα και Λοιπός Εξοπλισμός	51
3. Έλεγχος Οικονομικού Αντικειμένου επένδυσης	54
3.1 Έλεγχος των γενικών στοιχείων του Φορέα της επένδυσης	54
3.2 Έλεγχος των παραστατικών δαπανών και των λοιπών συνοδευτικών στοιχείων	55
3.3 Έλεγχος της εξόφλησης των παραστατικών δαπανών του έργου	57
3.4 Έλεγχος λογιστικής απεικόνισης των συναλλαγών και γεγονότων του επενδυτικού έργου.....	60
3.5 Έλεγχος των πηγών χρηματοδότησης της επένδυσης	62
3.5.1 Ίδια Συμμετοχή	63
3.5.1.1 Κάλυψη Ίδιας Συμμετοχής μέσω αύξησης του μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου με εισφορά μετρητών από τους μετόχους/εταίρους	63
3.5.1.2 Κάλυψη Ίδιας Συμμετοχής με Φορολογηθέντα αποθεματικά.....	65

3.5.1.3	Κάλυψη Ίδιας συμμετοχής με έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο ..	65
3.5.1.4	Κάλυψη Ίδιας συμμετοχής με Τραπεζικό Δάνειο	66
3.5.2	Μακροπρόθεσμος Τραπεζικός Δανεισμός.....	66
3.5.3	Επιχορήγηση	68
3.5.3.1	Καταβολή μέρους ή λήψη Προκαταβολής της επιχορήγησης	69
3.5.3.2	Βραχυπρόθεσμο Τραπεζικό Δάνειο έναντι Εκχώρησης της επιχορήγησης.....	70
3.5.3.3	Λοιπά Διαθέσιμα Κεφάλαια του Φορέα της επένδυσης (σε υφιστάμενες επιχειρήσεις)	71
3.5.4	Επένδυση Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Leasing)	72
4.	Έλεγχος Ειδικών Θεμάτων και Όρων της Απόφασης Υπαγωγής	74
4.1	Έλεγχος απασχόλησης	74
4.2	Τήρηση κανόνων δημοσιότητας	75
4.3	Έλεγχος μετοχικής σύνθεσης και νομικής μορφής.....	75
4.4	Διακριτοί λογαριασμοί.....	76
4.5	Συγχρηματοδοτούμενα επενδυτικά σχέδια - Απολογιστική έκθεση	76
4.6	Ημερομηνία Έναρξης-Ολοκλήρωσης της επένδυσης	77
4.7	Έναρξη παραγωγικής λειτουργίας.....	78
4.8	Ειδικοί Όροι της Απόφασης Υπαγωγής.....	78
4.9	Φυσικός φάκελος της επένδυσης	79

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η σύνταξη του Οδηγού Ελέγχου Ιδιωτικών Επενδύσεων, σε συνδυασμό με τη μεγάλη διεύρυνση του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών, αποτελούν δύο σημαντικά βήματα σε μια σειρά πρωτοβουλιών που έχουν αναληφθεί από το Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης, στο πλαίσιο της συντονισμένης προσπάθειας να ελεγχθούν με επιστημονικά άρτιες μεθοδολογικές προσεγγίσεις οι επενδύσεις τόσο των παλαιότερων αναπτυξιακών νόμων, όσο και αυτές του νέου Αναπτυξιακού Νόμου 4399/2016.

Ο παρών Οδηγός φιλοδοξεί να καλύψει τις απαιτήσεις μιας ολοκληρωμένης διαδικασίας ελέγχου, βασιζόμενος καταρχάς στις ρυθμίσεις του θεσμικού πλαισίου των αναπτυξιακών νόμων και της Ενωσιακής Νομοθεσίας Κρατικών Ενισχύσεων, καθώς και στις γενικά παραδεκτές αρχές εφαρμογής των ελέγχων, όπως αυτές προκύπτουν από τα ελεγκτικά πρότυπα και εφαρμόζονται στη τρέχουσα ελεγκτική πρακτική. Βασικοί στόχοι του είναι η διασφάλιση υψηλής ποιότητας ελέγχων και η περιφρούρηση του κύρους των ελεγκτών.

Με την αξιέπαινη συμβολή της Υπηρεσίας και ιδίως της ομάδας σύνταξης του Οδηγού, καλύπτεται το τεράστιο κενό των 20 χρόνων που μεσολάβησαν από την προηγούμενη έκδοσή του, το μακρινό 1997, και αντιμετωπίζονται οι δυσλειτουργίες από τη χρήση ενός ξεπερασμένου και πάντως μη επικαιροποιημένου οδηγού. Η ασάφεια στη μεθοδολογία διενέργειας επιτόπιων και διοικητικών ελέγχων άφηνε μεγάλα περιθώρια στη διακριτική ευχέρεια των ελεγκτών, ενώ οι αποκλίσεις στον τρόπο σύνταξης και στα συμπεράσματα των εκθέσεων ελέγχου προκαλούσε ανασφάλεια στους επενδυτές και δυσεπίλυτα προβλήματα στις αρμόδιες Υπηρεσίες, που όφειλαν να αντιμετωπίζουν τα ενίοτε αντιφατικά πορίσματα ελέγχου. Το γεγονός αυτό προκαλούσε μεγέθυνση της γραφειοκρατίας, μεγάλες καθυστερήσεις, υποβάθμιση του ελεγκτικού έργου και βέβαια δυσπιστία στην επιχειρηματική κοινότητα.

Οι απαιτήσεις, στις οποίες πρέπει να ανταποκρίνονται τα Μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών, το επιχειρηματικό περιβάλλον, καθώς και οι συνθήκες εντός του οποίου ασκούν το ελεγκτικό τους έργο, μεταβάλλονται συνεχώς. Συγχρόνως δε, εξελίσσεται και η ελεγκτική μεθοδολογία. Είναι επομένως απαραίτητη η διαρκής παρακολούθηση των εξελίξεων αυτών και η συχνή προσαρμογή και αναθεώρηση των μεθόδων ελέγχου και των ελεγκτικών προτύπων που ακολουθούνται κατά την διενέργεια των ελέγχων.

Η ιδιότητα του μέλους του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών, είναι ιδιαίτερα σημαντική για την αναπτυξιακή προοπτική της χώρας. Κάθε πιστοποιημένος ελεγκτής αναλαμβάνει τη μεγάλη ευθύνη της ουσιαστικής συμβολής στην αναπτυξιακή προσπάθεια επανεκκίνησης της Οικονομίας. Το Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης αναγνωρίζοντας την τεράστια σημασία του ελεγκτικού έργου ήδη διεύρυνε το Μητρώο Ελεγκτών με νέους επιστήμονες, αύξησε σημαντικά τις αμοιβές τους και με τον παρόντα Οδηγό επιδιώκει να δημιουργήσει ένα ασφαλές θεσμικό πλαίσιο για τη διενέργεια των ελέγχων.

Η επανεκκίνηση της Ελληνικής Οικονομίας δεν είναι μια θολή προγραμματική εξαγγελία. Είναι υπόθεση όλων, αλλά και καθενός ξεχωριστά.

Λόης Λαμπριανίδης
Γενικός Γραμματέας Στρατηγικών & Ιδιωτικών Επενδύσεων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο έλεγχος υλοποίησης παραγωγικών επενδύσεων που επιχορηγούνται από τον εκάστοτε Αναπτυξιακό Νόμο αποτελεί μία σύνθετη και εξειδικευμένη ελεγκτική διαδικασία (λόγω των αναλυτικών και ειδικών ρυθμίσεων – κανόνων που διέπουν τον Αναπτυξιακό Νόμο) αλλά και το πιο νευραλγικό τμήμα του συστήματος εφαρμογής των επενδυτικών κινήτρων. Επομένως καθίσταται επιτακτική η ανάγκη για την πραγματοποίηση ενός ουσιαστικού και αποτελεσματικού ελέγχου έτσι, ώστε να επιτευχθεί η παραγωγική διάθεση των κοινωνικών πόρων και η μεγιστοποίηση του κοινωνικού οφέλους.

Σύμφωνα με τα όρια που θέτει το παραπάνω πλαίσιο, το παρόν Εγχειρίδιο αποτελεί μία προσπάθεια συστηματοποίησης των ελεγκτικών διαδικασιών που εφαρμόζονται στον έλεγχο των επενδύσεων που υπάγονται σε Αναπτυξιακούς Νόμους μέσω καταγραφής των ενεργειών – διαδικασιών και των απαιτούμενων δικαιολογητικών που αφορούν κάθε επί μέρους περίπτωση και έχει βασικό σκοπό την υποστήριξη των μελών του ΕΜΠΕ έτσι, ώστε να εκπληρώνονται οι ακόλουθοι στόχοι:

- Ορθή εφαρμογή του εθνικού και ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου.
- Ομοιογενής τρόπος αντιμετώπισης της επιλεξιμότητας των δαπανών των Φορέων επένδυσης.
- Επιτάχυνση της διαδικασίας καταβολής της ενίσχυσης.
- Ελαχιστοποίηση της απαιτούμενης ανθρωποπροσπάθειας.

Στο Εγχειρίδιο αποτυπώνονται τα σημαντικότερα στοιχεία που συνθέτουν τη διαδικασία των ελέγχων (επιτόπιων και διοικητικών) και τα βασικότερα σημεία ελέγχου

- προς το φυσικό και το οικονομικό αντικείμενο,
- τις πηγές χρηματοδότησης,
- την τήρηση των λοιπών όρων υλοποίησης της επένδυσης και
- τα πιο κοινά ζητήματα που εμφανίζονται κατά τη διενέργεια των ελέγχων με ταυτόχρονη παράθεση των πιο ενδεδειγμένων τρόπων αντιμετώπισής των.

Με την προσδοκία ότι η παρούσα απόπειρα θα συνεισφέρει στην προσπάθεια βελτίωσης της διαδικασίας των επιτόπιων ελέγχων, κάθε καλοπροαίρετη κριτική, εύστοχη υπόδειξη και εποικοδομητική πρόταση είναι ευπρόσδεκτη. Απώτερη φιλοδοξία μας αποτελεί η δημιουργία ενός «δυναμικού» εγχειριδίου μέσω της τακτικής ενσωμάτωσης των παρατηρήσεων - εμπειριών των μελών του ΕΜΠΕ και των μελλοντικών αλλαγών του κανονιστικού πλαισίου.

Η σύνταξη του παρόντος εγχειριδίου έγινε από τα ακόλουθα στελέχη της Διεύθυνσης Έγκρισης και Παρακολούθησης Ιδιωτικών Επενδύσεων:

- Στέργιος Τσολάκης (Αν. Προϊστάμενος Τμήματος Ελέγχου, Χημικός Μηχανικός)
- Στυλιανός Τσέργας (Στέλεχος Τμήματος Ελέγχου, Πολιτικός Μηχανικός)
- Ιωάννης Κανακάκης (Στέλεχος Τμήματος Ελέγχου, Οικονομικός)

με τη συμμετοχή και πολύτιμη βοήθεια όλων των στελεχών της Διεύθυνσης.

Θεωρούμε υποχρέωσή μας να ευχαριστήσουμε θερμά, τόσο για την ανάθεση αυτού του ιδιαίτερα απαιτητικού σε επιστημονική κατάρτιση και εμπειρία έργου, όσο και την εμπιστοσύνη και την ενθάρρυνση – συμπαράσταση που επέδειξαν στο έργο μας, το Γενικό Γραμματέα Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων Λ. Λαμπριανίδη, το Γεν. Δ/ντή Ιδιωτικών Επενδύσεων κ. Π. Λαμπρινό και το Δ/ντή Έγκρισης & Παρακολούθησης Επενδύσεων κ. Σ. Αθανασίου.

Αθήνα, Ιούνιος 2017

Η συντακτική ομάδα

[Επιστροφή στα Περιεχόμενα](#)

1. Αντικείμενο του Ελέγχου επένδυσης

Η διαδικασία του επιτόπιου ελέγχου πραγματοποιείται από το Κεντρικό/Περιφερειακό Όργανο Ελέγχου (ΚΟΕ/ΠΟΕ) και καλύπτει το σύνολο των διοικητικών, οικονομικών, τεχνικών και φυσικών πτυχών της επένδυσης και πιστοποιεί:

- Την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης καθώς και τη συμμόρφωση των παραδιδόμενων προϊόντων ή/και παρεχομένων υπηρεσιών της επένδυσης με τους όρους της Απόφασης Υπαγωγής της στον εκάστοτε Αναπτυξιακό Νόμο.
- Την ακρίβεια των πληροφοριών που παρείχε ο Φορέας μέσω των υποβληθέντων στοιχείων σε ό,τι αφορά το Φυσικό και Οικονομικό αντικείμενο της επένδυσης.
- Για κάθε πραγματοποιηθείσα δαπάνη του Φορέα της Επένδυσης
  - ✓ Την ορθότητά της (αν, πράγματι, είναι σύμφωνη με τα υποβληθέντα παραστατικά και στοιχεία)
  - ✓ Την επιλεξιμότητά της (αν, πράγματι, διενεργήθηκε εντός της επιλέξιμης χρονικής περιόδου και είναι σύμφωνη με τους γενικούς ή/και ειδικότερους κανόνες επιλεξιμότητας του εκάστοτε Αναπτυξιακού Νόμου)
  - ✓ Τη συσχέτισή της με την εγκεκριμένη επένδυση και την αντιστοιχία της σε τμήμα του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου που υλοποιήθηκε με επιτυχία
  - ✓ Τη συμβατότητά της με τους Εθνικούς και Κοινοτικούς Κανόνες συμπεριλαμβανομένων των κανόνων δημοσιότητας
  - ✓ Τη μη ύπαρξη διπλής χρηματοδότησής της από άλλα Κοινοτικά ή Εθνικά χρηματοδοτικά μέσα
  - ✓ Την υποστήριξή της από τα απαραίτητα παραστατικά, έγγραφα και στοιχεία και
  - ✓ Την ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου

Ο διοικητικός έλεγχος πραγματοποιείται εξ αποστάσεως με βάση τα παραστατικά και στοιχεία που προσκομίζονται από το Φορέα της επένδυσης.

Η διαδικασία που ακολουθείται στο διοικητικό έλεγχο παρουσιάζει μεγάλες ομοιότητες με τη διαδικασία των επιτόπιων ελέγχων. Η βασική διαφοροποίησή τους εντοπίζεται στην απουσία επιτόπιας αυτοψίας του Κεντρικού Οργάνου Ελέγχου (ΚΟΕ/ΠΟΕ) στους χώρους υλοποίησης της επένδυσης.

Όμως, ανεξάρτητα από την όποια διαφοροποίηση και στην περίπτωση των διοικητικών ελέγχων, βασικός σκοπός παραμένει η επιβεβαίωση της υλοποίησης των προβλεπόμενων παραδοτέων και η επαλήθευση της πραγματοποίησης των σχετικών δαπανών που δηλώνουν οι Φορείς των επενδύσεων.

Στα πλεονεκτήματα του διοικητικού ελέγχου συγκαταλέγεται η εξοικονόμηση χρόνου λόγω της μη επίσκεψης του ΚΟΕ/ΠΟΕ στον τόπο υλοποίησης της επένδυσης και η απαλοιφή του κόστους μετακίνησης και διαμονής του.

Το βασικότερο μειονέκτημα του διοικητικού ελέγχου αποτελεί το γεγονός ότι δεν παρέχουν το ίδιο ευρύ φάσμα παραστάσεων που είναι διαθέσιμο κατά τη διάρκεια του επιτόπιου ελέγχου. Η διενέργεια των επισκέψεων δίνει τη δυνατότητα στα μέλη του ΚΟΕ/ΠΟΕ,

- Να συμμετάσχουν σε μία διαδραστική διαδικασία και
- Να αξιοποιήσουν το σύνολο των αισθητηρίων τους για την πρόσληψη των απαραίτητων πληροφοριών

σε αντίθεση με το διοικητικό έλεγχο.

Η υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου της επένδυσης είναι το πιο κρίσιμο σημείο στην ορθή υλοποίηση της επένδυσης. Ο βασικός σκοπός του ελέγχου του φυσικού αντικειμένου της επένδυσης είναι η επιβεβαίωση της υλοποίησης του προβλεπόμενου έργου και της τήρησης των προδιαγραφών που αναφέρονται στην εγκριτική απόφαση ως προς το παραγόμενο αποτέλεσμα (παραδοτέο, εγκατάσταση, μηχανήμα, όργανο, εξοπλισμός). Αποτελεί ίσως το δυσκολότερο μέρος του ελέγχου αφού,

- απαιτεί συνδυασμένη γνώση τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο, έτσι ώστε να είναι εφικτή η σύγκριση ανάμεσα στον αρχικό σχεδιασμό και στο τελικό αποτέλεσμα,
- προϋποθέτει σημαντική εμπειρία προκειμένου να εντοπιστούν τα σημαντικότερα σημεία ελέγχου και να πραγματοποιηθεί η απαραίτητη επαλήθευση και
- λόγω της μοναδικότητας του αντικειμένου της εκάστοτε επένδυσης, είναι αδύνατο να υπερβεί ένα μέτριο βαθμό τυποποίησης.

Ο έλεγχος του φυσικού αντικειμένου της επένδυσης επιμερίζεται,

- Στον έλεγχο των έργων της ειδικότητας του Μηχανολόγου Μηχανικού και
- Στον έλεγχο των έργων της ειδικότητας του Πολιτικού Μηχανικού

οι οποίοι αναλύονται εκτενέστερα παρακάτω.

Το οικονομικό αντικείμενο της επένδυσης συνδέεται άμεσα και με το φυσικό της αντικείμενο. Καθοριστικό σημείο για την επιτυχή ολοκλήρωσή του, είναι η ορθή έκδοση και εξόφληση των παραστατικών που αφορούν στις πραγματοποιηθείσες δαπάνες που προέβη ο Φορέας κατά την υλοποίηση της επένδυσης.

Τα παραστατικά που πρέπει να τηρούνται για τις ανάγκες του επιχειρηματικού σχεδίου συνοδεύονται υποχρεωτικά από τα προβλεπόμενα από την ελληνική φορολογική νομοθεσία, κατά περίπτωση, λογιστικά έγγραφα, για την τεκμηρίωση και επαλήθευση (πιστοποίηση) της ορθής υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου.

[Επιστροφή στα Περιεχόμενα](#)

[Επιστροφή στα Περιεχόμενα](#)

2. Έλεγχος Φυσικού Αντικειμένου επένδυσης

2.1 Έλεγχος Έργων της ειδικότητας του Μηχανολόγου Μηχανικού

Ο έλεγχος των έργων της ειδικότητας του Μηχανολόγου Μηχανικού αφορά τον έλεγχο του

- Μηχανολογικού Εξοπλισμού,
- Λοιπού Εξοπλισμού,
- Ειδικών Εγκαταστάσεων,
- Μεταφορικών Μέσων,
- Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων (εκτός από Δαπάνες Μελετών – Αμοιβές Συμβούλων) και
- Μελετών και Αμοιβών Συμβούλων.

Η πιστοποίηση των δαπανών των παραπάνω κατηγοριών περιλαμβάνει:

- Την καταγραφή και την επιβεβαίωση του έργου που υλοποιήθηκε καθώς και τη συσχέτισή του με το εγκεκριμένο έργο που προκύπτει από την απόφαση υπαγωγής.
- Την επιβεβαίωση της ομαλής λειτουργίας των μηχανημάτων και των οργάνων κατά την παραγωγική διαδικασία.
- Την διαπίστωση του εύλογου ή μη του σχετικού κόστους.
- Την διαπίστωση του καινούργιους ή μη του εξοπλισμού.
- Την αντιπαραβολή των σειριακών αριθμών των μηχανημάτων/οργάνων με τα αντίστοιχα στοιχεία που δηλώνονται στην υποβληθείσα έκθεση του Φορέα της επένδυσης και στα αντίστοιχα τιμολόγια ή σε κάθε είδους συνοδευτικά έγγραφα αυτών.
- Τη λήψη φωτογραφιών των μηχανημάτων - οργάνων - εξοπλισμού - μεταφορικών μέσων κατά τη διάρκεια της επιτόπιας αυτοψίας που δρουν υποστηρικτικά στην τεκμηρίωση των ευρημάτων που αποτυπώνονται στην έκθεση ελέγχου.

2.1.1 Μηχανολογικός – Λοιπός Εξοπλισμός

Για την πιστοποίηση των δαπανών που αφορούν σε **Μηχανολογικό – Λοιπό Εξοπλισμό**, είναι δυνατόν, ανάλογα την περίπτωση (κάθε περίπτωση ελέγχου εξοπλισμού είναι μοναδική και συνεπώς, από τα παρακάτω στοιχεία, το ΚΟΕ/ΠΟΕ ζητά αυτά που κρίνει αναγκαία και τα οποία δίνουν μία ολοκληρωμένη εικόνα των διαδικασιών που έχουν προηγηθεί για την αγορά του εξοπλισμού) να προσκομιστούν από το Φορέα της επένδυσης και να ελεγχθούν από το ΚΟΕ/ΠΟΕ τα ακόλουθα δικαιολογητικά/στοιχεία:

- Συνοπτική Τεχνική Περιγραφή, υπογεγραμμένη από τον υπεύθυνο Μηχανικό, του εγκατεστημένου εξοπλισμού και του τρόπου λειτουργίας του ως ενιαία ενότητα με συνημμένη κατάσταση καταγραφής του εξοπλισμού σε πίνακα που περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία για κάθε διακριτό του τμήμα στο οποίο

επιμερίζεται:

- ✓ Αριθμός/Ημερομηνία τιμολογίου αγοράς
  - ✓ Οίκος (Κατασκευαστικός ή Εμπορικός)
  - ✓ Τύπος
  - ✓ Ισχύς
  - ✓ Δυναμικότητα
  - ✓ Σειριακό αριθμό (Serial Number)
  - ✓ Σύντομη εξωτερική περιγραφή και του τρόπου λειτουργίας του
  - ✓ Κόστος αγοράς
- Τιμολόγια αγοράς με αναλυτική περιγραφή των αποκτούμενων στοιχείων παγίου ενεργητικού, τα οποία πρέπει να συνοδεύονται, κατά περίπτωση, από τα ακόλουθα πρωτότυπα στοιχεία:
    - ✓ Τιμολόγια Εξωτερικού
      - Προσφορά εξοπλισμού από τον Προμηθευτικό Οίκο (Κατασκευαστικό ή Εμπορικό).
      - Παραγγελία Εξοπλισμού (Order) και Επιβεβαίωση Παραγγελίας ή Έγγραφο Αποδοχής Παραγγελίας (Order Confirmation).
      - Σύμβαση με τον Προμηθευτικό Οίκο (Κατασκευαστικό ή Εμπορικό) στην οποία αναφέρονται οι όροι προμήθειας του εξοπλισμού.
      - Προτιμολόγιο (Proforma Invoice) που εκδίδεται από τον Προμηθευτικό Οίκο μετά την υπογραφή της Σύμβασης και στο οποίο αναφέρεται ο αριθμός της Σύμβασης και ο διακανονισμός πληρωμής (προκαταβολή, δόσεις, τράπεζα εξόφλησης).
      - Έμβασμα Τράπεζας του Φορέα της επένδυσης το οποίο αποστέλλεται ως προκαταβολή στην Τράπεζα του Προμηθευτικού Οίκου στο Εξωτερικό
      - Γραμμάτιο είσπραξης της Τράπεζας του Προμηθευτικού Οίκου, για το ποσό του προεμβάσματος που εστάλη από το Φορέα της επένδυσης.
      - Έντυπο της διατραπεζικής συναλλαγής (swift 103).
      - Έγγραφο CMR γνωστό και ως «Διεθνής Φορτωτική CMR». Η CMR είναι η Σύμβαση περί του συμβολαίου για την διεθνή οδική μεταφορά εμπορευμάτων (από το γαλλικό **C**onvention relative au contrat de transport international de **M**archandises par **R**oute). Η CMR διέπει τη μεταφορά κάθε είδους εμπορευμάτων με φορτηγά και εφαρμόζεται όταν ένα εμπόρευμα παραλαμβάνεται από έναν τόπο και παραδίδεται σε άλλον τόπο πέραν των συνόρων. Τουλάχιστον ένα από τα κράτη παραλαβής και παράδοσης πρέπει να συμμετέχει στη CMR. Αυτό ισχύει ανεξαρτήτως της μόνιμης κατοικίας ή της ιθαγένειας των μερών. Η σύμβαση ισχύει σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε ορισμένα άλλα κράτη. Δηλαδή, η συνθήκη CMR, διέπει τις διαδικασίες που θα πρέπει να γίνουν για την διεθνή μεταφορά και ως εκ τούτου αντικαθιστά με δικές της διατάξεις και νόμους κάθε σχετικό νόμο των κρατών μελών της συνθήκης και η φιλοσοφία της είναι να υπάρχει πλέον μια ενιαία νομοθεσία για να λύνει τις διαφορές μεταξύ των νομικών συστημάτων των κρατών μελών. Για περιπτώσεις που δεν ρυθμίζονται επαρκώς από τη CMR ισχύει συμπληρωματικά το Εθνικό Δίκαιο. Η ευθύνη για ζημιές κατά τη μεταφορά ρυθμίζεται μέσω της φορτωτικής CMR. Η CMR καλύπτει αποκλειστικά τη φόρτωση οδικών οχημάτων, τα εμπορευματοκιβώτια ή τα κινητά αμαξώματα δεν νοούνται ως οχήματα.
      - Καταστάσεις περιεχομένων container ή κιβωτίων (Packing List).
      - Τιμολόγιο του Προμηθευτικού Οίκου και στο οποίο γίνεται αναφορά

- στην υπογεγραμμένη σύμβαση και στην καταβληθείσα προκαταβολή μέσω του Προτιμολογίου (proforma-invoice). Δηλαδή, μετά την είσπραξη της προκαταβολής μέσω του προεμβάσματος, ο Προμηθευτικός Οίκος αποστέλλει τον εξοπλισμό στο Φορέα της επένδυσης και εκδίδει το αντίστοιχο Τιμολόγιο και όλα τα απαιτούμενα παραστατικά της μεταφοράς (CMR και Packing List).
- Έμβασμα Τράπεζας του Φορέα της επένδυσης το οποίο αποστέλλεται ως πληρωμή του υπολοίπου της αξίας του εξοπλισμού στην Τράπεζα του Προμηθευτικού Οίκου στο Εξωτερικό σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης.
  - Γραμμάτιο είσπραξης της Τράπεζας του Προμηθευτικού Οίκου, για το ποσό του Εμβάσματος που εστάλη από το Φορέα της επένδυσης προς εξόφληση του τιμολογίου του εξοπλισμού.
  - Αντίγραφο τραπεζικού λογαριασμού του Φορέα της επένδυσης μέσω του οποίου έγινε η μεταφορά των παραπάνω πιστώσεων (προέμβασμα - έμβασμα).
  - Διασάφηση Εισαγωγής - Άδεια εκτελωνισμού - Τιμολόγιο ή Δελτία Παροχής Υπηρεσιών Εκτελωνιστή για εισαγωγές εξοπλισμού από χώρες εκτός Ε.Ε.
  - Δελτία Αποστολής ή/και Δελτία μη Τιμολογηθέντων Αποθεμάτων (από 1-1-2014 και μετά, σύμφωνα με την επισήμανση του Σημείου Ελέγχου 9 που ακολουθεί) Εμπορικού Προμηθευτικού Οίκου της Ελλάδας ή/και του Εξωτερικού ή/και Φορτωτικά Έγγραφα Μεταφορικών Εταιρειών, για τη μεταφορά του εξοπλισμού, ανάλογα την περίπτωση:
    - Από το εξωτερικό απευθείας στον τόπο της επένδυσης.
    - Από το εξωτερικό σ' ένα ενδιάμεσο σταθμό π.χ. μία αποθήκη του Εμπορικού Προμηθευτικού Οίκου ή μίας εταιρείας Παροχής Υπηρεσιών Logistics και στη συνέχεια στον τόπο της επένδυσης που καταγράφουν, εκτός των άλλων, απαραίτητα,
      - τον αριθμό κυκλοφορίας του οχήματος μεταφοράς,
      - τον τόπο Φόρτωσης και Εκφόρτωσης του εξοπλισμού
      - τον εξοπλισμό που μεταφέρεται.
  - Παραστατικά εξόφλησης του εξοπλισμού, όπως αυτά καταγράφονται αναλυτικότερα στην παρ. 3.3.
  - Απαλλακτικό ΦΠΑ, για τις περιπτώσεις απαλλαγής.
- ✓ Τιμολόγια Εσωτερικού
- Προσφορά Προμηθευτικού Οίκου (Κατασκευαστικού ή Εμπορικού) για τον εξοπλισμό.
  - Σύμβαση με τον Προμηθευτικό Οίκο (Κατασκευαστικό ή Εμπορικό).
  - Δελτία Αποστολής Προμηθευτικού Οίκου (Κατασκευαστικού ή Εμπορικού) ή Φορτωτικά Έγγραφα Μεταφορικών Εταιρειών.
  - Παραστατικά εξόφλησης των τιμολογίων, όπως αυτά καταγράφονται αναλυτικότερα παρ. 3.3.
  - Απαλλακτικό ΦΠΑ για τις περιπτώσεις απαλλαγής.
- Βεβαιώσεις του Προμηθευτικού Οίκου ότι ο εξοπλισμός που έχει προμηθεύσει στο Φορέα της επένδυσης είναι καινούργιος και αμεταχειριστος, ενώ δεν έχει παρακρατηθεί το σύνολο ή μέρος της κυριότητάς του.
  - Σύμβαση Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Leasing) του εξοπλισμού (αν προβλέπεται από την Απόφαση Υπαγωγής) στην οποία ρητά ορίζεται ότι μετά τη λήξη της μίσθωσης ο εξοπλισμός θα περιέχεται στην κυριότητα του Φορέα της επένδυσης, που συνοδεύεται από τα,

- ✓ θεωρημένα αντίγραφα των σχετικών τιμολογίων αγοράς του εξοπλισμού (από την εταιρεία Leasing) που περιλαμβάνεται στη σύμβαση και τα αντίστοιχα έγγραφα μεταφοράς του, σύμφωνα με τα παραπάνω και
- ✓ τα λοιπά απαραίτητα παραστατικά (καταβεβλημένα μισθώματα, εξοφλητικές αποδείξεις, παραστατικά εξόφλησης κλπ), σύμφωνα με παρ. 3.3.
- Επικυρωμένο αντίγραφο από το προβλεπόμενο στον ΚΦΑΣ βιβλίο (π.χ. Μητρώο Παγίων), όπου έχει καταχωρηθεί ο εξοπλισμός που προμηθεύτηκε η επιχείρηση στο πλαίσιο της επένδυσης (Λογιστικές Εγγραφές στο Λογαριασμό 12).
- Φωτογραφικό υλικό Μηχανολογικού – Λοιπού Εξοπλισμού.

Τα **Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου (Critical Control Points – CCP)** του ΚΟΕ/ΠΟΕ κατά την πιστοποίηση των δαπανών που αφορούν σε Μηχανολογικό – Λοιπό Εξοπλισμό, είναι τα εξής:

1. Κατά την τελική αυτοψία του ΚΟΕ/ΠΟΕ, ο Μηχανολογικός – Λοιπός Εξοπλισμός πρέπει να είναι εγκατεστημένος στον τόπο υλοποίησης της επένδυσης και σε πλήρη λειτουργία, ενώ πρέπει να είναι διαθέσιμα τα αντίστοιχα εγχειρίδια χρήσης, prospectus κλπ. Δεν είναι δυνατή η πιστοποίηση από το ΚΟΕ/ΠΟΕ εξοπλισμού ο οποίος βρίσκεται:
  - Αποθηκευμένος σε χώρο που βρίσκεται εντός ή εκτός του τόπου υλοποίησης της επένδυσης.
  - Εγκατεστημένος στον τόπο υλοποίησης της επένδυσης, αλλά σε κατάσταση μη λειτουργίας.
  - Σε πλήρη λειτουργία αλλά σε χώρο Πελάτη του Φορέα της επένδυσης.
2. Κατά την αυτοψία του ΚΟΕ/ΠΟΕ ελέγχει αν είναι διαθέσιμες:
  - Η Άδεια εγκατάστασης ή έγγραφο απαλλαγής από αυτή,
  - Η Άδεια Λειτουργίας, εν ισχύ, της μονάδας από τις αρμόδιες Υπηρεσίες ή έγγραφο απαλλαγής από αυτή, που να περιλαμβάνει το σύνολο του εγκεκριμένου εξοπλισμού που προμηθεύτηκε η επιχείρηση στο πλαίσιο υλοποίησης της επένδυσής της (Συμβατικής και Leasing, αν υπάρχει) και
  - Τα συνημμένα (στις παραπάνω Άδειες) θεωρημένα (από τις αρμόδιες Υπηρεσίες) Σχέδια Διάταξης του εξοπλισμού της μονάδας, στα οποία το ΚΟΕ/ΠΟΕ επιβεβαιώνει τη χωροταξική παρουσία του συνόλου του εγκεκριμένου εξοπλισμού της επένδυσης.

Όταν η Άδεια Λειτουργίας ή το αντίστοιχο έγγραφο απαλλαγής, δεν είναι διαθέσιμα κατά την τελική αυτοψία του ΚΟΕ/ΠΟΕ, τότε το τελευταίο,

  - ✓ επισημαίνει στην Έκθεσή του, αλλά και στο Φορέα της επένδυσης, την υποχρέωση της επιχείρησης για την προσκόμισή τους στο Στάδιο της Ολοκλήρωσης της επένδυσης από την Υπηρεσία, ενώ
  - ✓ αν υπάρχει, λαμβάνει αντίγραφο της σχετικής αίτησης του Φορέα μετά των συνημμένων Σχεδίων της προς τις αρμόδιες Υπηρεσίες για την έκδοση της Άδειας Λειτουργίας ή του εγγράφου απαλλαγής από αυτή.
3. Τα παραστατικά των δαπανών πρέπει:
  - Να έχουν εκδοθεί στο όνομα του Φορέα της επένδυσης (της εταιρείας, αν υπάρχει, ή του επιχειρηματία - φυσικού προσώπου, σε περίπτωση ατομικών επιχειρήσεων).
  - Να περιλαμβάνουν εξοπλισμό της εγκεκριμένης επένδυσης, ο οποίος πρέπει να περιγράφεται με σαφήνεια και

- Ο αρχικός ή ο τελικός (αν μεσολαβούν ενδιάμεσοι σταθμοί) τόπος αποστολής να είναι ο τόπος υλοποίησης της επένδυσης.

Δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτά παραστατικά δαπανών που εκδίδονται στο όνομα τρίτων (π.χ. μετόχων ή εταιρών) ή ο τόπος αποστολής δεν είναι ο τόπος υλοποίησης της επένδυσης. Κάθε αγορά εξοπλισμού ή κατασκευή παγίου από μέτοχο, εταίρο ή τρίτο που γίνεται ενόσω υπάρχει η εταιρεία και στη συνέχεια εισφέρεται σε είδος στο μετοχικό της κεφάλαιο δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη στα πλαίσια ενίσχυσης του εκάστοτε αναπτυξιακού νόμου.

Για τον προσδιορισμό του εγκεκριμένου Μηχανολογικού - Λοιπού Εξοπλισμού της επένδυσης, το ΚΟΕ/ΠΟΕ ανατρέχει μέσω του ΠΣΚΕ:

- ✓ Στο Παράρτημα (αν υπάρχει) της Απόφασης Υπαγωγής,
- ✓ Στα Πρακτικά της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής (αν υπάρχουν),
- ✓ Στο Εισηγητικό Σημείωμα Υπαγωγής της Υπηρεσίας και
- ✓ Στην υποβληθείσα Τεχνικό - Οικονομική Μελέτη του Φορέα της επένδυσης κατά το στάδιο της αίτησης υπαγωγής της επένδυσης στον εκάστοτε Αναπτυξιακό Νόμο (για την αποσαφήνιση σημείων του Εισηγητικού Σημειώματος της Υπηρεσίας ή τον προσδιορισμό τυχόν εκ παραδρομής σφαλμάτων του).

Με τον έλεγχο αυτό, επισημαίνονται:

- ✓ Η τυχόν εσφαλμένη κατανομή των υποβληθέντων δαπανών στις κατηγορίες δαπανών της επένδυσης. Στην περίπτωση αυτή, το ΚΟΕ/ΠΟΕ πραγματοποιεί τις κατάλληλες μεταφορές δαπανών στο ΠΣΚΕ, έτσι ώστε, να επιτευχθεί η σωστή κατανομή των υποβληθέντων δαπανών στις κατηγορίες δαπανών της επένδυσης σύμφωνα με τα παραπάνω (Παράρτημα Απόφασης Υπαγωγής, Πρακτικά ΚΓΕ, Εισηγητικό Σημείωμα Υπαγωγής της Υπηρεσίας και Τεχνικό-Οικονομική Μελέτη).
- ✓ Οι τυχόν μεταβολές στην Εγκεκριμένη επένδυση, σε ό,τι αφορά το Μηχανολογικό - Λοιπό Εξοπλισμό, δηλαδή ο προσδιορισμός:
  - Του εγκεκριμένου εξοπλισμού που δεν υλοποιήθηκε.
  - Του εξοπλισμού που υλοποιήθηκε πέραν του εγκεκριμένου της Απόφασης Υπαγωγής και σχετίζεται με την επένδυση.
  - Του εξοπλισμού που υλοποιήθηκε αλλά δεν σχετίζεται με την επένδυση και πρέπει να μη ληφθεί υπόψη.
  - Τις τυχόν μεταβολές στην προμήθεια του εξοπλισμού σε σχέση με τον εγκεκριμένο, σε ό,τι αφορά,
    - Τον Προμηθευτικό ή Κατασκευαστικό Οίκο,
    - Τον Τύπο,
    - Την Ισχύ,
    - Τη Δυναμικότητα,
    - Την Ευελιξία του Συστήματος και
    - Την Τεχνολογική Στάθμη κλπ. βασικών παραμέτρων,
 και αναφέρονται αιτιολογημένα οι θετικές ή οι αρνητικές επιπτώσεις τους στην επένδυση.

4. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ κάνει αποδεκτή μία αλλαγή, σε σχέση με την Απόφαση Υπαγωγής, στην προμήθεια ενός Παραγωγικού Μηχανήματος από ένα άλλο, όταν ο Φορέας της επένδυσης τεκμηριώνει ότι το Μηχάνημα που επέλεξε τελικά:

- Εντάσσεται στην ίδια Κατηγορία Δαπανών με το αρχικό.
- Δεν διαφοροποιεί ουσιωδώς το εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου.

- Εξυπηρετεί το ίδιο ή και καλύτερα τους αρχικούς στόχους της επένδυσης ενώ διατηρείται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της.
  - Έχει την ίδια χρήση.
  - Έχει παρόμοια χαρακτηριστικά.
5. Σύμφωνα με τα παραπάνω, το ΚΟΕ/ΠΟΕ στην Έκθεσή του, προβαίνει στην ομαδοποίηση όλων των υλοποιημένων δαπανών της επένδυσης,
- που αφορούν στην αλλαγή του τύπου και των ποσοτήτων του εγκεκριμένου Μηχανολογικού και Λοιπού εξοπλισμού (σε σχέση με την Απόφαση Υπαγωγής) ενώ
  - συντρέχουν ένας ή περισσότεροι από τους παρακάτω όρους:
    - ✓ προσθήκη (δημιουργία) νέας κατηγορίας ενισχυόμενης δαπάνης,
    - ✓ ουσιώδεις διαφοροποιήσεις επί του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου,
    - ✓ μείωση της Δυναμικότητας του επενδυτικού σχεδίου μεγαλύτερης του 5% της εγκεκριμένης και
    - ✓ μεταβολής των Παγίων Στοιχείων Ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου, σε περίπτωση διαφοροποίησης της παραγωγής της μονάδας σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτήν,
 και οι οποίες δύναται να γίνουν επιλέξιμες για ενίσχυση μετά την υποβολή από το Φορέα της επένδυσης σχετικού Αιτήματος Τροποποίησης και έγκριση από την Υπηρεσία.
6. Σε περιπτώσεις υλοποίησης επενδύσεων ΑΠΕ (Φωτοβολταϊκά ή Αιολικά Πάρκα) με συνολική Εγκατεστημένη Ισχύ μεγαλύτερη της εγκεκριμένης, σύμφωνα με την Απόφαση Υπαγωγής, η δαπάνη προμήθειας του παραγωγικού εξοπλισμού (Φωτοβολταϊκά πλαίσια μετά του αντίστοιχου συνδεδεμένου εξοπλισμού ή Ανεμογεννήτριες), που αντιστοιχεί στην υπερβάλλουσα Εγκατεστημένη Ισχύ, καταγράφεται από το ΚΟΕ/ΠΟΕ ως μη ενισχυόμενη και εκτός Απόφασης Υπαγωγής.
7. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ ελέγχει αν κάθε παραστατικό δαπάνης συνοδεύεται από όλα τα λοιπά απαιτούμενα κατά περίπτωση στοιχεία και παραστατικά, όπως αυτά καταγράφηκαν παραπάνω και προβαίνει στη διασταύρωση των στοιχείων του τιμολογίου με εκείνα του δελτίου αποστολής, της φορτωτικής, του packing list, της διασάφησης (όπου υπάρχει) κλπ.
- Όταν δεν υπάρχουν όλα τα απαιτούμενα παραστατικά ή η διασταύρωση των καταχωρημένων στοιχείων δεν είναι επιτυχής, τότε οι αντίστοιχες δαπάνες δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για την ενίσχυσή τους από τον εκάστοτε Αναπτυξιακό Νόμο.
- Για παράδειγμα**, ο Φορέας μίας μονάδας παραγωγής κατεψυγμένων φρούτων που υλοποίησε ένα επενδυτικό σχέδιο εκσυγχρονισμού της, υπέβαλε, μεταξύ άλλων, τη δαπάνη προμήθειας μίας δεύτερης γραμμής παραγωγής και ενός τούνελ κατάψυξης μετά του κατάλληλου ψυκτικού εξοπλισμού υποστήριξής του, ενώ είχε προμηθευτεί ένα άλλο ακριβώς ίδιο τούνελ κατάψυξης από τον ίδιο Κατασκευαστή από το Εξωτερικό, 2 μήνες πριν την υποβολή του επενδυτικού σχεδίου προς υπαγωγή στον Αναπτυξιακό Νόμο, το οποίο συμμετείχε στη λειτουργία της υφιστάμενης γραμμής παραγωγής. Σύμφωνα με τη Σύμβαση της Κατασκευάστριας εταιρείας του τούνελ κατάψυξης, το τελευταίο θα χρησιμοποιούσε ως ψυκτικό μέσο την αμμωνία ενώ η αποπάγωση θα γινόταν μέσω νερού ή/και ατμού, μέσα τα οποία μαζί με το δίκτυο

σωληνώσεων που τα συνοδεύουν, αποτελούσαν υποχρέωση του Φορέα της επένδυσης. Σύμφωνα με τη Σύμβαση μίας ελληνικής εταιρείας ψυκτικών μηχανημάτων, για την κάλυψη των φορτίων των ψυκτικών κυκλωμάτων και των δύο τούνελ κατάψυξης της επένδυσης, όπως αυτά (τα φορτία) προτεινόταν από τον Κατασκευαστή τους, απαιτούνταν ο κατάλληλος ψυκτικός εξοπλισμός υποστήριξης των, ο οποίος περιγραφόταν αναλυτικά στη σχετική Σύμβασή του. Όμως, σύμφωνα με τα σχετικά υποβληθέντα τιμολόγια, ο Φορέας προμηθεύτηκε το 2^ο τούνελ κατάψυξης και το σύνολο του απαιτούμενου ψυκτικού εξοπλισμού (κοινός για τα 2 τούνελ κατάψυξης) 40 ημέρες μετά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής, με αποτέλεσμα τη δημιουργία του εξής απόπου ερωτήματος: Πως είναι δυνατόν ο απαιτούμενος υποστηρικτικός ψυκτικός εξοπλισμός των 2 τούνελ κατάψυξης να παραλήφθηκε σε χρόνο μεταγενέστερο της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης υπαγωγής, όταν το 1^ο τούνελ κατάψυξης λειτούργησε μαζί με την υφιστάμενη γραμμή παραγωγής πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής; Το παραπάνω παράδειγμα αποδεικνύει τη μεγάλη σημασία που έχει η διασταύρωση των στοιχείων όλων των παραστατικών, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών προσφορών και συμβάσεων, που σχετίζονται με την προμήθεια ενός συγκεκριμένου τμήματος του Μηχανολογικού Εξοπλισμού.

8. Τα Τιμολόγια, είτε αναγράφουν «Επί Πιστώσει», είτε αναγράφουν «Μετρητοίς» και έχουν σφραγισθεί με τη σφραγίδα «ΕΞΩΦΛΗΘΗ», πρέπει να συνοδεύονται από τις Αποδείξεις Είσπραξης (εκδίδεται από τον προμηθευτή του εξοπλισμού κλπ).

Σύμφωνα με τις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις, το Τιμολόγιο (Πώλησης αγαθών, Παροχής Υπηρεσιών, Εκτέλεσης Τεχνικών Έργων ή Εγκαταστάσεων κλπ), εκδίδεται κατά την παράδοση ή την έναρξη της αποστολής των αγαθών στον παραλήπτη, κατά περίπτωση.

Κατ' εξαίρεση, το Τιμολόγιο εκδίδεται το αργότερο σε ένα (1) μήνα από την παράδοση ή αποστολή των αγαθών στον αγοραστή και πάντως μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο των συμβαλλομένων με την προϋπόθεση,

- της έκδοσης Δελτίου Αποστολής κατά την παράδοση ή την αποστολή των αγαθών (μέχρι 31-12-2013) ή
- της έκδοσης εγγράφου για την παρακολούθηση της αποστολής, παράδοσης, διακίνησης, παραλαβής των μη τιμολογημένων αποθεμάτων (από 1-1-2014), τα οποία διακινούνται με σκοπό, αποκλειστικά, την πώληση τους, απευθείας ή μέσω τρίτου. Το έγγραφο αυτό μπορεί να φέρει τίτλο οποιαδήποτε ένδειξη επιθυμούν οι υπόχρεοι όπως «Δελτίο Αποστολής», «Συνοδευτικό Έγγραφο», «Συνοδευτικό Διακίνησης Αποθεμάτων», «Δελτίο Αποστολής Αποθεμάτων», «Έγγραφο Αποστολής Αποθεμάτων» κλπ. (ως αποθέματα θεωρούνται τα εμπορεύσιμα αγαθά, όπως, εμπορεύματα, έτοιμα προϊόντα, πρώτες ύλες κλπ).

9. Τα Δελτία Αποστολής συνοδεύουν υποχρεωτικά κάθε αγορά (και μεταφορά) παγίων.

Κάθε Φορτωτικό Έγγραφο Μεταφορικών Εταιρειών αναφέρεται σε συγκεκριμένο Δελτίο Αποστολής και αναφέρει τον Αριθμό Κυκλοφορίας του μεταφορικού μέσου, το είδος του εξοπλισμού που μεταφέρεται, το βάρος του, το κόμιστρο και το κόστος μεταφοράς του.

Το ΚΟΕ/ΠΟΕ δύναται να ελέγχει τη χρονική ακολουθία μεταξύ των Τιμολογίων και των Δελτίων Αποστολής ή των Φορτωτικών Εγγράφων που τα συνοδεύουν

αλλά και τον Αριθμό Κυκλοφορίας του μεταφορικού μέσου που χρησιμοποιήθηκε.

Από 1-1-2014, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 19 του αρ. 6 του ΚΦΑΣ (ν.4093/2012, υποπαρ. Ε1), σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 5 του αρ. 51 του ν.4223/2013 (Α' 287/2013), η έκδοση Δελτίου Αποστολής (ΔΑ) γίνεται μη υποχρεωτική, με παράλληλη καθιέρωση της υποχρέωσης παρακολούθησης μόνο των μη τιμολογημένων αποθεμάτων ή αναλυτικότερα,

- των παραλαμβανομένων και μη τιμολογημένων ακόμη από τους προμηθευτές αποθεμάτων, καθώς και
- των αποθεμάτων που διακινούνται και εκκρεμεί τιμολόγηση, μέσω της έκδοσης του προαναφερομένου δικαιολογητικού εγγράφου μη τιμολογημένων αποθεμάτων

Το ανωτέρω έγγραφο συντάσσεται, κατά το χρόνο της αποστολής ή της παραλαβής ή της διακίνησης των αποθεμάτων, όταν υφίσταται διακίνηση αυτών, συνοδεύει τα αποθέματα μέχρι τον τελικό προορισμό τους και διαφυλάσσεται στις εγκαταστάσεις του προμηθευτή και του αγοραστή, πλην των ιδιωτών, των αποθεμάτων.

Σημειώνεται ότι, σε σχέση με το Δελτίο Αποστολής στο έγγραφο μη τιμολογημένων αποθεμάτων δεν αναγράφεται, μεταξύ άλλων, η ώρα παράδοσης ή αποστολής, ο αριθμός κυκλοφορίας του φορτηγού αυτοκινήτου ή του πλωτού μέσου, ο τόπος αποστολής και ο τόπος προορισμού κ.λπ.

Επομένως, για προμήθεια εξοπλισμού μετά την 1-1-2014 για τον οποίο δεν εκδόθηκε Δελτίο Αποστολής, οι πληροφορίες που αναγράφονται στα Δελτία Αποστολής δύνανται να αναφέρονται σε Πρωτότυπη Βεβαίωση του Προμηθευτή του εξοπλισμού που φέρει τη Σφραγίδα και την Υπογραφή του.

10. Σε περιπτώσεις ύπαρξης Συμβάσεων Factoring (αφορούν σε εκχώρηση των απαιτήσεων του Κατασκευαστικού / Προμηθευτικού Οίκου στη συμβεβλημένη Τράπεζα), οι πληρωμές του Φορέα της επένδυσης γίνονται προς την Τράπεζα και το ΚΟΕ/ΠΟΕ πρέπει επιπρόσθετα να ελέγξει,
  - τη Σύμβαση Factoring και
  - να ζητήσει Βεβαίωση Εξόφλησης από τον Κατασκευαστικό / Προμηθευτικό Οίκο.
11. Στις περιπτώσεις που διαπιστωθεί από τη καρτέλα προμηθευτή η καταχώρηση πιστωτικών τιμολογίων το ΚΟΕ/ΠΟΕ αφού τα καταγράψει, τα ελέγχει και στη περίπτωση που αυτά αφορούν σε επιχορηγούμενα τιμολόγια προχωρά στην αφαίρεση των εν λόγω δαπανών.
12. Σε περιπτώσεις που η προμηθεύτρια εταιρεία ενός μηχανήματος ή συστάδας μηχανημάτων που αποτελούν ενιαία ενότητα εξοπλισμού, δεν είναι ο κατασκευαστής του μηχανήματος, εφόσον η συνολική του αξία υπερβαίνει το ποσό των 300.000 €, ανεξάρτητα του πλήθους των τιμολογίων στα οποία επιμερίζεται (η συνολική του αξία), πρέπει να υποβληθούν επιπρόσθετα, τα επικυρωμένα αντίγραφα των τιμολογίων του κατασκευαστή και σε περίπτωση που δεν προκύπτει με βεβαιότητα η ταυτοποίηση του μηχανήματος ή συστάδας από τα στοιχεία του εν λόγω τιμολογίου (π.χ. serial numbers), τότε επιπρόσθετα κάθε άλλο στοιχείο κρίνεται απαραίτητα για την ταύτιση, όπως π.χ. τα τιμολόγια όλων των προμηθευτών που μεσολάβησαν για την αγορά του μηχανήματος αυτού, σύμφωνα με την περίπτωση α', της παραγράφου 35, του άρθρου 6, του ν.2601/1998, η οποία διατηρήθηκε σε ισχύ και εφαρμόζεται σ' όλους τους

μεταγενέστερους αναπτυξιακούς νόμους (3299/2004, 3908/2011, 4399/2016) και το νόμο 3091/2002 (Α' 330), άρθρο 21, παρ. 1.

Εφόσον υποβληθούν όλα τα παραπάνω, το ΚΟΕ υπολογίζει και καταγράφει στην έκθεσή του το συνολικό ποσοστό κέρδους που υφίσταται μεταξύ της τιμής πώλησης του εξοπλισμού από τον κατασκευαστή και της τιμής πώλησής του στο Φορέα της επένδυσης από τον τελευταίο στη σειρά Προμηθευτή.

13. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ έχει αναμφισβήτητα το δικαίωμα ελέγχου του εύλογου του κόστους προμήθειας του εξοπλισμού και της περικοπής εγκεκριμένων δαπανών κατά την πιστοποίηση τους, αν αυτές, κατά την αιτιολογημένη κρίση του, κριθούν υπερβολικές ως προς το κόστος τους.

14. Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται, όταν η Προμηθεύτρια Εταιρεία του εξοπλισμού είναι μία Συνδεδεμένη / Συνεργαζόμενη εταιρεία ή μία Ατομική Επιχείρηση ενός μετόχου του Φορέα της επένδυσης. Στις παραπάνω περιπτώσεις, το ΚΟΕ/ΠΟΕ δύναται να ζητήσει την υποβολή,

- ✓ των Ισολογισμών (για Βιβλία Γ' Κατηγορίας) ή των Βιβλίων Εσόδων – Εξόδων (για Βιβλία Β' Κατηγορίας) της Προμηθεύτριας Εταιρείας για τα 3 έτη που προηγούνται του χρονικού σημείου της έναρξης προμήθειας του εξοπλισμού,
- ✓ του Ιδρυτικού Καταστατικού της και
- ✓ Συγκριτικών Προσφορών / Τιμολογίων για αντίστοιχο εξοπλισμό που έχει πωληθεί σε Τρίτους,

Η παραπάνω υποβολή είναι απόλυτα εφικτή, εφόσον υφίσταται η προαναφερόμενη συσχέτιση της Προμηθεύτριας Εταιρείας του εξοπλισμού με το Φορέα της επένδυσης.

15. Επίσης, ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται, όταν το ΚΟΕ/ΠΟΕ διαπιστώνει ότι ο Προμηθευτής του εξοπλισμού είναι εταιρεία χωρίς προφανή δραστηριότητα στο χώρο της αγοράς που αφορά την προμήθεια παρόμοιου είδους εξοπλισμού.

16. Όπως είναι γνωστό ο εξοπλισμός που επιχορηγείται από τον εκάστοτε Αναπτυξιακό Νόμο, οφείλει να είναι καινούργιος και αμεταχειριστος, διαφορετικά πιστοποιείται από το ΚΟΕ/ΠΟΕ ως μεταχειρισμένος και η σχετική δαπάνη είναι μη επιλέξιμη προς ενίσχυση, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην Απόφαση Υπαγωγής.

Είναι αυτονόητο, ότι δεν είναι επιτρεπτή η εγκατάσταση και λειτουργία του εξοπλισμού:

- Σε άλλη μονάδα του Φορέα της επένδυσης, έστω και για μικρό χρονικό διάστημα και στη συνέχεια η λειτουργία του στο χώρο υλοποίησης της επένδυσης.
- Σε χώρο Πελάτη του Φορέα της επένδυσης (όπως προαναφέρθηκε).

17. Η πιστοποίηση του καινούργιου του εξοπλισμού πραγματοποιείται σε πρώτο στάδιο με μακροσκοπικό έλεγχο (στον χώρο υλοποίησης της επένδυσης) και κατόπιν με συστηματικό έλεγχο των απαιτούμενων συνοδευτικών παραστατικών στοιχείων.

- Ο μακροσκοπικός έλεγχος περιλαμβάνει:
  - ✓ Καταγραφή των στοιχείων που αναγράφονται στη σχετική Πινακίδα (Ταυτότητα) του εξοπλισμού (Όικος, Τύπος, Αριθμός Πλαισίου (Serial

Number), Ισχύς, Βάρος, Στροφές λειτουργίας, Ημερομηνία Κατασκευής (Έτος Κατασκευής ή Μήνας Έτους Κατασκευής). Κατά τον παραπάνω έλεγχο:

- Κάθε ξεχωριστό (αυτόνομο) τμήμα του εξοπλισμού πρέπει οπωσδήποτε να φέρει Πινακίδα (Ταυτότητα). Σε αντίθετη περίπτωση ο εξοπλισμός δεν πιστοποιείται από το ΚΟΕ/ΠΟΕ και η σχετική δαπάνη είναι μη επιλέξιμη προς ενίσχυση.
  - Η Πινακίδα πρέπει,
    - Να είναι κατά σταθερό τρόπο βιδωμένη ή στερεωμένη στον εξοπλισμό και όχι αυτοκόλλητη (και άρα πιθανώς πρόσθετη μετά την κατασκευή της).
    - Να μην εμφανίζει σημαντικές φθορές (π.χ. αλλοίωση των γραμμάτων) ή σκουριές.
    - Να είναι ανάγλυφη, δηλαδή «χαραγμένη» με τα γράμματα που φέρει (η προϋπόθεση αυτή δεν ισχύει απαραίτητα για το σύνολο των περιπτώσεων αλλά όταν υφίσταται αποτελεί σαφή ενισχυτικό παράγοντα της εργοστασιακής προέλευσης του εξοπλισμού),
      - Η Ημερομηνία Κατασκευής (Έτος Κατασκευής ή Μήνας Έτους Κατασκευής) του Εξοπλισμού πρέπει να συνάδει με την ημερομηνία που φέρει
        - ❖ Η Παραγγελία Εξοπλισμού (Order)
        - ❖ Η Επιβεβαίωση Παραγγελίας ή Έγγραφο Αποδοχής Παραγγελίας (Order Confirmation) του εξοπλισμού
        - ❖ Η Σύμβαση με τον Προμηθευτικό Οίκο (Κατασκευαστικό ή Εμπορικό) για την προμήθεια του εξοπλισμού
        - ❖ Το Προτιμολόγιο (Proforma Invoice) και το Τιμολόγιο (Invoice) του εξοπλισμού.
- Η Ημερομηνία Κατασκευής (Έτος Κατασκευής ή και Μήνας Έτους Κατασκευής) του Εξοπλισμού πρέπει να είναι ελαφρά προγενέστερη ή μεταγενέστερη της ημερομηνίας των παραπάνω εγγράφων (οπωσδήποτε ελαφρά προγενέστερη της Ημερομηνίας του Τιμολογίου).
- Παρατήρηση,
    - τυχόν φθορών από την εγκατάσταση ή τη λειτουργία του εξοπλισμού ή
    - σκουριών του εξοπλισμού,
 η έκταση και η ένταση των οποίων δεν δικαιολογείται από το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της αυτοψίας του ΚΟΕ/ΠΟΕ και της εγκατάστασης του εξοπλισμού.
  - Παρατήρηση αν ο εξοπλισμός έχει βαφτεί πρόσφατα (εκτός της αρχικής εργοστασιακής βαφής). Αν υπάρχουν σχετικές υπόνοιες, το ΚΟΕ/ΠΟΕ,
    - παρατηρεί την τυχόν ύπαρξη σημείων του εξοπλισμού διαφορετικού χρώματος από το κύριο του εξοπλισμού ή
    - προβαίνει στην εκτίμηση,
      - ❖ για το πρόσφατο ή όχι και
      - ❖ την «προχειρότητα» ή την απλότητα της εξωτερικής βαφής που δεν συνάδει με την αυστηρότητα μίας εργοστασιακής βαφής,

όταν αυτή είναι δυνατή, σε περιπτώσεις προφανούς φρεσκοβαμμένου εξοπλισμού μέσω «πρόχειρης» ή απλής μη εργοστασιακής βαφής.

- Παρατήρηση και διαπίστωση αν πρόκειται για μετασκευή μεταχειρισμένου εξοπλισμού (ενσωμάτωση καινούργιων τμημάτων, κινητήρες, κεφαλές κλπ. σε παλιό συγκρότημα με εμφανείς φθορές ή σχεδιασμός που μαρτυρά παλαιά κατασκευή).
- ✓ Ο έλεγχος των παραπάνω στοιχείων και η συσχέτιση με τα στοιχεία που αναγράφονται στα συνοδευτικά έγγραφα περιλαμβάνει:
  - Διασταύρωση των στοιχείων του εξοπλισμού που διαπιστώνονται κατά την αυτοψία με τα αναγραφόμενα στα τιμολόγια. Αν η διασταύρωση αυτή δεν είναι επιτυχής, το ΚΟΕ/ΠΟΕ δεν πιστοποιεί τον αντίστοιχο εξοπλισμό και η σχετική δαπάνη προμήθειάς του είναι μη επιλέξιμη προς ενίσχυση.
  - Έλεγχος των φορτωτικών εγγράφων για τη διαπίστωση τόσο του αποστολέα του εξοπλισμού (κατασκευαστικός οίκος ή μη), όσο και της προέλευσης αυτού (χώρα, τοποθεσία φόρτωσης). Από τον έλεγχο αυτό μπορεί να διαπιστωθεί αν ο εξοπλισμός προέρχεται από το εργοστάσιο κατασκευής αυτού ή όχι (αντίστοιχη βιομηχανία, εμπορικό οίκο κλπ) στοιχεία που ενδέχεται να αποδεικνύουν ότι ο εξοπλισμός είναι μεταχειρισμένος.

Στην περίπτωση που από την διενέργεια του παραπάνω ελέγχου δημιουργούνται σοβαρές και βάσιμες αμφιβολίες για το καινούργες του εξοπλισμού και αυτός έχει αγοραστεί από εμπορική επιχείρηση για την εξακρίβωση του καινούργους μπορεί υποβοηθητικά να ζητείται Βεβαίωση του κατασκευαστή για το καινούργες του εξοπλισμού με αναφορά στα στοιχεία αυτού και το έτος κατασκευής του στην οποία θα αναφέρονται:

- Ο αριθμός τιμολογίου με τον οποίο επωλήθη ο συγκεκριμένος εξοπλισμός.
- Ο αγοραστής (φορέας, ή εμπορικός οίκος ή τρίτος).
- Η ημερομηνία παραγωγής του εξοπλισμού και ο Σειριακός Αριθμός παραγωγής (S.N.).

18. Μια ειδική περίπτωση ελέγχου εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, η οποία δεν είναι και ιδιαίτερα συνήθης, είναι η περίπτωση κατασκευής εγκαταστάσεων και εξοπλισμού από τον ίδιο τον Φορέα της επένδυσης μέσω ενός Κατασκευαστή, δηλαδή η Ιδιοκατασκευή:

- Στις περιπτώσεις Ιδιοκατασκευών το ΚΟΕ/ΠΟΕ δύναται να ζητά:
  - ✓ Σύμβαση μεταξύ Κατασκευαστή και Φορέα της επένδυσης,
  - ✓ Βεβαίωση καλής λειτουργίας από τον Κατασκευαστή,
  - ✓ Αναλυτικές επιμετρήσεις και κοστολόγηση εργασιών καθώς και
  - ✓ Τιμολόγια αγοράς εξαρτημάτων, πρώτων υλών και δελτία παροχής υπηρεσιών για μίσθωση γερανού, ειδικού εξοπλισμού κλπ, από εξωτερικούς συνεργάτες, ειδικούς συμβούλους, τεχνίτες κλπ.
- Στις περιπτώσεις απασχόλησης προσωπικού της επενδύτριας εταιρείας και όχι του Κατασκευαστή, πρέπει να ελέγχονται οι θεωρημένες μισθοδοτικές καταστάσεις απασχόλησης προσωπικού (από την επιθεώρηση εργασίας) στις οποίες θα περιλαμβάνεται το προσωπικό που έλαβε μέρος στις Ιδιοκατασκευές. Στις καταστάσεις αυτές πρέπει να αναφέρεται ρητά η αποκλειστική απασχόληση των εργαζομένων για την υλοποίηση του

συγκεκριμένου έργου Ιδιοκατασκευής που περιλαμβάνεται στην επένδυση που έχει υπαχθεί στον αναπτυξιακό νόμο. Επομένως, δεν πρέπει να υπάρχει η παραμικρή ταύτιση μεταξύ του προσωπικού που απασχολήθηκε στο έργο της Ιδιοκατασκευής και του υπολοίπου προσωπικού του Φορέα της επένδυσης.

- Από την πλευρά της επενδύτριας εταιρείας, πρέπει να υπάρχει ανάλυση των εργατωρών που απαιτήθηκαν για την υλοποίηση της Ιδιοκατασκευής, ενώ το ΚΟΕ/ΠΟΕ πρέπει να προβεί,
    - ✓ στην εκτίμηση του εύλογου του κόστους της Ιδιοκατασκευής μέσω της εκτίμησης του εύλογου,
      - του απαιτούμενου χρόνου υλοποίησης της Ιδιοκατασκευής (προκύπτει από τον αντίστοιχο συνολικό χρόνο απασχόλησης των εργαζομένων) και
      - της ωριαίας ή μηνιαίας αποζημίωσης κάθε εργαζομένου,
    - ✓ στη διατύπωση παρατηρήσεων για την τεχνολογική στάθμη - λειτουργικότητα - ποιότητα των Ιδιοκατασκευών.
  - Η συνολική δαπάνη της κάθε Ιδιοκατασκευής πρέπει να είναι καταχωρημένη σε ειδικό λογαριασμό Ιδιοκατασκευών στα Πάγια της εταιρείας με επιμέρους ανάλυση στα Αναλυτικά Καθολικά της κάθε Ιδιοκατασκευής. Ο έλεγχος των εγγραφών στα λογιστικά βιβλία της εταιρείας καθώς και στην εξόφληση των δαπανών διενεργείται με τον ίδιο τρόπο όπως και τα λοιπά πάγια.
  - Το ΚΟΕ/ΠΟΕ πρέπει να διαπιστώσει αν ο Φορέας της επένδυσης έχει κατασκευάσει ή πωλήσει στο παρελθόν αντίστοιχο εξοπλισμό και να προβεί στη σύγκριση του κόστους αυτού με το κόστος της εξεταζόμενης Ιδιοκατασκευής.
  - Το ΚΟΕ/ΠΟΕ, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, για εργασίες μεγάλης έκτασης και κόστους, μπορεί να ζητά από το Φορέα της επένδυσης να υποβάλει συγκριτική Προσφορά που είχε για αντίστοιχο εξοπλισμό, από την οποία να αιτιολογείται η απόφασή του να προχωρήσει στην Ιδιοκατασκευή του (κόστος, δυνατότητες ιδιοκατασκευασμένου εξοπλισμού σε σχέση με αυτόν της αγοράς).
19. Οι Συμβάσεις ή τα ιδιωτικά συμφωνητικά με Προμηθευτές / Κατασκευαστές θα πρέπει να είναι:
- Υποβεβλημένα στην αρμόδια ΔΟΥ.
  - Εξοφλημένα στο σύνολο τους πριν την πιστοποίηση των σχετικών δαπανών από το ΚΟΕ/ΠΟΕ ανεξάρτητα του εγκεκριμένου ποσού στη Απόφαση Υπαγωγής. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η υποβληθείσα προς ενίσχυση δαπάνη είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη από την αναγραφόμενη στη Σύμβαση ή το Ιδιωτικό Συμφωνητικό και δεν υπάρχει άλλη απαίτηση από τα δύο μέρη, τότε πρέπει να προσκομιστεί:
    - ✓ Λύση της Σύμβασης / Ιδιωτικού Συμφωνητικού ή
    - ✓ Υπεύθυνη Δήλωση με θεώρηση του Γνησίου της Υπογραφής και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη,
 στις οποίες θα αναγράφεται ότι δεν υφίσταται άλλη οικονομική ή οποιασδήποτε μορφής απαίτηση.
20. Σε περίπτωση εγκατάστασης εξοπλισμού με χρήση ΑΠΕ για την υποκατάσταση ενεργειακών ιδίων αναγκών της επιχείρησης από συμβατικές πηγές ενέργειας (καθεστώς αυτοπαραγωγού ή αυτόνομου παραγωγού) το ΚΟΕ/ΠΟΕ απαιτεί:
- Ηλεκτρομηχανολογική μελέτη της εγκατάστασης, στην οποία εγκαθίσταται η

υπό ένταξη εγκατάσταση από ΑΠΕ, ώστε να βεβαιώνεται ότι η ηλεκτρική ισχύς της υπό ένταξη εγκατάστασης από ΑΠΕ δεν υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της επιχείρησης.

- Υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 υπογεγραμμένη από τον Νόμιμο Εκπρόσωπο της επιχείρησης, θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής, περί μη ένταξης της επιχείρησης στο «Ειδικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις και ιδίως σε δώματα και στέγες κτιρίων (ΦΕΚ Β' 1079/04-06-2009).

2.1.2 Ειδικές Εγκαταστάσεις

Για την πιστοποίηση των δαπανών που αφορούν σε **Ειδικές Εγκαταστάσεις** και Εργασίες σημαντικής έκτασης και κόστους (θέρμανση, κλιματισμός, αερισμός, εγκαταστάσεις πεπιεσμένου αέρα, δίκτυο πυρασφάλειας – πυρόσβεσης, δίκτυο τηλεπικοινωνιών – ΗΥ κλπ.), είναι απαραίτητο να προσκομιστούν από το Φορέα της επένδυσης και να ελεγχθούν από το ΚΟΕ/ΠΟΕ τα ακόλουθα δικαιολογητικά/στοιχεία:

- Συνοπτική Τεχνική Περιγραφή, υπογεγραμμένη από τον υπεύθυνο Μηχανικό, των Ειδικών Εγκαταστάσεων και του τρόπου λειτουργίας των ως ενιαία ενότητα
- Τιμολόγια Παροχής Υπηρεσιών ή/και Αποδείξεις Παροχής Υπηρεσιών ή/και Τιμολόγια Αγοράς ή/και Τιμολόγια Έργου με αναλυτική περιγραφή των αποκτούμενων στοιχείων παγίου ενεργητικού, τα οποία πρέπει να συνοδεύονται, κατά περίπτωση, από τα ακόλουθα στοιχεία:
  - ✓ Προσφορά Εγκαταστάτριας εταιρείας.
  - ✓ Σύμβαση με την Εγκαταστάτρια εταιρεία. Όταν απαιτείται από την έκταση των εργασιών, η Σύμβαση ή το Παράρτημά της πρέπει να συνοδεύεται για κάθε έργο που περιλαμβάνεται στη Σύμβαση από
    - Τεύχος Γενικής Περιγραφής των προς εκτέλεση έργων που περιέχει και ανάλυση των έργων κατά κατηγορία, χρονική κλιμάκωση, υλοποίηση, τρόπο εκτέλεσης, συνολικό τίμημα κλπ.
    - Τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών εργασιών.
    - Τεύχος Αναλυτικών Προμετρήσεων.
    - Τεύχος Τιμών Μονάδας κατά κατηγορία εργασιών.
    - Σχέδια Εγκαταστάσεων.
  - ✓ Δελτία Αποστολής Εργολάβου ή/και Φορτωτικά Έγγραφα Μεταφορικών Εταιρειών ή/και Δελτία μη Τιμολογηθέντων Αποθεμάτων (από 1-1-2014 και μετά).
  - ✓ Προοδευτικοί Λογαριασμοί Πιστοποίησης της Εγκαταστάτριας Εταιρείας που περιλαμβάνουν Αναλυτικές Επιμετρήσεις με αναφορά στη σχετική Σύμβαση για κάθε έργο αυτής.
  - ✓ Πιστοποίηση του επιβλέποντος Μηχανικού του Φορέα της επένδυσης, κατά το στάδιο της παραλαβής των Έργων που περιλαμβάνονται στη σχετική Σύμβαση, για τις αντίστοιχες εκτελεσμένες Εργασίες από την Εγκαταστάτρια Εταιρεία, προκειμένου να καταστεί δυνατή, στη συνέχεια, η έκδοση της εντολής πληρωμής από το Φορέα της επένδυσης προς την Εγκαταστάτρια εταιρεία.
  - ✓ Παραστατικά εξόφλησης των τιμολογίων, όπως αυτά καταγράφονται

αναλυτικότερα στην παρ. 3.3.

- Βεβαιώσεις της Εγκαταστάτριας Εταιρείας ότι ο εξοπλισμός που έχει εγκαταστήσει στο εξεταζόμενο Έργο είναι καινούργιος και αμεταχειρίστος, ενώ δεν έχει παρακρατηθεί το σύνολο ή μέρος της κυριότητάς του.
- Συγκεντρωτικές Καταστάσεις Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (ΑΠΔ) Οικοδομοτεχνικού Έργου, εφόσον εκτελέσθηκαν εργασίες που απαιτήσαν εργατοτεχνικό προσωπικό στεγασμένων επαγγελματιών (η Αναλυτική Περιοδική Δήλωση είναι η Δήλωση η οποία υποβάλλεται από τον εργοδότη και περιλαμβάνει πληροφορίες ή στοιχεία που αφορούν το χρόνο απασχόλησης κάθε ασφαλισμένου, την αμοιβή, τους κλάδους ασφάλισης, καθώς και το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών σύμφωνα με το άρθρο 8, παρ. 6, ν.2972/2001).
- Μηνιαίες Μισθοδοτικές Καταστάσεις Ημερομισθίων Εργατοτεχνικού Προσωπικού (όταν για την εκτέλεση των απαιτούμενων εργασιών χρησιμοποιήθηκε Εργατοτεχνικό Προσωπικό του Φορέα της επένδυσης).
- Διπλότυπο είσπραξης από την αρμόδια ΔΟΥ των παρακρατηθέντων Φόρων Μισθωτών Υπηρεσιών (ΦΜΥ) του Εργατοτεχνικού Προσωπικού (είτε του Φορέα της επένδυσης είτε της Εγκαταστάτριας Εταιρείας).
- Γραμμάτιο είσπραξης του ΙΚΑ παρακρατηθέντων ασφαλιστικών εισφορών του Εργατοτεχνικού Προσωπικού (είτε του Φορέα της επένδυσης είτε της Εγκαταστάτριας Εταιρείας).
- Για τα Τιμολόγια Παροχής Υπηρεσιών (ΤΠΥ) που αφορούν τεχνικές εργασίες, δηλαδή από τον τεχνίτη για τις εργασίες του μόνο και όχι για τα υλικά, πρέπει να υποβληθούν:
  - ✓ φωτοαντίγραφο της Δήλωσης Παρακράτησης που υποβάλλει ο λογιστής του Φορέα της επένδυσης επί της Καθαρής Αξίας των Τιμολογίων Παροχής Υπηρεσιών,
  - ✓ αντίγραφο της εντολής πληρωμής που έδωσε ο Φορέας της επένδυσης και
  - ✓ η απόδειξη κατάθεσης στην Τράπεζα για το ποσό της παρακράτησης.
- Επικυρωμένο αντίγραφο από το προβλεπόμενο στον ΚΦΑΣ βιβλίο (π.χ. Μητρώο Παγίων), όπου έχουν καταχωρηθεί τα στοιχεία παγίων της επένδυσης (ενδεικτικά στο Λογαριασμό 12).
- Φωτογραφικό υλικό από τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν κατά την υλοποίηση των Ειδικών Εγκαταστάσεων.

Σε περιπτώσεις υλοποίησης μικρής έκτασης μεμονωμένων έργων κόστους έως 5.000 € (σύμφωνα με την υφιστάμενη σχετική νομοθεσία), π.χ. αγορά και εγκατάσταση ενός αεροσυμπιεστή ή μεμονωμένων κλιματιστικών μονάδων, εγκατάσταση πλάστιγγας, κατασκευή δεξαμενής κλπ, δεν απαιτείται η σύναψη σύμβασης.

Τα πρόσθετα (σε σχέση με την κατηγορία του Μηχανολογικού – Λοιπού Εξοπλισμού) **Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου (Critical Control Points – CCP)** του ΚΟΕ/ΠΟΕ κατά την πιστοποίηση των δαπανών που αφορούν σε Ειδικές Εγκαταστάσεις (αλλά και σε Κτιριακά – Εγκαταστάσεις Κτιρίων ή Εργασίες Διαμόρφωσης Περιβάλλοντος Χώρου που θα συναντήσουμε παρακάτω, κατά τον έλεγχο των Έργων της Ειδικότητας του Πολιτικού Μηχανικού) είναι τα εξής:

1. Στις περιπτώσεις Έργων που αφορούν στην υλοποίηση των Ειδικών Εγκαταστάσεων της επένδυσης, εκδίδονται Τιμολόγια ή Αποδείξεις Παροχής Υπηρεσιών τα οποία πρέπει να συνοδεύονται υποχρεωτικά από,
  - την αντίστοιχη εργολαβική Σύμβαση κατασκευής (υποβεβλημένη στη ΔΟΥ),
  - Την Πιστοποίηση του Έργου που φέρει τη σφραγίδα και την υπογραφή του

επιβλέποντος Μηχανικού και περιλαμβάνει αναλυτικές επιμετρήσεις και

- τα Δελτία Αποστολής των απαιτούμενων υλικών για την υλοποίηση του Έργου. Τα Δελτία Αποστολής απευθύνονται στον Εργολάβο που εκτελεί το Έργο με τόπο αποστολής, το χώρο υλοποίησης της επένδυσης και αναφορά στο Φορέα της επένδυσης.

Όταν η αξία των υλικών είναι μεγαλύτερη κατά τα 2/3 της αξίας του παραστατικού Παροχής Υπηρεσιών, τότε εκδίδεται Τιμολόγιο Αγοράς το οποίο υποχρεωτικά συνοδεύεται από Δελτίο Αποστολής.

2. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ ελέγχει προσεκτικά:

- Την περιγραφή της παρασχεθείσας υπηρεσίας που αναγράφεται στα Τιμολόγια ή τις Αποδείξεις για αμοιβές Παροχής Υπηρεσιών.
  - ✓ Πρέπει να προκύπτει με σαφήνεια ότι αυτή αφορά στο εγκεκριμένο έργο, διαφορετικά η αντίστοιχη δαπάνη αποτελεί μη επιλέξιμη δαπάνη προς ενίσχυση.
  - ✓ Πρέπει στα Τιμολόγια να αναγράφεται λεπτομερώς το εκτελεσμένο έργο, ενώ υπάρχει η δυνατότητα συνοπτικής περιγραφής του έργου εφόσον γίνεται παραπομπή στην οικεία Σύμβαση Έργου, σε Επιμετρήσεις ή άλλα παραστατικά από τα οποία προκύπτουν αναλυτικά το εκτελεσμένο έργο ή οι παρασχεθείσες Υπηρεσίες (Εγκ ΠΟΛ 1122/91) και που πρέπει να είναι συνημμένα στο Τιμολόγιο (παρ. 107 Εγκ 117/68 και 12.5.3 Εγκ ΚΒΣ 3/92).
- Την ύπαρξη σαφούς επιμερισμού της αμοιβής σε περίπτωση που το παραστατικό εκδίδεται για περισσότερα του ενός αντικείμενα/ έργα.

3. Οι Διπλότυπες Αποδείξεις δαπανών αποτελούν παραστατικά που εκδίδονται από το Φορέα της επένδυσης και θεωρούνται από τη ΔΟΥ για δαπάνες που αφορούν την επένδυση και για τις οποίες ο δικαιούχος είσπραξης τους δεν υποχρεούται στην έκδοση παραστατικού βάσει του κώδικα βιβλίων και στοιχείων, όπως π.χ. για αμοιβές εργατοτεχνικού προσωπικού εκτός της επιχείρησης και για εκτέλεση έργου της επένδυσης που γίνεται μερικώς ή ολικώς με αυτεπιστασία.

4. Σε ό,τι αφορά τις Αναλυτικές Επιμετρήσεις της Πιστοποίησης του Έργου:

- Καταγράφονται όλες οι ποσότητες εργασιών, υπηρεσιών και εξοπλισμού που έχουν εκτελεστεί και αφορούν στο εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο του έργου.
- Το ΚΟΕ/ΠΟΕ δεν αποδέχεται Επιμετρήσεις ποσοτήτων εργασιών, υπηρεσιών ή εξοπλισμού που,
  - ✓ δεν έχουν εκτελεστεί, ανεξάρτητα αν, κατά παράβαση του ΚΒΣ, έχουν εκδοθεί τιμολόγια για αυτές ή/και
  - ✓ είναι άσχετες με το εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο του έργου.
- Οι αναγραφόμενες ποσότητες εργασιών, υπηρεσιών και εξοπλισμού δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερες από τις ποσότητες που αναγράφονται στα Τιμολόγια που έχουν προσκομιστεί (ενώ μικρότερες μπορεί), π.χ. εάν η επιμέτρηση είναι 100 κυβικά μέτρα και τα Τιμολόγια που έχουν εκδοθεί αναγράφουν ποσότητα 70 κυβικών μέτρων, η επιλέξιμη δαπάνη αφορά την ποσότητα μέχρι τα 70 κυβικά μέτρα.
- Στις περιπτώσεις Επιμετρήσεων όπου,
  - ✓ η αναγραφόμενη Τιμή Μονάδας δεν είναι της ίδιας τάξης μεγέθους με

αυτή της Τιμής Μονάδας που εμφανίζεται,

- στα σχετικά Απολογιστικά Στοιχεία της Υπηρεσίας που προέκυψαν από τη Σύγκλιση παρόμοιων υποβληθέντων προς έλεγχο στοιχείων άλλων επενδύσεων, κυρίως, και υποβοηθητικά, ως ανώτερα όρια της εκάστοτε Τιμής Μονάδας ή/και
- στο Τιμολόγιο Οικοδομικών Έργων της απόφασης Δ11γ/0/9/7 του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (ΦΕΚ 363/Β'/19-2-2013),

ή/και

- ✓ οι αναγραφόμενες ποσότητες Εργασιών ή Υπηρεσιών ή Υλικών είναι σαφώς ανώτερης τάξης μεγέθους από αυτές που απορρέουν,
  - από τη θεώρηση του Έργου κατά την αυτοψία του ΚΟΕ/ΠΟΕ κυρίως, και υποβοηθητικά,
  - από τα σχετικά εγκεκριμένα Σχέδια,
  - από τις Αναλυτικές Προμετρήσεις της σχετικής Σύμβασης,
  - από τον υποβληθέντα Προϋπολογισμό του Έργου κατά την αίτηση υπαγωγής,

ή/και από κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία, όπως μεθόδους κοστολόγησης Κτιριακών και άλλων κατασκευαστικών εργασιών από το ΤΕΕ, που λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το είδος των συγκεκριμένων εγκαταστάσεων ή κτιριακών κατασκευών της επένδυσης,

τότε η αντίστοιχη δαπάνη δεν είναι επιλέξιμη προς ενίσχυση.

- Το ΚΟΕ/ΠΟΕ πρέπει να εξετάσει με ιδιαίτερη προσοχή την ύπαρξη τυχόν επικαλύψεων:
  - ✓ Στο αντικείμενο των υποβληθέντων Συμβάσεων διαφορετικών Υπεργολάβων του Έργου. Στις περιπτώσεις αυτές, μετά τον έλεγχο των συνοδευτικών παραστατικών δαπανών και μεταφοράς, προσδιορίζονται οι επικαλυπτόμενες δαπάνες και σημειώνονται στην έκθεση του ΚΟΕ/ΠΟΕ ως μη επιλέξιμες προς ενίσχυση.
  - ✓ Στις ποσότητες ίδιας εργασίας αλλά διαφορετικής κατηγορίας δαπανών που αποτυπώνονται στα μεμονωμένα παραστατικά των Υπεργολάβων π.χ. για το οπλισμένο σκυρόδεμα που χρησιμοποιείται στην κατηγορία των Κτιριακών – Εγκαταστάσεις Κτιρίων με το οπλισμένο σκυρόδεμα που χρησιμοποιείται στις Εργασίες Διαμόρφωσης του Περιβάλλοντος Χώρου. Στις περιπτώσεις αυτές, γίνεται η μεταφορά των σχετικών δαπανών στη κατηγορία που πραγματικά ανήκουν.
- Το κόστος ενός Έργου είναι το άθροισμα της δαπάνης,
  - ✓ των απαιτούμενων υλικών και
  - ✓ της απαιτούμενης εργασίας (είναι οι αμοιβές των εργολάβων, του εργατοτεχνικού προσωπικού, καθώς και η ασφάλιση τους στο ΙΚΑ) για την υλοποίησή του.

Επομένως, το ΚΟΕ/ΠΟΕ πρέπει να ελέγχει **την αναλογία της ποσότητας των υλικών σε σχέση με το εκτελεσμένο έργο.**

5. Ο τρόπος εκτέλεσης ενός Έργου μπορεί να διαφέρει ανά επενδυτικό σχέδιο και καθορίζει το είδος των ελεγχόμενων σχετικών Παραστατικών Δαπανών. Συνήθως διακρίνουμε τις παρακάτω περιπτώσεις εκτέλεσης οικοδομοτεχνικών

Έργων:

- **Ανάθεση εκτέλεσης του Έργου ή μέρους του Έργου σε Εργολάβο με δικά του Υλικά και με δικό του Εργατοτεχνικό Προσωπικό:**

Το συνολικό κόστος του Έργου είναι,

- ✓ η Αμοιβή του Εργολάβου και
- ✓ το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε στο ΙΚΑ από το Φορέα της επένδυσης,

ενώ τα ελεγχόμενα Παραστατικά Δαπανών είναι:

- ✓ Τιμολόγιο Πώλησης, επειδή πρόκειται για παραγωγή και πώληση αγαθού (Τεχνικού Έργου).
- ✓ Δελτία Αποστολής για την αγορά των Υλικών.
- ✓ Συγκεντρωτικές Καταστάσεις Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (ΑΠΔ) Οικοδομοτεχνικού Έργου. Η επιλέξιμη δαπάνη είναι το ποσό που καταβλήθηκε στο ΙΚΑ από το Φορέα της επένδυσης (κωδ.46 της ΑΠΔ).

- **Ανάθεση εκτέλεσης Έργου ή μέρους του Έργου σε Εργολάβο, χωρίς δικά του Υλικά, αλλά με δικό του Εργατοτεχνικό Προσωπικό:**

Το συνολικό κόστος του έργου είναι,

- ✓ η Αγορά των Υλικών,
- ✓ η Αμοιβή του Εργολάβου και
- ✓ το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε στο ΙΚΑ από το Φορέα της επένδυσης,

ενώ τα ελεγχόμενα Παραστατικά Δαπανών είναι:

- ✓ Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών του Εργολάβου, επειδή πρόκειται για προσφορά υπηρεσιών κατασκευής Τεχνικού Έργου.
- ✓ Τιμολόγια - Δελτία Αποστολής για την αγορά των Υλικών.
- ✓ Συγκεντρωτικές Καταστάσεις Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (ΑΠΔ) Οικοδομοτεχνικού Έργου. Η επιλέξιμη δαπάνη είναι το ποσό που καταβλήθηκε στο ΙΚΑ από το Φορέα της επένδυσης (κωδ.46 της ΑΠΔ).

- **Ανάθεση εκτέλεσης του Έργου ή μέρους του Έργου σε Εργολάβο, χωρίς δικά του Υλικά, και χωρίς δικό του Εργατοτεχνικό Προσωπικό:**

Το συνολικό κόστος του Έργου είναι,

- ✓ η Αγορά των Υλικών
- ✓ η Αμοιβή του Εργολάβου και
- ✓ το κόστος του Εργατοτεχνικού Προσωπικού (Αποδοχές και Εργατοτεχνικές Εισφορές),

ενώ τα ελεγχόμενα Παραστατικά Δαπανών είναι:

- ✓ Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών του Εργολάβου, επειδή πρόκειται για προσφορά υπηρεσιών κατασκευής Τεχνικού Έργου.
- ✓ Τιμολόγια - Δελτία Αποστολής για την αγορά των Υλικών.
- ✓ Μηνιαίες Μισθοδοτικές Καταστάσεις Ημερομισθίων Εργατοτεχνικού Προσωπικού ή οι Αποδείξεις επαγγελματικής δαπάνης εφόσον αναγράφονται πλήρως:
  - Τα στοιχεία του εργαζομένου,
  - Ο αριθμός των ημερομισθίων,
  - Η περίοδος των αποδοχών,

- Οι αποδοχές του (κωδ. 41 της ΑΠΔ),
- Οι νόμιμες κρατήσεις και
- Το πληρωτέο ποσό.

Η περίπτωση αυτή απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή σε ό,τι αφορά στην εργασιακή σχέση του Εργατοτεχνικού Προσωπικού με τον Εργολάβο. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ πρέπει να ελέγξει τι αφορά στο συμβατικό αντικείμενο του εργολάβου. Όταν υπάρχει Εργολάβος, γίνεται αποδεκτό μόνο το Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών του και όχι οι αποδοχές του από την μισθοδοτική κατάσταση. Από το κόστος της μισθοδοτικής κατάστασης, επιλέξιμη δαπάνη είναι μόνο το ποσό που καταβάλει ο Φορέας της επένδυσης στο ΙΚΑ για λογαριασμό του (κωδ. 46 της ΑΠΔ).

• **Ανάθεση εκτέλεσης του Έργου με Αυτεπιστασία του Φορέα της επένδυσης (χωρίς Εργολάβο)**

Το συνολικό κόστος του Έργου είναι

- ✓ Η Αγορά των Υλικών και
- ✓ Το κόστος του Εργατοτεχνικού Προσωπικού (Αποδοχές και Εργατοτεχνικές Εισφορές)

ενώ τα ελεγχόμενα Παραστατικά Δαπανών είναι

- ✓ Τιμολόγια - Δελτία Αποστολής για την αγορά των Υλικών
- ✓ Μηνιαίες Μισθοδοτικές Καταστάσεις Ημερομισθίων Εργατοτεχνικού Προσωπικού ή οι Αποδείξεις επαγγελματικής δαπάνης εφόσον αναγράφονται πλήρως
  - Τα στοιχεία του εργαζομένου,
  - Ο αριθμός των ημερομισθίων,
  - Η περίοδος των αποδοχών,
  - Οι αποδοχές του (κωδ. 41 της ΑΠΔ),
  - Οι νόμιμες κρατήσεις και
  - Το πληρωτέο ποσό.

Σε κάθε περίπτωση, ο τρόπος εκτέλεσης ενός Έργου καθορίζεται από τους όρους του Συμφωνητικού που έχει υπογράψει ο Φορέας της επένδυσης με τον Εργολάβο.

6. Σε ό,τι αφορά τα Παραστατικά Εξόφλησης ενός Έργου:

- Για την 1η και 2η περίπτωση δεν απαιτούνται Παραστατικά Εξόφλησης του Εργατοτεχνικού Προσωπικού.
- Για την 3η και 4η περίπτωση ως Παραστατικά Εξόφλησης του Εργατοτεχνικού Προσωπικού μπορεί να θεωρηθούν:
  - ✓ Η απόδειξη πληρωμής ή
  - ✓ Η απόδειξη είσπραξης του εργαζομένου ή
  - ✓ Η κατάσταση πληρωμής ημερομισθίων του μήνα εφόσον υπογράφεται από τους εργαζόμενους και φέρει την υπογραφή και τη σφραγίδα του Εργοδότη ή
  - ✓ Η απόδειξη επαγγελματικής δαπάνης για το πληρωτέο ποσό

Υπόδειγμα μισθοδοτικής κατάστασης:

		Ειδικ.	Αρ. Ημερ.	Ημερ, €	Αποδ., €	Εργοδ. Εισφ.,	Κόστος, €	Κρατήσεις, €	Πληρωτέο Ποσό, €	Υπογ/φή
--	--	--------	-----------	---------	----------	---------------	-----------	--------------	------------------	---------

			€								
								Εισφ. Εργ/νων, €	ΦΜΥ, €		
α/α	Όνομ/μο		1	2	3=2*1	4	5=3+4	6	7=3*3%	8=3-6-7	
1	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΤΕΧΝ.	4	64,12	256,48	167,39	423,87	49,88	7,69	198,91	
2	ΜΑΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΕΡΓ.	7	42,80	299,60	195,54	495,14	58,27	8,99	232,34	
3	ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Β. ΤΕΧΝ.	5	47,08	235,40	153,64	389,04	45,79	7,06	182,55	
ΣΥΝΟΛΟ				154	791,5	516,57	1308,05	153,94	23,74	613,80	

Υπογραφή - Σφραγίδα εργοδότη

Επιλέξιμο ποσό = Αποδοχές + Εργοδ. Εισφορές = 791,48 + 516,57 = 1.308,05€
 Πληρωμές = ΙΚΑ + Φόρος + Πληρωτέο ποσό στον εργαζόμενο = (516,57+153,94)
 + 23,74+613,80=1.308,05€

- Για όλες τις περιπτώσεις 1 έως 4, απαιτούνται,
  - ✓ διπλότυπο εισπραξης από την αρμόδια ΔΟΥ των παρακρατηθέντων Φόρων Μισθωτών Υπηρεσιών (ΦΜΥ) του Εργατοτεχνικού Προσωπικού και
  - ✓ γραμμάτιο εισπραξης του ΙΚΑ παρακρατηθέντων ασφαλιστικών εισφορών του Εργατοτεχνικού Προσωπικού.
- Γενικότερα,
  - ✓ Στις περιπτώσεις που το ΙΚΑ δεν καταβάλλεται από το Φορέα της επένδυσης, η σχετική δαπάνη είναι μη επιλέξιμη (το ΚΟΕ/ΠΟΕ ελέγχει την επωνυμία του εργοδότη στην ΑΠΔ).
  - ✓ Σε κάθε περίπτωση εφόσον ζητείται η οικονομική ενίσχυση για το κόστος του ΙΚΑ, το ΚΟΕ/ΠΟΕ ελέγχει την υποβολή των Συγκεντρωτικών Καταστάσεων Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (ΑΠΔ) Οικοδομοτεχνικού Έργου στο ΙΚΑ. Το Οικοδομοτεχνικό Έργο προσδιορίζεται από τον Αριθμό Μητρώου του (ΑΜΟΕ) και την περιγραφή του, η οποία πρέπει να ταυτίζεται με τις εργασίες υλοποίησης των Ειδικών Εγκαταστάσεων.
  - ✓ Στις περιπτώσεις 3 και 4, η ΑΠΔ πρέπει να συμφωνεί με την μισθοδοτική κατάσταση ημερομίσθιου προσωπικού του αντίστοιχου μήνα.
  - ✓ Το ΚΟΕ/ΠΟΕ πρέπει να ελέγχει την καταχώρηση των παραστατικών στα βιβλία του επενδυτή. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται όταν διαπιστώνεται η ύπαρξη Πιστωτικών Τιμολογίων στις περιπτώσεις που έχουμε μισθολογικές καταστάσεις (περιπτώσεις 3 και 4).
  - ✓ Όταν γίνονται επισκευές ή βελτιώσεις Τεχνικών Έργων ή Εγκαταστάσεων, λαμβάνει χώρα Παροχή Υπηρεσιών ακόμα και στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται Υλικά του Εργολάβου, εφόσον η αξία τους δεν υπερβαίνει το 1/3 της συνολικής αμοιβής, οπότε εκδίδονται Τιμολόγια ή Αποδείξεις Παροχής Υπηρεσιών (σχετ. εγκ. 1059654/1287/17-01-1997 του Υπουργείου Οικονομικών).

7. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ συνίσταται να ελέγχει **την ύπαρξη φυσικής χρονικής εξέλιξης** ανάμεσα,

- στην εκτέλεση των εργασιών και
- στην τιμολόγηση των απαιτούμενων Υλικών για την εκτέλεσή τους,

όταν υπάρχουν ενδείξεις ασυμβατότητας.

Η τιμολόγηση των υλικών πρέπει πάντα να προηγείται της τιμολόγησης των τεχνικών εργασιών. Η χρονική απόσταση μεταξύ της τιμολόγησης των τεχνικών εργασιών πρέπει να είναι τέτοια, ώστε να μη τίθεται αμφισβήτηση της σχετικής δαπάνης. Προφανώς, η προμήθεια υλικών που επιδέχεται αποθήκευση μπορεί να γίνει αρκετά νωρίτερα από την υλοποίηση της τεχνικής εργασίας.

Για παράδειγμα, σε επένδυση που περιλαμβάνει, εκτός των άλλων, δαπάνες για την αντικατάσταση του δικτύου ύδρευσης της υφιστάμενης μονάδας και επιπρόσθετα την τοποθέτηση πλακιδίων, η φυσική εξέλιξη των εργασιών είναι η ακόλουθη:

- Προμήθεια υλικών για τις υδραυλικές εργασίες (παραλαβή του σχετικού τιμολογίου ή των Δελτίων μη τιμολογημένων αποθεμάτων, επειδή η έκδοση του ΔΑ δεν είναι υποχρεωτική από 01-01-2014),
- Έκδοση του Τιμολογίου Παροχής υδραυλικών εργασιών,
- Προμήθεια πλακιδίων και των υλικών τοποθέτησής τους (παραλαβή του σχετικού τιμολογίου ή των Δελτίων μη τιμολογημένων αποθεμάτων, επειδή η έκδοση του ΔΑ δεν είναι υποχρεωτική από 01-01-2014) και
- Η λήψη του Τιμολογίου Παροχής Υπηρεσιών για την τοποθέτησή τους.

Η ημερομηνία της προμήθειας (τιμολόγησης) των υλικών πρέπει να διαθέτει χρονική απόσταση ασφαλείας από την ημερομηνία τιμολόγησης των αντίστοιχων εργασιών. Για παράδειγμα:

- Επενδυτής με επενδυτικό σχέδιο που περιλάμβανε τις δαπάνες που αναφέρθηκαν παραπάνω, την 10-01-2016 έλαβε το Τιμολόγιο προμήθειας 3.000 m² πλακιδίων και την 15-01-2016 το αντίστοιχο Τιμολόγιο Τεχνικών Εργασιών. Η δαπάνη αυτή δεν είναι αποδεκτή διότι δεν είναι εφικτή η τοποθέτηση 3.000 m² πλακιδίων στο χρονικό διάστημα των 5 ημερών.
- Επενδυτής που υλοποίησε δαπάνη αντικατάστασης δικτύου ύδρευσης και δαπάνη τοποθέτησης πλακιδίων, εκ παραδρομής δεν ζήτησε το ΤΠΥ από τον υδραυλικό όταν ο τελευταίος ολοκλήρωσε τις εργασίες του.

Συνέχισε στο επόμενο στάδιο και έλαβε ΤΠΥ από ένα άλλο τεχνίτη για την τοποθέτηση πλακιδίων.

Όταν αντιλήφθηκε ότι «ξέχασε» τον υδραυλικό, του ζήτησε να εκδώσει το ΤΠΥ για τις εργασίες του, αλλά αγνόησε ότι η ημερομηνία του ΤΠΥ θα έπρεπε να είναι προγενέστερη της ημερομηνίας του ΤΠΥ που αφορούσε στην τοποθέτηση πλακιδίων.

Οι σχετικές δαπάνες δεν είναι αποδεκτές, διότι σύμφωνα με τα παραστατικά, τα οποία για το ΚΟΕ/ΠΟΕ αποτελούν το σημείο αναφοράς, ο εν λόγω επενδυτής είχε ακολουθήσει την αντίστροφη διαδικασία της φυσικής εξέλιξης των εργασιών. Φαινόταν δηλαδή, να έχει τοποθετήσει πρώτα τα πλακάκια και έπειτα να έχει αντικαταστήσει τις σωληνώσεις ύδρευσης που βρίσκονται από κάτω.

- Το Τιμολόγιο Εργασιών πρέπει να αποτυπώνει την εργασία που αφορά, αναλυτικά και όχι επιγραμματικά. Δηλαδή, αν το Τιμολόγιο των υδραυλικών εργασιών, αναφέρει π.χ. εργασίες αντικατάστασης του κεντρικού δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης καθώς και σε 20 WC, τότε σε περίπτωση που έχει συμφωνηθεί με τον υδραυλικό να τοποθετήσει και τα είδη υγιεινής – μπασίνας των 20 WC, θα πρέπει να εκδοθεί και 2^ο ΤΠΥ όταν θα υλοποιηθεί το δεύτερο μέρος της συμφωνημένης εργασίας.

Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση ηλεκτρολόγου με τον οποίο συμφωνήθηκε πέραν της αντικατάστασης του παλαιωμένου ηλεκτρικού δικτύου να τοποθετήσει τα φωτιστικά, διακόπτες και πρίζες.

Αυτό συμβαίνει διότι πολλές φορές μεσολαβούν και άλλες εργασίες π.χ. στην πρώτη περίπτωση η τοποθέτηση πλακιδίων ενώ στη δεύτερη οι εργασίες χρωματισμών, με αποτέλεσμα την εμφάνιση της αντίφασης του παραπάνω παραδείγματος.

8. Στις περιπτώσεις ελέγχου του ΚΟΕ/ΠΟΕ για την πιστοποίηση της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της κατηγορίας δαπανών των Ειδικών Εγκαταστάσεων (αλλά και των Κτιριακών – Εγκαταστάσεων Κτιρίων και των Έργων Διαμόρφωσης του Περιβάλλοντος Χώρου που θα συναντήσουμε παρακάτω, κατά τον έλεγχο των Έργων της Ειδικότητας του Πολιτικού Μηχανικού) μίας επένδυσης σε ποσοστό τουλάχιστον 50% κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου, **πρέπει να υφίσταται προφανής συμβατότητα** ανάμεσα,

- στις υποβληθείσες δαπάνες και
- στην πρόοδο του φυσικού αντικειμένου της επένδυσης.

Στις περιπτώσεις αυτές, το ΚΟΕ/ΠΟΕ, μέσω των υποβληθεισών Πιστοποιήσεων – Αναλυτικών Επιμετρήσεων, ελέγχει κατά πόσο οι δαπάνες που δηλώθηκαν ανά Ενότητα των Εργασιών υλοποίησης των Ειδικών Εγκαταστάσεων της επένδυσης δικαιολογούνται με βάση το αντίστοιχο παραχθέν (υλοποιημένο) επιμέρους Έργο και πιστοποιεί την σχετική συμβατότητα.

9. Το ΤΠΥ για τεχνικές εργασίες, δηλαδή από τον τεχνίτη για τις εργασίες του μόνο και όχι για τα απαιτούμενα υλικά, πρέπει να περιλαμβάνει την παρακράτηση 3% επί της καθαρής αξίας του, η οποία θα πρέπει να αποδοθεί στη ΔΟΥ μέσω κατάθεσης σε Τράπεζα. Η παρακράτηση αυτή αναγράφεται επί του ΤΠΥ και υπολογίζεται επί της καθαρής αξίας αυτού.

Επιπλέον, θα πρέπει να υπάρχει,

- φωτοαντίγραφο της Δήλωσης Παρακράτησης που υποβάλλει ο λογιστής του Φορέα της επένδυσης,
- αντίγραφο της εντολής πληρωμής που έδωσε ο Φορέας της επένδυσης και
- η Απόδειξη κατάθεσης στην Τράπεζα για το ποσό της παρακράτησης.

2.1.3 Μεταφορικά Μέσα

Για την πιστοποίηση των δαπανών που αφορούν στην κατηγορία των **Μεταφορικών Μέσων**, είναι απαραίτητο να προσκομιστούν από το Φορέα της επένδυσης και να ελεγχθούν από το ΚΟΕ/ΠΟΕ τα ακόλουθα δικαιολογητικά/στοιχεία:

- Συνοπτική Έκθεση, υπογεγραμμένη από τον υπεύθυνο Μηχανικό, καταγραφής των Μεταφορικών Μέσων που αποκτήθηκαν και των ακόλουθων στοιχείων τους:
  - ✓ Κατασκευαστικός Οίκος.
  - ✓ Τύπος.
  - ✓ Αριθμός Πλαισίου Κινητήρα.
  - ✓ Ο αριθμός κυκλοφορίας, εφόσον προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία η χορήγηση άδειας κυκλοφορίας στο συγκεκριμένο τύπο οχήματος.

- ✓ Σύντομη εξωτερική περιγραφή και αναφορά των βασικών χαρακτηριστικών τους, όπως,
  - Ανυψωτική ικανότητα σε Kg,
  - Ύψος ανύψωσης σε mm,
  - Τελική ταχύτητα σε Km/h,
  - Ύπαρξη ενσωματωμένου ή όχι φορτιστή κλπ.
- ✓ Κόστος αγοράς.
- Πρωτότυπη Προσφορά (η πιο πρόσφατη σε σχέση με την ημερομηνία προμήθειας των Μεταφορικών Μέσων) της Προμηθεύτριας Εταιρείας προς το Φορέα της επένδυσης για τα Μεταφορικά Μέσα που τελικά αποκτήθηκαν
- Τιμολόγια αγοράς της Προμηθεύτριας Εταιρείας με καταγραφή του Κατασκευαστικού Οίκου, του Τύπου και του Αριθμού Πλαισίου Κινητήρα των αποκτούμενων Μεταφορικών Μέσων, τα οποία πρέπει να συνοδεύονται, από τα ακόλουθα στοιχεία:
  - ✓ Την Άδεια πρώτης Κυκλοφορίας, εφόσον προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία η χορήγηση άδειας κυκλοφορίας στο συγκεκριμένο τύπο οχήματος.
  - ✓ Δελτίο Αποστολής της Προμηθεύτριας Εταιρείας.
  - ✓ Prospectus Κατασκευαστικού Οίκου.
  - ✓ Παραστατικά εξόφλησης των τιμολογίων, όπως αυτά καταγράφονται αναλυτικότερα στην παρ. 3.3.
- Βεβαίωση της Προμηθεύτριας Εταιρείας ότι τα Μεταφορικά Μέσα είναι καινούργια και αμεταχειρίστα, ενώ δεν έχει παρακρατηθεί το σύνολο ή μέρος της κυριότητάς των.
- Επικυρωμένο αντίγραφο από το προβλεπόμενο στον ΚΦΑΣ βιβλίο (π.χ. Μητρώο Παγίων), όπου έχει καταχωρηθεί το στοιχείο παγίου.
- Φωτογραφικό υλικό των Μεταφορικών Μέσων.

Τα πρόσθετα (σε σχέση με την κατηγορία του Μηχανολογικού – Λοιπού Εξοπλισμού) **Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου (Critical Control Points – CCP)** του ΚΟΕ/ΠΟΕ κατά την πιστοποίηση των δαπανών που αφορούν σε Μεταφορικά Μέσα είναι τα εξής:

1. Η κατηγορία των Μεταφορικών Μέσων μίας επένδυσης, αφορά δαπάνες για την αγορά αποκλειστικά επαγγελματικής χρήσης αυτοκινούμενων Μεταφορικών Μέσων,
  - διακίνησης υλικών και προϊόντων (π.χ. ανυψωτικά μηχανήματα) ή
  - μαζικής μεταφοράς προσωπικού περισσότερων από 6 άτομα (π.χ. αυτοκίνητο 7 θέσεων ή μικρό λεωφορείο),
 που κινούνται εντός του χώρου υλοποίησης της επένδυσης (με εξαίρεση το μέσο μαζικής μεταφοράς προσωπικού, το οποίο μπορεί να κινείται και εκτός αυτής). Από το Αντίγραφο της Άδειας πρώτης Κυκλοφορίας με τις απαιτούμενες σφραγίδες και θεωρήσεις από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, πρέπει να τεκμαίρεται η κατά αποκλειστικότητα επαγγελματική χρήση των Μεταφορικών Μέσων.
2. Η εκμίσθωση των Μεταφορικών Μέσων σε Πελάτη του Φορέα της επένδυσης ή έστω και σε Συνδεδεμένη ή Συνεργαζόμενη εταιρεία του, δεν είναι επιτρεπτή. Άρα, κατά την αυτοψία του ΚΟΕ/ΠΟΕ, τα Μεταφορικά Μέσα πρέπει απαραίτητα να βρίσκονται εντός του χώρου υλοποίησης της επένδυσης.
3. Ο Αριθμός Πλαισίου του Κινητήρα του Μεταφορικού Μέσου αντιστοιχεί στο γνωστό Serial Number ενός Μηχανήματος της κατηγορίας του Μηχανολογικού –

Λοιπού Εξοπλισμού.

4. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ πρέπει,
  - να επιδείξει ιδιαίτερη προσοχή στη θεώρηση της εξωτερικής κατάστασης των Μεταφορικών Μέσων σε συνάρτηση με το χρονικό σημείο προμήθειάς των, για την εξακρίβωση αδικαιολόγητων φθορών και
  - να αναζητήσει τα αντίστοιχα Prospectus του Κατασκευαστικού Οίκου (η ύπαρξή τους αποτελεί ένα ενισχυτικό παράγοντα του καινούργιους των Μεταφορικών Μέσων),
 και σε συνδυασμό με όσα προ-αναφέρθηκαν στην κατηγορία του Μηχανολογικού – Λοιπού Εξοπλισμού (Πινακίδα-ταυτότητα, Serial Number κλπ), να προβεί στην πιστοποίηση του καινούργιους.

5. Επομένως το ΚΟΕ/ΠΟΕ, κατά τον τελικό έλεγχο της επένδυσης, πιστοποιεί ότι τα Μεταφορικά Μέσα που προμηθεύτηκε η επιχείρηση:
  - Βρίσκονται και κινούνται εντός του χώρου υλοποίησης της επένδυσης.
  - Έχουν αποκλειστικά επαγγελματική χρήση.
  - Είναι Κατάλληλα και Απαραίτητα για την ορθή, εύρυθμη και παραγωγική λειτουργία της επένδυσης.
  - Είναι καινούργια και εξοφλημένα.
 Σε αντίθετη περίπτωση, οι σχετικές υποβληθείσες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση.

2.1.4 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Οι δαπάνες που αφορούν στην κατηγορία των **Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων** (εκτός από Δαπάνες Μελετών – Αμοιβές Συμβούλων) αντιστοιχούν σε:

- Δαπάνες για τη μεταφορά τεχνολογίας μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων κ.ά.
- Δαπάνες προμήθειας και εγκατάστασης λογισμικού και συστήματος οργάνωσης της επιχείρησης,
- Δαπάνες συστημάτων διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, Δαπάνες πιστοποιήσεων κλπ.

2.1.4.1 Μεταφορά Τεχνολογίας

Οι Δαπάνες για τη Μεταφορά Τεχνολογίας αντιστοιχούν σε δαπάνες μεταβίβασης ή παραχώρησης δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, τα οποία μπορούν να αφορούν σε Εφευρέσεις, Σήματα, Μεθόδους (Know How), Πρότυπα, Σχέδια και προστατεύονται συνήθως με έναν από τους ακόλουθους τίτλους προστασίας:

- Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας (ΔΕ): τίτλος με ισχύ 20 ετών που απονέμεται στο δικαιούχο για νέα επινοήματα, με εφευρετική δραστηριότητα και επιδεκτικά βιομηχανικής εφαρμογής, σε όλους τους τομείς της τεχνολογίας.
- Δίπλωμα Τροποποίησης (ΔΤ): τίτλος που χορηγείται για μια εφεύρεση που αποτελεί τροποποίηση άλλης εφεύρεσης, η οποία έχει ήδη προστατευθεί με ΔΕ και λήγει μαζί με αυτό. Το ΔΤ μπορεί να μετατραπεί μετά από αίτηση του

δικαιούχου του σε ΔΕ.

- Πιστοποιητικό Υποδείγματος Χρησιμότητας (ΠΥΧ): τίτλος με διάρκεια 7 έτη που χορηγείται στο δικαιούχο για τρισδιάστατα αντικείμενα με καθορισμένο σχήμα και μορφή, που προτείνονται ως νέα, βιομηχανικά εφαρμόσιμα και με δυνατότητα να δώσουν λύση σε ένα τεχνικό πρόβλημα (π.χ. εργαλείο, όργανο, συσκευή, σκεύος, εξάρτημά τους).

Η μεταβίβαση ή παραχώρηση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας (μεταφορά τεχνολογίας) μπορεί να πραγματοποιηθεί, με μία από τις ακόλουθες πράξεις:

- Μεταβίβαση τίτλου.
- Παραχώρηση Άδειας εκμετάλλευσης τίτλου.
- Παροχή μη συμβατικής Άδειας εκμετάλλευσης τίτλου χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου, σε τρίτους ή στο Δημόσιο.
- Παραχώρηση Άδειας εκμετάλλευσης αποτελεσμάτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης.
- Παραχώρηση τεχνικών κατασκευαστικών οδηγιών, σχεδίων ή υπηρεσιών.
- Ανακοίνωση βιομηχανικών απορρήτων με σχέδια, διαγράμματα, υποδείγματα, πρότυπα, οδηγίες, αναλογίες, συνθήκες, διαδικασίες, προδιαγραφές και τρόπους παραγωγής προϊόντων που αναφέρονται στην παραγωγική εκμετάλλευση και δεν έχουν γίνει ευρύτερα γνωστά.

Για να μεταβιβαστούν ή να παραχωρηθούν από το Κράτος ή από επιχειρήσεις ή από ιδιώτες δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, απαιτείται σχετική Σύμβαση μεταφοράς τεχνολογίας, σύμφωνα με την οποία ο εκχωρητής εκχωρεί στον εκδοχέα το δικαίωμα αποκλειστικής ή μη εκμετάλλευσης, για μία ορισμένη χρονική περίοδο ή απεριόριστα.

Για την πιστοποίηση των δαπανών Μεταφοράς Τεχνολογίας, είναι απαραίτητο να προσκομιστούν από το Φορέα της επένδυσης και να ελεγχθούν από το ΚΟΕ/ΠΟΕ τα ακόλουθα δικαιολογητικά/στοιχεία, ανάλογα με το είδος της υποβληθείσας δαπάνης:

- Έκθεση αναφοράς για την τεχνογνωσία που αποκτήθηκε και τα αποτελέσματα από την εφαρμογή της στην επιχείρηση.
- Σχετική σύμβαση με την Προμηθεύτρια ή Κατασκευάστρια εταιρεία των Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων Μεταφοράς Τεχνολογίας.
- Τιμολόγια αγοράς Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων.
- Δελτία αποστολής ή παραστατικά μεταφοράς Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων Μεταφοράς Τεχνολογίας.
- Παραστατικά εξόφλησης των τιμολογίων, όπως αυτά καταγράφονται αναλυτικότερα στην παρ. 3.3.
- Επικυρωμένο αντίγραφο Βιβλίου Παγίων, όπου έχει καταχωρηθεί το στοιχείο παγίου (Λογιστικές Εγγραφές: Λογαριασμός 16).
- Αντίγραφο Τίτλου προστασίας.
- Συμβάσεις μεταφοράς τεχνολογίας.
- Τυχόν άδειες χρήσης / εκμετάλλευσης.
- Αποδεικτικά καταβολής Φόρου Εισοδήματος (όπου απαιτείται).

Τα πρόσθετα (σε σχέση με την κατηγορία του Μηχανολογικού – Λοιπού Εξοπλισμού) **Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου (Critical Control Points – CCP)** του ΚΟΕ/ΠΟΕ κατά την

πιστοποίηση των δαπανών που αφορούν στη Μεταφορά Τεχνολογίας (της κατηγορίας των Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων) είναι τα εξής:

1. Κατά τον έλεγχο των Συμβάσεων Μεταφοράς Τεχνολογίας θα πρέπει
  - Να διασφαλίζεται ότι το φυσικό αντικείμενο,
    - ✓ προσδιορίζεται με σαφήνεια,
    - ✓ δεν αφορά σε γενικότερη παροχή υπηρεσιών και
    - ✓ σχετίζεται με το συγκεκριμένο έργο.
  - Να επιβεβαιώνεται ότι καταγράφονται και υλοποιούνται στην πράξη,
    - ✓ οι κανόνες της μεταφοράς τεχνολογίας,
    - ✓ το είδος της τεχνολογίας,
    - ✓ το ποσό της αμοιβής,
    - ✓ οι πληρωμές και
    - ✓ η διάρκεια της Σύμβασης.
  - Να προκύπτει ότι είναι καταχωρημένες στο Ειδικό Μητρώο Μεταφοράς Τεχνολογίας του ΟΒΙ (σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν.1733/1987, η καταχώρηση πρέπει να γίνεται εντός μηνός από την κατάρτισή τους).
2. Η αποκτούμενη τεχνογνωσία πρέπει να συνδέεται με τη μορφή και τους στόχους του επιχειρηματικού σχεδίου.
3. Με την απόκτηση των δικαιωμάτων τεχνογνωσίας ο Φορέας της επένδυσης πρέπει,
  - να εγγράψει την αντίστοιχη δαπάνη στο Βιβλίο Παγίων του (Λογιστική Εγγραφή: Λογαριασμός 16) και
  - να αποδώσει το Φόρο Εισοδήματος (όπου απαιτείται).
4. Οι δαπάνες Μεταφοράς Τεχνολογίας είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση υπό τις ακόλουθες (πρόσθετες) προϋποθέσεις:
  - Να πραγματοποιούνται υπό συνθήκες ανταγωνισμού (τιμή της αγοράς) και
  - Να μην υπάρχει στοιχείο αθέμιτης σύμπραξης.

2.1.4.2 Προμήθεια και Εγκατάσταση Λογισμικού

Για την πιστοποίηση των δαπανών που αφορούν στην προμήθεια και εγκατάσταση **Λογισμικού**, είναι απαραίτητο να προσκομιστούν από το Φορέα της επένδυσης και να ελεγχθούν από το ΚΟΕ/ΠΟΕ τα ακόλουθα δικαιολογητικά/στοιχεία:

- Σχετική σύμβαση με την Προμηθεύτρια ή Κατασκευάστρια εταιρεία του Λογισμικού.
- Τιμολόγια αγοράς, παραμετροποίησης και εγκατάστασης Λογισμικού ή εκπαίδευσης προσωπικού, όπου αυτά απαιτούνται.
- Δελτία αποστολής ή παραστατικά μεταφοράς λογισμικού, όπου αυτά απαιτούνται.
- Απαλλακτικό ΦΠΑ για τις περιπτώσεις απαλλαγής.
- Παραστατικά εξόφλησης των τιμολογίων, όπως αυτά καταγράφονται αναλυτικότερα στην παρ. 3.3.
- Επικυρωμένο αντίγραφο Βιβλίου Παγίων, όπου έχει καταχωρηθεί το αποκτούμενο στοιχείο παγίου (Λογιστική Εγγραφή: Λογαριασμός 16).
- Τεύχος Ανάλυσης & Σχεδιασμού της εφαρμογής.
- Εγχειρίδιο χρήστη.

- Ανάλυση κόστους και φύλλα τεχνικής εκπαίδευσης σε περιπτώσεις δαπανών παραμετροποίησης και εκπαίδευσης προσωπικού. Για την παραμετροποίηση δύναται να ζητηθεί και τεχνική έκθεση περιγραφής εργασιών.
- Άδειες χρήσης του λογισμικού (και για τα Windows) σε αριθμό αντίστοιχο με τους σκοπούς αξιοποίησής του στο πλαίσιο του έργου ή οι αντίστοιχες βεβαιώσεις της Προμηθεύτριας ή Κατασκευάστριας εταιρείας όπου αναγράφεται η άδεια χρήσης του λογισμικού.
- Βεβαίωση Προμηθεύτριας ή Κατασκευάστριας εταιρείας για το καινούργιες, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης κυριότητας με αναφορά στο serial number του λογισμικού.

Τα πρόσθετα (σε σχέση με την κατηγορία του Μηχανολογικού – Λοιπού Εξοπλισμού) **Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου (Critical Control Points – CCP)** του ΚΟΕ/ΠΟΕ κατά την πιστοποίηση των δαπανών που αφορούν στη στην προμήθεια και εγκατάσταση Λογισμικού (της κατηγορίας των Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων) είναι τα εξής:

1. Ο άυλος χαρακτήρας των εργασιών που αφορούν σε Λογισμικό, καθιστούν την επαλήθευσή τους μία ιδιαίτερα απαιτητική διαδικασία και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο το ΚΟΕ/ΠΟΕ πρέπει να την αντιμετωπίζει με ιδιαίτερη βαρύτητα.
Η πιστοποίηση των δαπανών Λογισμικού περιλαμβάνει:
  - Έλεγχο του Λογισμικού που εξειδικεύεται,
    - ✓ στην Επαλήθευσή του (το προϊόν ικανοποιεί τις εγκεκριμένες προδιαγραφές ή φτιάχτηκε το σωστό προϊόν) μέσω σχεδιασμών ελέγχων του για την αποκάλυψη τυχόν ατελειών του (Έλεγχος Ατελειών) και
    - ✓ στην Επικύρωσή του (οι προδιαγραφές στις οποίες στηρίχθηκε το προϊόν είναι ορθές ή το προϊόν φτιάχτηκε σωστά) μέσω σχεδιασμών ελέγχων εισόδων/εξόδων για την εκτίμηση της λειτουργικής του αξιοπιστίας (Στατιστικός έλεγχος).
  - Διαπίστωση του καινούργιους ή μη.
  - Αντιπαραβολή των Σειριακών Αριθμών (Serial Numbers).
2. Το Λογισμικό πρέπει να είναι καινούργιο και η επιχείρηση να είναι νόμιμος κάτοχος αυτού. Για αυτό ο Φορέας της επένδυσης πρέπει να προσκομίσει τη σχετική βεβαίωση του Οίκου Κατασκευής ή του Προμηθευτή μαζί με την απαιτούμενη Άδεια Χρήσης.
3. Το Λογισμικό πρέπει να βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία και να είναι δυνατός ο έλεγχος των Σειριακών Αριθμών (Serial Numbers) που πρέπει να συμβαδίζει με τα αναγραφόμενα στα αντίστοιχα παραστατικά και στην αντίστοιχη βεβαίωση για το καινούργιες, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης της κυριότητας.
4. Οι δαπάνες που αφορούν την ανανέωση αγοράς Άδειας Χρήσης για το υπάρχον Λογισμικό στο Φορέα της επένδυσης δεν είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση.
5. Οι δαπάνες για,
  - την εγκατάσταση,
  - την τυχόν παραμετροποίηση και
  - το Κόστος Εκπαίδευσης του Προσωπικού,
 είναι επιλέξιμες μέχρι ποσοστού 10% του κόστους αγοράς του Λογισμικού.

6. Ο Φορέας της επένδυσης πρέπει να εγγράψει τη δαπάνη προμήθειας του Λογισμικού στο Βιβλίο Παγίων του.
7. Η Ευρωπαϊκή Οδηγία 91/250 «Για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών» ενσωματώθηκε στην Ελληνική Νομοθεσία με το Ν.2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας. Τα προγράμματα Η/Υ καταρχήν προστατεύονται μόνο ως έργα λόγου με το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας και όχι ως εφευρέσεις με το δίκαιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι άτυπο, δηλαδή για την προστασία του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος του δημιουργού του προγράμματος Η/Υ δεν απαιτείται, ούτε προβλέπεται κάποια τυπική πράξη, δηλαδή να ακολουθηθεί κάποια διαδικασία κατοχύρωσης του προγράμματος. Κατά συνέπεια, δεν απαιτείται ούτε προβλέπεται η προσκόμιση αποδεικτικών ιδιοκτησίας πνευματικών δικαιωμάτων ή συσχέτισης με αυτά από την Προμηθεύτρια ή Κατασκευάστρια εταιρεία στα πλαίσια του ελέγχου επενδύσεων που περιλαμβάνουν αγορά Λογισμικού.

2.1.4.3 Συστήματα Διασφάλισης και Ελέγχου Ποιότητας

Για την πιστοποίηση των δαπανών που αφορούν στις δαπάνες Συστημάτων Διασφάλισης και Ελέγχου Ποιότητας και Πιστοποιήσεων είναι απαραίτητο να προσκομιστούν από το Φορέα της επένδυσης και να ελεγχθούν από το ΚΟΕ/ΠΟΕ τα ακόλουθα δικαιολογητικά/στοιχεία:

- Τιμολόγια, ΤΠΥ, ΑΠΥ, κλπ. παραστατικά.
- Συμβάσεις για τη μελέτη και τη σύνταξη εγχειριδίων για την ανάπτυξη, εφαρμογή και πιστοποίηση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας.
- Αντίγραφο μελετών και εγχειριδίων (για συστήματα διασφάλισης ποιότητας).
- Αντίγραφο πιστοποιητικού από διαπιστευμένο φορέα (π.χ. πρότυπα ΕΛΟΤ EN ISO της σειράς 9001 του έτους 2008, περιβαλλοντικής διαχείρισης ΕΛΟΤ EN ISO της σειράς 14001 και EMAS, HACCP, ΕΛΟΤ 1801 υγιεινή και ασφάλεια κλπ).

Τα πρόσθετα (σε σχέση με την κατηγορία του Μηχανολογικού – Λοιπού Εξοπλισμού) **Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου (Critical Control Points – CCP)** του ΚΟΕ/ΠΟΕ κατά την πιστοποίηση των δαπανών Συστημάτων Διασφάλισης και Ελέγχου Ποιότητας και Πιστοποιήσεων (της κατηγορίας των Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων), είναι τα εξής:

1. Το σχετικό Πιστοποιητικό του διαπιστευμένου φορέα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του έργου και να αφορά την πρώτη πιστοποίηση της επιχείρησης για το εν λόγω σύστημα. Σε αντίθετη περίπτωση, η αντίστοιχη δαπάνη δεν είναι επιλέξιμη προς ενίσχυση.
2. Αν δεν υπάρχουν άλλες δαπάνες Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων, με βάση την Απόφαση Υπαγωγής, οι δαπάνες Συστημάτων Διασφάλισης και Ελέγχου Ποιότητας και Πιστοποιήσεων εντάσσονται στην κατηγορία των δαπανών Μελετών και Αμοιβών Συμβούλων.

2.1.5 Δαπάνες Μελετών και Αμοιβές Συμβούλων

Για την πιστοποίηση των δαπανών που αφορούν στις Δαπάνες **Μελετών και Αμοιβών Συμβούλων**, είναι απαραίτητο να προσκομιστούν από το Φορέα της επένδυσης και να ελεγχθούν από το ΚΟΕ/ΠΟΕ τα ακόλουθα δικαιολογητικά/στοιχεία:

- Σύμβαση με το Φορέα της επένδυσης για κάθε συμβουλευτική υπηρεσία υποβεβλημένη στην αρμόδια ΔΟΥ, ανεξαρτήτως του κόστους της συμβουλευτικής υπηρεσίας.
- Τιμολόγια, ΤΠΥ, ΑΠΥ, εξοφλητικές αποδείξεις κλπ. παραστατικά συμβουλευτικών υπηρεσιών.
- Αντίγραφο μελετών και ερευνών κάθε μορφής.

Τα πρόσθετα (σε σχέση με την κατηγορία του Μηχανολογικού – Λοιπού Εξοπλισμού) **Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου (Critical Control Points – CCP)** του ΚΟΕ/ΠΟΕ κατά την πιστοποίηση της κατηγορίας Δαπανών Μελετών και Αμοιβών Συμβούλων είναι τα εξής:

1. Οι παρακάτω δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση:
  - Δαπάνες Μελετών Πυροπροστασίας ή Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή επαγγελματικού κινδύνου και άλλες παρεμφερείς μελέτες.
  - Δαπάνες απόκτησης Άδειας Λειτουργίας της επιχείρησης ή νόμιμου απαλλακτικού από αυτήν.
  - Δαπάνες για Υπηρεσίες που συνιστούν διαρκή ή περιοδική δραστηριότητα ή συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης π.χ. για συνήθεις φοροτεχνικές υπηρεσίες, τακτικές, νομικές και διαφημιστικές υπηρεσίες.
2. Οι δαπάνες που αφορούν την έκδοση της Οικοδομικής Άδειας ή τις αμοιβές των Μηχανικών του Έργου π.χ. για επιστάσια ή για την εκπόνηση κάθε είδους μελετών που αφορούν την κατασκευή των Κτιριακών Εγκαταστάσεων της επένδυσης, σε περίπτωση που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση (με βάση το Παράρτημα της Απόφασης Υπαγωγής, τα Πρακτικά ΚΓΕ και το Εισηγητικό Σημείωμα Υπαγωγής της Υπηρεσίας), δεν εντάσσονται στην παρούσα κατηγορία δαπανών αλλά στην κατηγορία των Κτιριακών Εγκαταστάσεων.
3. Στην κατηγορία των Δαπανών Μελετών και Αμοιβών Συμβούλων εντάσσονται δαπάνες,
  - Παροχής Υπηρεσιών Παρακολούθησης και Διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου, σε περίπτωση που αυτό υπαχθεί σε Αναπτυξιακό Νόμο,
  - Εκπόνησης Μελετών και Ερευνών που σχετίζονται με το επενδυτικό σχέδιο, όπως,
    - ✓ Έρευνες Αγοράς,
    - ✓ Μελέτες Benchmarking,
    - ✓ Μελέτες Οργάνωσης, Διοίκησης και Αναδιοργάνωσης των επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης,
    - ✓ Μελέτες Ανασχεδιασμού των επιχειρηματικών διαδικασιών (Reengineering),
    - ✓ Μελέτες Τυποποίησης Διαδικασιών,
    - ✓ Μελέτες Εκτίμησης Επιχειρηματικού Κινδύνου (Risk Analysis),
    - ✓ Μελέτες Marketing Plan κλπ.,
 εφόσον αυτές προβλέπονται από την Απόφαση Υπαγωγής.

4. Για να πιστοποιηθεί μία δαπάνη Μελετών ως επιλέξιμη για ενίσχυση, πρέπει:
- Να υποβληθεί απαραίτητα το σύνολο των παραπάνω απαιτούμενων δικαιολογητικών / στοιχείων.
  - Στο υποβληθέν αντίγραφο μελέτης να αναφέρεται αναλυτικά το περιεχόμενο κάθε πεδίου της Μελέτης.
  - Το ΚΟΕ/ΠΟΕ
    - ✓ να πιστοποιήσει τη θετική συσχέτιση της σκοπιμότητας της Μελέτης με την επιχείρηση και το επενδυτικό της σχέδιο και
    - ✓ να αξιολογήσει το εύλογο του κόστους της Μελέτης (σε περιπτώσεις ιδιαίτερα μεγάλης αξίας).

[Επιστροφή στα Περιεχόμενα](#)

[Επιστροφή στα Περιεχόμενα](#)**2.2 Έλεγχος Έργων της ειδικότητας του Πολιτικού Μηχανικού**

Ο έλεγχος των έργων της ειδικότητας του Πολιτικού Μηχανικού αφορά τον έλεγχο των

- Γηπέδων,
- Κτιριακών – Εγκαταστάσεων Κτιρίων,
- Τεχνικών Έργων (Έργων Υποδομής και Έργων Διαμόρφωσης Περιβάλλοντος Χώρου) και
- Επίπλων και Λοιπού Εξοπλισμού (Ξενοδοχειακού Εξοπλισμού).

Η πιστοποίηση των δαπανών των παραπάνω κατηγοριών περιλαμβάνει:

- Τον έλεγχο των Τίτλων (Συμβολαίων κλπ.), Εγκρίσεων, Αδειών και λοιπών εγγράφων που εκδίδονται για τα Έργα της ειδικότητας του Πολιτικού Μηχανικού
- Την καταγραφή και την επιβεβαίωση του έργου που υλοποιήθηκε καθώς και τη συσχέτισή του με το εγκεκριμένο έργο που προκύπτει από την απόφαση υπαγωγής.
- Την διαπίστωση του εύλογου ή μη του σχετικού κόστους.
- Την διαπίστωση του καινούργιους ή μη των Επίπλων και Λοιπού Εξοπλισμού (Ξενοδοχειακού Εξοπλισμού).
- Τη λήψη εκείνου του φωτογραφικού υλικού κατά τη διάρκεια της επιτόπιας αυτοψίας, που εκτιμάται ότι μπορεί να δράσει υποστηρικτικά στην τεκμηρίωση των ευρημάτων που αποτυπώνονται στην έκθεση ελέγχου.

2.2.1 Γήπεδα, Κτιριακά, Τεχνικά Έργα**2.2.1.1 Δικαιολογητικά**

Για την πιστοποίηση των δαπανών που αφορούν σε **Γήπεδα, Κτιριακά – Εγκαταστάσεις Κτιρίων και Τεχνικά Έργα (Έργα Υποδομής και Έργα Διαμόρφωσης Περιβάλλοντος Χώρου)**, είναι απαραίτητο να προσκομιστούν από το Φορέα της επένδυσης και να ελεγχθούν από το ΚΟΕ/ΠΟΕ τα ακόλουθα πρωτότυπα δικαιολογητικά/στοιχεία:

- Συμβόλαιο Αγοράς ή Εκμίσθωσης οικοπέδου υλοποίησης επένδυσης.
- Σύμβαση Παραχώρησης Χρήσης οικοπέδου υλοποίησης επένδυσης.
- Πιστοποιητικό Μεταγραφής των ανωτέρω στο οικείο Υποθηκοφυλακείο ή Κτηματολογικό Γραφείο, με εξαίρεση τα επενδυτικά σχέδια για Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), για τα οποία η μίσθωση οικοπέδων δεν απαιτείται να έχει μεταγραφεί.
- Οικοδομική Άδεια / Άδεια Δόμησης εν ισχύ με τις τυχόν Αναθεωρήσεις της ή Έγκριση Εργασιών Μικρής Κλίμακας ή Βεβαίωση Πολεοδομίας ή Νομαρχίας εξαίρεσης από την υποχρέωση έκδοσης Οικοδομικής Άδειας (για τις εργασίες που προβλέπονται στο άρθρο 4, της παρ. 3, του νέου Οικοδομικού Κανονισμού ν.4030/2011 (Α' 249), δεν απαιτείται Άδεια Δόμησης ή Έγκριση Εργασιών

Μικρής Κλίμακας, αλλά έγγραφη ενημέρωση της αρμόδιας Υπηρεσίας Δόμησης, που γνωστοποιείται στο οικείο αστυνομικό τμήμα 48 ώρες πριν την έναρξη των εργασιών).

- Τα εγκεκριμένα (θεωρημένα) από την Πολεοδομία Σχέδια που συνοδεύουν την Οικοδομική Άδεια / Άδεια Δόμησης:
  - ✓ Τοπογραφικό Διάγραμμα.
  - ✓ Διάγραμμα Κάλυψης.
  - ✓ Αρχιτεκτονικά σχέδια κατόψεων – τομών – όψεων.
- ΕΠΟ ή ΠΠΔ.
- Άδεια Λειτουργίας ή Βεβαίωση απαλλαγής από αυτή, όταν προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.
- Τεχνική Περιγραφή, υπογεγραμμένη από τον υπεύθυνο Μηχανικό, των Κτιριακών Εγκαταστάσεων που έχουν κατασκευαστεί, επεκταθεί ή εκσυγχρονισθεί, με υποχρέωση την αποτύπωσή των σε κατασκευαστικά σχέδια (as built), υπογεγραμμένα από τους επιβλέποντες μηχανικούς του έργου. Επισημαίνεται ότι, τα παραπάνω σχεδιαγράμματα οφείλουν να ανταποκρίνονται στην ισχύουσα κάθε φορά πολεοδομική νομοθεσία, όπως αυτή εφαρμόζεται μέσω των Οικοδομικών και άλλων κανονισμών και νόμων (ΓΟΚ, ΝΟΚ, ν.1337/1983, ν.4178/2013 κλπ).
- Άδεια Λειτουργίας ή Βεβαίωση απαλλαγής από αυτή, όταν προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.
- Για επενδύσεις Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ, ανάλογα την περίπτωση και όπου απαιτείται:
  - ✓ Απόφαση ΡΑΕ εξαιρέσης από την υποχρέωση λήψης Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ.
  - ✓ Άδεια Εγκατάστασης ή Βεβαίωση απαλλαγής από αυτή.
  - ✓ Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας ή Βεβαίωση απαλλαγής από αυτή.
  - ✓ Σύμβαση Σύνδεσης με το Δίκτυο ΧΤ ή ΜΤ της ΔΕΗ (κατά περίπτωση).
  - ✓ Βεβαίωση ΔΕΔΔΗΕ για την Ημερομηνία Ενεργοποίησης της Σύνδεσης με το Δίκτυο ΧΤ ή ΜΤ της ΔΕΗ (κατά περίπτωση).
  - ✓ Σύμβαση Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας μεταξύ ΔΕΗ/ΔΕΔΔΗΕ και Παραγωγού.
  - ✓ Έγκριση Επέμβασης για την εκτέλεση του έργου Εγκατάστασης και Λειτουργίας (εκδίδεται από το οικείο Δασαρχείο).
  - ✓ Πρωτόκολλο Εγκατάστασης του Έργου (εκδίδεται από το οικείο Δασαρχείο) σύμφωνα με την Έγκριση Επέμβασης.
  - ✓ Άδεια Λειτουργίας.
- Για Ξενοδοχειακές Μονάδες, αποκλειστικά:
  - ✓ Έγκριση Καταλληλότητας οικοπέδου ΕΟΤ.
  - ✓ Έγκριση Αρχιτεκτονικών Σχεδίων ΕΟΤ.
  - ✓ Πιστοποιητικό Πυροπροστασίας.
  - ✓ Άδεια λειτουργίας Κολυμβητικών Δεξαμενών, SPA, Καταστημάτων Υγειονομικού ενδιαφέροντος κλπ.
  - ✓ Βεβαίωση Καλής Λειτουργίας Αποχετευτικού Συστήματος (Βόθρου), όπου απαιτείται.
  - ✓ Βεβαίωση σύνδεσης με το Κεντρικό Δίκτυο Αποχέτευσης, όπου απαιτείται.
  - ✓ Ειδικό Σήμα Λειτουργίας ΕΟΤ.
- Τιμολόγια Παροχής Υπηρεσιών ή/και Αποδείξεις Παροχής Υπηρεσιών ή/και Τιμολόγια Αγοράς ή/και Τιμολόγια Έργου, με αναλυτική περιγραφή των αποκτούμενων στοιχείων παγίου ενεργητικού, τα οποία πρέπει να

συνοδεύονται, κατά περίπτωση, από τα ακόλουθα στοιχεία:

- ✓ Δελτία Αποστολής Εργολάβου ή/και Φορτωτικά Έγγραφα Μεταφορικών Εταιρειών ή/και Δελτία μη Τιμολογηθέντων Αποθεμάτων (από 1-1-2014 και μετά).
- ✓ Σύμβαση με τον Εργολάβο. Όταν απαιτείται από την έκταση των εργασιών, η Σύμβαση ή το Παράρτημά της πρέπει να συνοδεύεται για κάθε έργο που περιλαμβάνεται στη Σύμβαση από:
  - Τεύχος Γενικής Περιγραφής των προς εκτέλεση έργων που περιέχει και ανάλυση των έργων κατά κατηγορία, συνολικό τίμημα κλπ.
  - Τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών εργασιών.
  - Τεύχος Αναλυτικών Προμετρήσεων.
  - Τεύχος Τιμών Μονάδας κατά κατηγορία εργασιών
- ✓ Επί μέρους Προοδευτικοί Λογαριασμοί Πιστοποίησης με Αναλυτικές Επιμετρήσεις του Εργολάβου, με αναφορά στη σχετική Σύμβαση για κάθε έργο που περιλαμβάνεται σ' αυτή.
- ✓ Πιστοποίηση του επιβλέποντος Μηχανικού του Φορέα της επένδυσης, κατά το στάδιο της παραλαβής των Έργων που περιλαμβάνονται στη σχετική Σύμβαση, για τις αντίστοιχες εκτελεσμένες εργασίες από τον Εργολάβο, προκειμένου να καταστεί δυνατή, στη συνέχεια, η έκδοση της εντολής πληρωμής από το Φορέα της επένδυσης προς τον Εργολάβο.
- ✓ Παραστατικά εξόφλησης των τιμολογίων, όπως αυτά καταγράφονται αναλυτικότερα στην παρ. 3.3.
- Συγκεντρωτικές Καταστάσεις Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (ΑΠΔ) Οικοδομοτεχνικού Έργου, εφόσον εκτελέσθηκαν εργασίες που απαιτήσαν εργατοτεχνικό προσωπικό στεγασμένων επαγγελματιών.
- Για τα Τιμολόγια Παροχής Υπηρεσιών (ΤΠΥ) που αφορούν τεχνικές εργασίες, δηλαδή από τον τεχνίτη για τις εργασίες του μόνο και όχι για τα υλικά, πρέπει να υποβληθούν:
  - ✓ Φωτοαντίγραφο της Δήλωσης Παρακράτησης που υποβάλλει ο λογιστής του Φορέα της επένδυσης επί της Καθαρής Αξίας των Τιμολογίων Παροχής Υπηρεσιών.
  - ✓ Αντίγραφο της εντολής πληρωμής που έδωσε ο Φορέας της επένδυσης.
  - ✓ Η Απόδειξη κατάθεσης στην Τράπεζα για το ποσό της παρακράτησης.
- Βεβαίωση καλής εκτέλεσης των εργασιών.
- Φωτογραφικό υλικό των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν κατά την κατασκευή των Κτιριακών – Εγκαταστάσεων Κτιρίων και την εκτέλεση των Τεχνικών Έργων (Έργων Υποδομής και Έργων Διαμόρφωσης Περιβάλλοντος Χώρου).
- Σε περίπτωση ύπαρξης αυθαίρετων κατασκευών ή/και αυθαίρετων αλλαγών χρήσης:
  - ✓ Δήλωση ένταξης, είτε στις διατάξεις του ν.1337/1983 (Α' 33), είτε στις διατάξεις του ν.4178/2013 (Α' 174) και μεταγενέστερων αντίστοιχων νόμων,
    - επιφανειών αυθαίρετων κατασκευών και
    - επιφανειών με αυθαίρετη αλλαγή χρήσης, καθ' υπέρβαση της οικοδομικής άδειας.
  - ✓ Σχέδια (κατόψεις, Δ. Κάλυψης κλπ) που να αποτυπώνουν επακριβώς τις θέσεις και τα μεγέθη των αυθαίρετων αυτών χώρων κατασκευών ή και χρήσεων και σε κάθε περίπτωση, να καλύπτουν πλήρως τα πολεοδομικά στοιχεία & μεγέθη των φύλλων καταγραφής της δήλωσης ένταξης.

- ✓ Υπεύθυνη Δήλωση με το γνήσιο υπογραφής του συντάξαντα των παραπάνω σχεδίων, ότι τα σχέδια που προσκομίζουν στο Όργανο Ελέγχου είναι ταυτόσημα με εκείνα που έχουν υποβληθεί ή που θα υποβληθούν για την περαίωση της δήλωσης ένταξης στο σύστημα ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ ν.4178/2013 του ΤΕΕ.
- ✓ Οικοδομική Άδεια / Άδεια Δόμησης με την οποία εντάχθηκαν επιφάνειες αυθαίρετων κατασκευών στη δόμηση (αν υπάρχουν) του οικοπέδου Εγκατάστασης της επένδυσης, εφόσον υπήρχε αυτή η δυνατότητα.
- ✓ Αναλυτικές Επιμετρήσεις και υπολογισμός Κόστους,
  - κατασκευής των αυθαίρετων επιφανειών/χρήσεων και
  - προμήθειας & εγκατάστασης του εξοπλισμού, επί των αυθαιρέτων κατασκευών ή/και χρήσεων (π.χ. ηλεκτρολογικός εξοπλισμός, θερμαντικά σώματα κλπ),
υπογεγραμμένα από μηχανικό.

2.2.1.2 Ενέργειες

Τα πρόσθετα (σε σχέση με την κατηγορία των Ειδικών Εγκαταστάσεων) **Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου (Critical Control Points – CCP)** του ΚΟΕ/ΠΟΕ κατά την πιστοποίηση των κατηγοριών Γήπεδα, Κτιριακά – Εγκαταστάσεις Κτιρίων και Τεχνικά Έργα (Έργα Υποδομής και Έργα Διαμόρφωσης Περιβάλλοντος Χώρου), είναι τα εξής:

1. Όταν στην Απόφαση Υπαγωγής προβλέπεται κατηγορία δαπάνης αγοράς γηπέδου, τότε πρέπει να προσκομίζεται ο τίτλος της αγοραπωλησίας μετά της μεταγραφής του στο οικείο Υποθηκοφυλακείο ή Κτηματολογικό Γραφείο και να ελέγχεται το τίμημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ενισχυόμενης δαπάνης τη επένδυσης και την Αντικειμενική Αξία και αφορά αποκλειστικά Μικρές Επιχειρήσεις.
2. Έλεγχος Νομιμοποιητικών Εγγράφων, δικαιωμάτων του Φορέα της επένδυσης επί του οικοπέδου υλοποίησης της επένδυσης που επιμερίζεται στους παρακάτω ελέγχους:
  - Ταυτοποίηση του Φορέα και των δικαιωμάτων του επί του οικοπέδου υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου με το Φορέα της επένδυσης σύμφωνα με την Απόφαση Υπαγωγής
  - Προσδιορισμός του εύρους της χρονικής διάρκειας των δικαιωμάτων του Φορέα της επένδυσης επί του οικοπέδου υλοποίησής της, όταν αυτά αφορούν την εκμίσθωσή του ή την δωρεάν παραχώρηση της χρήσης του, που πρέπει να είναι
    - ✓ Για επενδύσεις των ν.3299/2004 και ν.3908/2011
      - τουλάχιστον εικοσαετής, η οποία υπολογίζεται από το χρόνο Υποβολής της Αίτησης Υπαγωγής της επένδυσης, για πραγματοποίηση επενδύσεων Χιονοδρομικών Κέντρων, Παραγωγής Ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Γηπέδων Γκολφ, επί ακινήτου του οποίου η χρήση έχει παραχωρηθεί ή εκμισθωθεί προς τούτο στο Φορέα της επένδυσης. Παραίτηση του εκμισθωτή από το δικαίωμα ιδιόχρησης δεν απαιτείται.
      - τουλάχιστον δεκαπενταετής, η οποία υπολογίζεται από την Ημερομηνία Έκδοσης της Απόφασης Υπαγωγής της επένδυσης, για ανέγερση Κτιριακών Εγκαταστάσεων επί οικοπέδου
        - του οποίου η χρήση έχει παραχωρηθεί στο Φορέα της επένδυσης από το Δημόσιο, τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού, την Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε., τις ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που έχουν καθεστώς ελεύθερης ζώνης, λοιπές ΒΕΠΕ (ΒΙΠΕ, ΒΙΠΑ και ΒΙΟΠΑ), την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, την Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε., τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, σωματεία ή ιδρύματα, καθώς και από τεχνολογικά πάρκα προκειμένου για ανέγερση ή επέκταση κτιρίων εντός τεχνολογικών πάρκων.
        - που έχει εκμισθωθεί στο Φορέα της επένδυσης από το Δημόσιο, νομικά ή φυσικά πρόσωπα και ο εκμισθωτής έχει παραιτηθεί από το δικαίωμα ιδιόχρησης.
      - τουλάχιστον δεκαετής, η οποία υπολογίζεται από το χρόνο Υποβολής της Αίτησης Υπαγωγής της επένδυσης, για

πραγματοποίηση επενδύσεων Θερμοκηπίων, επί γηπέδου του οποίου η χρήση έχει παραχωρηθεί ή εκμισθωθεί προς τούτο στο Φορέα της επένδυσης. Παραίτηση του εκμισθωτή από το δικαίωμα ιδιοχρησίας δεν απαιτείται.

- ✓ Για επενδύσεις του ν.4399/2016, τουλάχιστον δεκαπενταετής, η οποία υπολογίζεται από την Ημερομηνία Έκδοσης της Απόφασης Υπαγωγής της επένδυσης.
  - Εντοπισμός της θέσης & του τόπου του οικοπέδου υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, σε σχέση με εκείνον που προβλέπεται από την Απόφαση Υπαγωγής.
  - Ταυτοποίηση σε συσχέτιση εμβαδού και σχήματος (όχι υποχρεωτικά προς τα λεπτομερή του μετρητικά στοιχεία) του οικοπέδου υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτό θεωρείται κατά την αυτοψία του ΚΟΕ/ΠΟΕ, με το οικόπεδο που απεικονίζεται στο Τοπογραφικό Διάγραμμα που συνοδεύει την Οικοδομική Άδεια / Άδεια Δόμησης.
3. Έλεγχος Οικοδομικής Άδειας / Άδειας Δόμησης και των εγκεκριμένων (θεωρημένων) από την Πολεοδομία Σχεδίων που τη συνοδεύουν, ο οποίος επιμερίζεται στους παρακάτω ελέγχους:
- Ισχύς της Οικοδομικής Άδειας / Άδειας Δόμησης, εφόσον εκτελούνται εργασίες (κυρίως σε ενδιάμεσο έλεγχο), που προκύπτει από την ημερομηνία έκδοσής της και τη χρονική διάρκεια της ισχύος της.
  - Είδος των Οικοδομικών Εργασιών ή της Οικοδομής για την οποία έχει εκδοθεί που πρέπει να ταυτίζονται με το εγκεκριμένο Έργο.
  - Θέση του Έργου, που πρέπει να ταυτίζεται με τον τόπο υλοποίησης της επένδυσης.
  - Κρατήσεις που έχουν γίνει για την έκδοση της Οικοδομικής Άδειας και επιβαρύνουν το Φορέα της επένδυσης (ΙΚΑ, Φορολογικά και Αμοιβές Μηχανικών). Επισημαίνεται ότι:
    - ✓ Επιλέξιμες προς ενίσχυση είναι οι εκάστοτε νόμιμες αμοιβές μηχανικών.
    - ✓ Οι δαπάνες Αμοιβών Μηχανικών για την Κατασκευή – Επιστάσια του εγκεκριμένου Έργου κατατάσσονται στην Κατηγορία των Κτιριακών - Εγκαταστάσεων Κτιρίων.
  - Θεώρηση της Οικοδομικής Άδειας / Άδειας Δόμησης από το αρμόδιο Πολεοδομικό Γραφείο ή την Υπηρεσία Δόμησης αντίστοιχα (σε περίπτωση Τελικού Ελέγχου), η ύπαρξη της οποίας είναι απαραίτητη για την ολοκλήρωση της επένδυσης. Σε αντίθετη περίπτωση, το ΚΟΕ/ΠΟΕ σημειώνει στην Έκθεσή του την υποχρέωση του Φορέα για προσκόμιση της παραπάνω Θεώρησης στην Υπηρεσία κατά το στάδιο της ολοκλήρωσης της επένδυσης.
    - ✓ Οι Οικοδομικές Άδειες που έχουν εκδοθεί πριν την 1-3-2012, οφείλουν να φέρουν την σήμανση της τελικής θεώρησης στην 3η σελίδα του στελέχους τους από το αρμόδιο Πολεοδομικό Γραφείο, δηλαδή κατόπιν αυτοψίας της Πολεοδομικής Υπηρεσίας ή θεώρηση με πρωτόκολλο/ημερομηνία και Υπεύθυνη Δήλωση του μηχανικού.
  - Για τις Άδειες Δόμησης, όπως μετονομάστηκαν οι Οικοδομικές Άδειες μετά την 1-3-2012, ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν.4030/2011 (Α' 249) το ΚΟΕ/ΠΟΕ ζητά την προσκόμιση του Στελέχους/Εντύπου που φέρει την σήμανση της θεώρησης της Υπηρεσίας Δόμησης (και όχι το Πιστοποιητικό Ελέγχου Κατασκευής).
  - Το αντικείμενο τυχόν Αναθεωρήσεων της Οικοδομικής Άδειας / Άδειας Δόμησης, που αφορούν τροποποιήσεις των Κτιριακών Εγκαταστάσεων σε

συνδυασμό με τα εγκεκριμένα Αρχιτεκτονικά Σχέδια, προκειμένου να διαπιστωθεί ο τρόπος και η έκταση της μεταβολής των βασικών στοιχείων των Κτιριακών Εγκαταστάσεων της επένδυσης.

- Καταγραφή των παρακάτω μεγεθών:
    - ✓ Εμβαδόν Οικοπέδου.
    - ✓ Εμβαδόν Δόμησης. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στις Κτιριακές Εγκαταστάσεις προβλέπονται χώροι εκτός συντελεστή δόμησης (π.χ. υπόγειοι χώροι), οι χώροι αυτοί και οι αντίστοιχες επιφάνειές τους συχνά δεν αναγράφονται στο ίδιο σημείο της Οικοδομικής Άδειας / Άδειας Δόμησης, οπότε ο έλεγχος και η καταγραφή τους πρέπει να γίνεται από το σχετικό Διάγραμμα Κάλυψης και τα Σχέδια των Κατόψεων των χώρων αυτών.
    - ✓ Εμβαδόν Κάλυψης.
    - ✓ Όγκος του Κτιρίου.
    - ✓ Μέγιστο Ύψος Κτιρίου.
    - ✓ Αριθμός Ορόφων Κτιρίου.
    - ✓ Χρήσεις ανά Όροφο.
4. Έλεγχος ύπαρξης και επαλήθευσης των, από τις υλοποιημένες Κτιριακές Εγκαταστάσεις, των λοιπών (πλην Οικοδομικής Άδειας / Άδειας Δόμησης) απαιτούμενων Αδειών, Εγκρίσεων, Πιστοποιητικών, Βεβαιώσεων κλπ. Σε περίπτωση μη έκδοσης κάποιου ή κάποιων από τα παραπάνω έγγραφα κατά την τελική αυτοψία, το ΚΟΕ/ΠΟΕ σημειώνει στην Έκθεσή του την υποχρέωση του Φορέα για προσκόμισή τους στην Υπηρεσία κατά το στάδιο της ολοκλήρωσης της επένδυσης.
5. Έλεγχος ύπαρξης των απαραίτητων δικαιολογητικών (που αναφέρθηκαν παραπάνω), κατά την εκτέλεση των έργων που αφορούν την κατηγορία Κτιριακά – Εγκαταστάσεις Κτιρίων,
- είτε από τον ίδιο το Φορέα της επένδυσης (περίπτωση Αυτεπιστασίας για έργα μικρής έκτασης),
  - είτε από Γενικό Εργολάβο (περίπτωση Ανάθεσης σε Γενικό Εργολάβο για εκτεταμένα και περίπλοκα έργα).
  - Όταν ο Γενικός Εργολάβος είναι μία Συνδεδεμένη / Συνεργαζόμενη εταιρεία ή μία Ατομική Επιχείρηση ενός μετόχου του Φορέα της επένδυσης, τότε το ΚΟΕ/ΠΟΕ, παρόμοια με το Σημείο Ελέγχου 14 της κατηγορίας του Μηχανολογικού – Λοιπού Εξοπλισμού, έχει την δυνατότητα να ζητήσει πρόσθετα και συμπληρωματικά στοιχεία (όπως στοιχεία Συγκριτικών Προσφορών / Τιμολογίων που αφορούν την κατασκευή παρόμοιων Κτιριακών Εγκαταστάσεων σε Τρίτους), που κατά την εκτίμησή του θα παράσχουν εκείνες τις πληροφορίες, που θα συμβάλλουν προκειμένου να εξάγει συμπεράσματα και να πιστοποιήσει με την μεγαλύτερη δυνατή ασφάλεια το εύλογο/αποδεκτό κόστος υλοποίησης της επένδυσης.
  - Όταν το ΚΟΕ/ΠΟΕ διαπιστώνει ότι ο Γενικός Εργολάβος είναι εταιρεία χωρίς προφανή δραστηριότητα στον Κατασκευαστικό Χώρο, τότε, το ΚΟΕ/ΠΟΕ δύναται να προβεί σε διερευνητικές ενέργειες, που θα το οδηγήσουν με ασφάλεια στην πιστοποίηση του κόστους της επένδυσης.
6. Σε περίπτωση που κατά τον διενεργηθέντα έλεγχο προκύπτουν σοβαρές υπόνοιες για έναρξη της επένδυσης πριν την προβλεπόμενη ημερομηνία που ορίζεται στην Απόφαση Υπαγωγής, το ΚΟΕ/ΠΟΕ, οφείλει να προχωρήσει στη

διερεύνησή τους, αντλώντας και συλλέγοντας εκείνα τα στοιχεία που βασίζονται σε Δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα που συνιστούν έναρξη όπως ορίζεται στις διατάξεις (παρ. 4.6). Ενδεικτικά ελέγχονται οι ημερομηνίες:

- Έκδοσης των πάσης φύσης Τιμολογίων ή Δελτίων Αποστολής ή Δελτίων μη Τιμολογηθέντων Αποθεμάτων ή Φορτωτικών Εγγράφων Μεταφορικών Εταιρειών.
- Πληρωμών για την εξόφληση της επένδυσης, ανεξάρτητα του ποσού της τιμολόγησής τους, της ποσοστιαίας συμμετοχής τους στη συνολική δαπάνη της επένδυσης ή και της επιλογής να μην περιληφθούν στο ενισχυόμενο επενδυτικό κόστος.
- Προκαταβολών για προμήθεια εξοπλισμού ή την εκτέλεση εργασιών.
- Σύναψης Τραπεζικών Δανείων με σκοπό την υλοποίηση της επένδυσης.
- Σύναψης κάθε είδους Συμβάσεων που αφορούν την επένδυση και συνεπάγονται «βέβαια ανάληψη δέσμευσης».
- Εκτέλεσης του πρώτου ημερομισθίου που αφορά το Οικοδομοτεχνικό Έργο της επένδυσης με βάση,
  - ✓ τις Συγκεντρωτικές Καταστάσεις ΑΠΔ,
  - ✓ το σύνολο των ελάχιστων ημερομισθίων εργασίας του Έργου που αναγράφεται στο Πίνακα 1_β κατανομής Ημερομισθίων ΙΚΑ στις επιμέρους εργασίες (ο οποίος υποβάλλεται στο ΙΚΑ για την έκδοση του Αριθμού Μητρώου Οικοδομοτεχνικού Έργου, ΑΜΟΕ) και
  - ✓ το σύνολο των εκτελεσμένων ημερομισθίων, που πρέπει να είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το σύνολο των ελάχιστων ημερομισθίων εργασίας του Πίνακα 1_β.
- Χορήγησης εργοταξιακής παροχής ρεύματος.
- Θεώρησης της Οικοδομικής Άδειας / Άδειας Δόμησης από το οικείο Αστυνομικό Τμήμα (στο πάνω μέρος της 3ης σελίδας) που αφορά την έναρξη των Οικοδομικών Εργασιών του Έργου.
- Ενσώματες ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση που σχετίζονται με την εν λόγω επένδυση. Ενδεικτικά, στο λογαριασμό 15, παρακολουθούνται τα ποσά τα οποία διατίθενται για την κατασκευή νέων ενσώματων πάγιων στοιχείων, καθώς και τα ποσά τα οποία προκαταβάλλονται για την αγορά όμοιων στοιχείων. Το κόστος αυτό παραμένει στους οικείους υπο-λογαριασμούς, προσαυξάνεται αναλογικά σε κάθε επόμενη χρήση, μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής, οπότε το συνολικό κόστος κατασκευής του πάγιου στοιχείου μεταφέρεται στους λογαριασμούς των πάγιων στοιχείων (11-14 και 16).

Όταν από τους παραπάνω επί μέρους ελέγχους διαπιστωθεί η έναρξη της επένδυσης πριν από την ημερομηνία έναρξης που καθορίζει η Απόφαση Υπαγωγής, τότε η επένδυση καθίσταται στο σύνολό της μη επιλέξιμη προς ενίσχυση. Εξαιρέση αποτελούν οι περιπτώσεις επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί κατά την Α' φάση του ν.3299/2004 (με αρ. φακέλου ΥΠΕ/4/XXXX/E) όπου καταγράφεται και αφαιρείται το κόστος που έχει προηγηθεί της ημερομηνίας έναρξης από το επιλέξιμο κόστος της επένδυσης.

7. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ κατά την αυτοψία του ελέγχει την υλοποίηση των ποσοτικών μεγεθών:
- Δόμησης,
  - Κάλυψης,
  - Ύψους και
  - Όγκου,

με τα αντίστοιχα που αποτυπώνονται στα εγκεκριμένα Διαγράμματα Κάλυψης των Αδειών που έχουν εκδοθεί για υφιστάμενα – κατ' επέκταση ή υπό ανέγερση Κτίρια της επένδυσης, τόσο στο σύνολό τους όσο και ανά στάθμη ή και θέση όπου αναπτύσσεται οποιαδήποτε εγκεκριμένη πολεοδομικά υποδομή.

Η υπόσταση κάθε ενιαίας λειτουργικά και ανεξάρτητης πολεοδομικά Κτιριακής Εγκατάστασης ή υποδομής επί της οποίας υλοποιείται η επένδυση, πρέπει να είναι σύμφωνη με την πολεοδομική και λοιπή νομοθεσία, οπότε πρέπει να πληροί την πολεοδομική νομιμότητα στο σύνολό της ανεξάρτητα αν η επένδυση υλοποιείται σε ένα τμήμα αυτής.

8. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ κατά την αυτοψία του,

- Ζητεί την προσκόμιση:
  - ✓ Βεβαίωσης Νομιμότητας από Ιδιώτη Μηχανικό σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του ν.4178/2013 περί μη ύπαρξης αυθαιρέτων ή σε διαφορετική περίπτωση.
  - ✓ Δήλωσης Ένταξης των,
    - επιφανειών Αυθαιρέτων Κατασκευών και των
    - επιφανειών με Αυθαίρετη Αλλαγή Χρήσης, καθ' υπέρβαση της Οικοδομικής Άδειας, στις διατάξεις των ν.4178/2013 (Α' 174).
  - ✓ Οικοδομικής Άδειας / Άδειας Δόμησης με την οποία εντάχθηκαν επιφάνειες Αυθαιρέτων Κατασκευών στη Δόμηση (αν υπάρχουν) του Οικοπέδου Εγκατάστασης της επένδυσης, εφόσον υπήρχε αυτή η δυνατότητα.
- Προχωρεί στην αντιπαραβολή, ως προς τα ποσοτικά πολεοδομικά μεγέθη και τις προβλεπόμενες θέσεις υλοποίησης αυτών,
  - ✓ του τελικά **Εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου**, με βάση την Απόφαση Υπαγωγής ή τυχόν τροποποίησης αυτής, εφόσον από το περιεχόμενό της προκύπτει διαφοροποίησή του,
  - ✓ του **φυσικού αντικειμένου σύμφωνα με την Οικοδομική Άδεια / Άδεια Δόμησης** που τελικά εκδόθηκε και
  - ✓ του **Υλοποιημένου φυσικού αντικειμένου** βάσει των σχετικών εγγράφων.

9. Για τον υπολογισμό απομείωσης του κόστους, σε περίπτωση αυθαιρέτων κατασκευών/χρήσεων ή κατασκευών εκτός εγκριτικής Απόφασης, εφαρμόζεται είτε αναλυτικός τρόπος υπολογισμού, είτε προσεγγιστικός σύμφωνα με τον τύπο:

$$\lambda_{\text{KT}} = \frac{E_{\text{NOM}}}{E_{\text{ΥΛΟΠ}}} = \frac{E_{\text{ΚΧ.Ν}} \times 1,00 + E_{\text{ΒΧ.Ν}} \times 0,50 + E_{\text{ΗΜ.Ν}} \times 0,35}{E_{\text{ΚΧ.ΥΛ}} \times 1,00 + E_{\text{ΒΧ.ΥΛ}} \times 0,50 + E_{\text{ΗΜ.ΥΛ}} \times 0,35}$$

E_{NOM} το σύνολο των νόμιμων επιφανειών της οικοδομικής άδειας

$E_{\text{ΥΛΟΠ}}$ το σύνολο των υλοποιημένων επιφανειών, ήτοι της αδειάς + ν.4178

$$K_{\text{ΚΤ.ΕΠΙΛΕΞΙΜΟ}} = \lambda_{\text{KT}} \times K_{\text{ΚΤ.ΥΛ}} (\text{κατανομή ΚΟΕ/ΠΟΕ})$$

Ο παραπάνω προσεγγιστικός υπολογισμός, που σκοπό έχει να προσδιορίσει το κόστος που απαιτήθηκε προκειμένου να πραγματοποιηθούν εργασίες που αφορούν σε αυθαίρετες κατασκευής ή και αυθαίρετες αλλαγές χρήσης, καλύπτει την πλειονότητα συμβατικών κτηριακών υποδομών και βασίζεται στην χρήση συντελεστών που ανάγουν τους βοηθητικούς χώρους σε ισοδύναμους

κύριους χώρους (Συντελεστές Αναγωγής Βοηθητικών - ΣΑΒ). Οι ανηγμένες αυτές επιφάνειες, αθροιζόμενες με τις επιφάνειες των κύριων χώρων, δίνουν το ισοδύναμο μέγεθος των κτηριακών εγκαταστάσεων της επένδυσης.

Είναι προφανές ότι, το ΚΟΕ/ΠΟΕ κατά την εφαρμογή του παραπάνω προσεγγιστικού υπολογισμού, στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται οποιουδήποτε τύπου αυθαιρεσίες, πέραν των φύλλων καταγραφής, την περιγραφή παράβασης και την κατηγορία αυθαιρεσίας, όπως αυτά αποτυπώνονται στις δηλώσεις ένταξης ν.4178/2013 περί τακτοποίησης αυθαίρετων, προκειμένου να καταλήξει με ασφάλεια στη κοστολόγηση, πρέπει να ελέγχει και να διαμορφώνει εικόνα από το τελικώς υλοποιημένο φυσικό αντικείμενο, λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική χρήση και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των αυθαίρετων αυτών κατασκευών, π.χ. αν υπόγειος βοηθητικός χώρος, που λόγω ξεμπαζώματος, έχει μεν χαρακτηριστικά κυρίας χρήσης και έχει ενταχθεί στον ν.4178/2013 προς επιβολή εξαγωγής προστίμου ως χώρος Κ.Χ., πλην όμως παραμένει βοηθητικός χώρος και χωρίς βασικές αλλαγές στα ποιοτικά χαρακτηριστικά του, δεν θα κοστολογηθεί με τιμές κατασκευής κύριου χώρου. Αντίθετα, μια αυθαίρετη σοφίτα η οποία ενδεχομένως αποτελεί ενιαία κατασκευή με υποκείμενο δωμάτιο σε ξενοδοχειακή μονάδα και η οποία πιθανόν σε φύλλο καταγραφής παρουσιάζεται με μειωτικό συντελεστή προς υπολογισμό προστίμου ν.4178/2013 αλλά η πραγματική της χρήση είναι κύρια, θα εξαχθεί κόστος με βάση την διαπιστωθείσα πραγματική χρήση.

Επίσης, σε περιπτώσεις όπου μια χρήση σε χώρο της επένδυσης αντικατασταθεί με άλλη και εφόσον διαπιστώνουμε ότι επί της ουσίας δεν έχει επιφέρει προσαύξηση στο πραγματικό κόστος υλοποίησης του συγκεκριμένου χώρου (ίσων μεγεθών/εμβαδών και παρόμοιων ποιοτικών χαρακτηριστικών), ανεξάρτητα αν αυτή έχει ενταχθεί σε νόμο περί αυθαίρετων αλλαγών χρήσης, ώστε να καλυφθεί η πολεοδομική αυτή παράβαση, το ΚΟΕ/ΠΟΕ δεν προβαίνει σε απομείωση, καθώς δεν έχει πραγματοποιηθεί υπερβάλλον κόστος.

Η μη προσκόμιση των στοιχείων που απαιτούνται για την καταγραφή των αυθαίρετων κατασκευών οδηγεί σε τερματισμό της αυτοψίας.

10. Στον Περιβάλλοντα Χώρο της επένδυσης:

- Δεν ενισχύονται αυθαίρετες κατασκευές καθ' υπέρβαση της Οικοδομικής Άδειας μετά των εγκαταστάσεών τους π.χ. κολυμβητική δεξαμενή με το μηχανολογικό της εξοπλισμό, γεώτρηση κλπ.
- Κατά την περίπτωση κατασκευής ή ιδιαίτερα εκσυγχρονισμού κολυμβητικών δεξαμενών, το ΚΟΕ/ΠΟΕ εντοπίζει τα εμφανή σημεία επέμβασης, σε περίπτωση εκσυγχρονισμού, όπως π.χ. την επιστροφή πλακιδίων στο δάπεδό της και επισκέπτεται απαραίτητα το μηχανοστάσιό της και πιστοποιεί το καινούργες του συνόλου (σε περίπτωση κατασκευής) ή ενός τμήματος (σε περίπτωση εκσυγχρονισμού) του Μηχανολογικού Εξοπλισμού της.
- Πιστοποιείται:
  - ✓ Η συμβατότητα μεταξύ της υλοποιημένης κάλυψης της επένδυσης και του εμβαδού του γηπέδου στο οποίο εκτείνονται οι εργασίες Διαμόρφωσης του Περιβάλλοντος Χώρου.
  - ✓ Η ταύτιση του μήκους της περιφράξης που αναγράφεται στο σχετικό τιμολόγιο και τις συνημμένες επιμετρήσεις με την περίμετρο του οικοπέδου στο διάγραμμα κάλυψης.
  - ✓ Η εκτέλεση κάθε εγκεκριμένης εργασίας, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις

- εκσυγχρονισμού μονάδων (π.χ. στην περίπτωση ανακαίνισης γηπέδου τένις πρέπει αυτό να φέρει εμφανή σημεία επέμβασης όπως π.χ. η αλλαγή του τάπητα).
- ✓ Η όμοια τάξη μεγέθους του εμβαδού,
    - της επιφάνειας στην οποία εκτείνεται κάθε εκτελεσθείσα εργασία σύμφωνα με την αυτοψία π.χ. για εργασίες ασφαλτόστρωσης, πλακόστρωσης, κατασκευής πεζοδρομίων, φύτευσης καλλωπιστικών φυτών, διάστρωσης κηπευτικού χώματος, εγκατάσταση χλοοτάπητα, κατασκευής κολυμβητικών δεξαμενών / λιμνών, κατασκευή γηπέδων ποδοσφαίρου / μπάσκετ / βόλλεϋ, κατασκευή στεγάστρων, υπαίθριου μπαρ κλπ.
    - με το προβλεπόμενο στην Απόφαση Υπαγωγής και
    - το αναγραφόμενο στο σχετικό ΤΠΥ ή τις συνημμένες επιμετρήσεις.
  - ✓ Η εκτέλεση αφανών εργασιών και η όμοια τάξη μεγέθους,
    - της έκτασής των, μέσω εξέτασης φωτογραφικού υλικού κατά το στάδιο της κατασκευής και των σχετικών σχεδίων όπως π.χ. κατασκευή τοίχων αντιστήριξης, εγκατάσταση υποδομής υπόγειου δικτύου ηλεκτροφωτισμού (φρεάτια, σωλήνες, καλώδια γείωση), κατασκευή αποστραγγιστικού δικτύου κλπ,
    - με την προβλεπόμενη στην Απόφαση Υπαγωγής και
    - την τάξη μεγέθους που προκύπτει από το σχετικό τιμολόγιο και τις συνημμένες επιμετρήσεις.
  - Σε περίπτωση:
    - ✓ Μη ύπαρξης βιολογικού καθαρισμού σε ξενοδοχειακή μονάδα (μικρή ή μεγάλη), το ΚΟΕ/ΠΟΕ ζητεί τη σχετική Βεβαίωση σύνδεσής της με το Κεντρικό δίκτυο αποχέτευσης.
    - ✓ Μη ύπαρξης Κεντρικού αποχετευτικού συστήματος ή αδυναμίας σύνδεσης με αυτό,
      - Σε μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες κατασκευάζεται μονάδα βιολογικού καθαρισμού. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ ελέγχει
        - Αν κατά την αυτοψία του ο βιολογικός καθαρισμός λειτουργεί και μάλιστα αποτελεσματικά (δεν πρέπει να υπάρχουν έντονες μυρωδιές στον ευρύτερο χώρο).
        - Αν το σύνολο του μηχανολογικού εξοπλισμού του είναι καινούργιο. Σε αντίθετη περίπτωση ή σε περίπτωση ελλιπούς ή/και κακής συντήρησής του, το οπτικό και αισθητικό αποτέλεσμα είναι προφανές, ιδιαίτερα σε μονάδες που βρίσκονται κοντά στη θάλασσα, λόγω της αυξημένης διάβρωσης στις μεταλλικές κατασκευές και των προβλημάτων που προκαλεί η υγρασία στους ηλεκτρικούς πίνακες, κυρίως στο ρελέ διαρροής και στις επαφές, καθώς και στις πτερωτές των φυσητήρων που είναι συνήθως κατασκευασμένες από κράματα αλουμινίου.
        - Αν η δυναμικότητα του βιολογικού καθαρισμού ($m^3/ημέρα$) είναι της ίδιας τάξης μεγέθους με τη δυναμικότητα της ξενοδοχειακής μονάδας (σε κλίνες, λαμβανομένου υπόψη του προσωπικού και των επισκεπτών της) μέσω εξέτασης της Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων της μονάδας και της σχετικής μελέτης του Φορέα που υποβλήθηκε για την έκδοσή της. Δηλαδή, η ενίσχυση μονάδας Βιολογικού Καθαρισμού αφορά τη δαπάνη κατασκευής και προμήθειας - εγκατάστασης του

σχετικού Μηχανολογικού Εξοπλισμού του, κατά το τμήμα της που εξυπηρετεί τη παρούσα δυναμικότητα της ξενοδοχειακής μονάδας και **όχι τη δυναμικότητα τυχόν μελλοντικών επεκτάσεων** της μονάδας. Επισημαίνεται ότι, με το ν.4014/2011: Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων (ΦΕΚ 209/Α/2011), καταργήθηκαν αλληλεπικαλυπτόμενες αδειοδοτήσεις όπως, η άδεια διάθεσης λυμάτων, η άδεια διαχείρισης μη επικινδύνων και επικινδύνων αποβλήτων και η άδεια επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ).

- Σε μικρές ξενοδοχειακές μονάδες κατασκευάζονται απορροφητικοί βόθροι ή/και συστήματα σηπτικών/απορροφητικών βόθρων (χώροι συγκέντρωσης λυμάτων και ομβρίων υδάτων που βρίσκονται κάτω από το έδαφος, από τους οποίους μόλις γεμίσουν, πραγματοποιείται απομάκρυνση του περιεχομένου τους με τη βοήθεια βυτιοφόρων και απόρριψή του σε ειδικό επιτρεπόμενο χώρο). Το ΚΟΕ/ΠΟΕ ζητεί τη σχετική Βεβαίωση Καλής Λειτουργίας Αποχετευτικού Συστήματος (Βόθρου) από την αρμόδια Υπηρεσία.

2.2.2 Έπιπλα και Λοιπός Εξοπλισμός

Για την πιστοποίηση των δαπανών που αφορούν σε **Έπιπλα και Λοιπό Εξοπλισμό (Ξενοδοχειακό Εξοπλισμό)**, είναι απαραίτητο να προσκομιστούν από το Φορέα της επένδυσης και να ελεγχθούν από το ΚΟΕ/ΠΟΕ τα Πρωτότυπα δικαιολογητικά/στοιχεία:

- Συνοπτική Έκθεση, υπογεγραμμένη από τον υπεύθυνο Μηχανικό, καταγραφής του Ξενοδοχειακού Εξοπλισμού που αποκτήθηκε με καταγραφή του Κατασκευαστικού Οίκου, του Τύπου και του Σειριακού Αριθμού (Serial Number) του εξοπλισμού, όπου απαιτείται (όπως π.χ. για ψυκτικά μηχανήματα, πλυντήρια, εξοπλισμό κουζίνας, αποσκληρυντή, λιποσυλλέκτη κλπ).
- Τιμολόγια αγοράς της Προμηθεύτριας Εταιρείας τα οποία πρέπει να συνοδεύονται, από τα ακόλουθα στοιχεία:
  - ✓ Δελτίο Αποστολής ή/και Δελτία μη Τιμολογηθέντων Αποθεμάτων (από 1-1-2014 και μετά) της Προμηθεύτριας Εταιρείας ή/και Φορτωτικά Έγγραφα Μεταφορικών Εταιρειών.
  - ✓ Σύμβαση με τον Προμηθευτικό Οίκο στην οποία αναφέρονται οι όροι προμήθειας του εξοπλισμού (αν υπάρχει).
  - ✓ Prospectus Κατασκευαστικού Οίκου, όπου απαιτείται.
  - ✓ Παραστατικά εξόφλησης.
- Βεβαίωση της Προμηθεύτριας Εταιρείας ότι ο Ξενοδοχειακός Εξοπλισμός είναι καινούργιος και αμεταχειριστός.
- Εξοπλισμός των αυθαίρετων χώρων/χρήσεων.

Τα πρόσθετα (σε σχέση με την κατηγορία του Μηχανολογικού και Λοιπού Εξοπλισμού) **Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου (Critical Control Points – CCP)** του

ΚΟΕ/ΠΟΕ κατά την πιστοποίηση της κατηγορίας **Έπιπλα και Λοιπός Εξοπλισμός (Ξενοδοχειακός Εξοπλισμός)**, είναι τα εξής:

1. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ εκτελεί έλεγχο του εξοπλισμού όλων των δωματίων, με ιδιαίτερη έμφαση στα Υπόγεια ή Ημιυπόγεια ή αρχικώς Αυθαίρετα (τα οποία στη συνέχεια νομιμοποιήθηκαν πολεοδομικά) δωμάτια που τυχόν υπάρχουν, ενώ αυξημένη προσοχή απαιτείται στις περιπτώσεις εκσυγχρονισμού.
2. Πρέπει να υπάρχει σαφής αριθμητική αντιστοιχία του Εξοπλισμού δωματίου με το πλήθος των Δωματίων της Ξενοδοχειακής Μονάδας (π.χ. για τις τηλεοράσεις, τα ψυγεία, τα χρηματοκιβώτια, τα κρεβάτια, στρώματα κλπ.) που δεν προέκυψαν από αυθαίρετες πολεοδομικές κατασκευές ή αυθαίρετες αλλαγές χρήσεων, ανεξάρτητα αν έχουν τακτοποιηθεί με το ν.4178/2013. Σε αντίθετη περίπτωση, προσδιορίζεται η σχετική δαπάνη του εξοπλισμού που εξυπηρετεί τους παραπάνω χώρους και καταγράφεται ως μη ενισχυόμενη στο σύνολό της.
3. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ πρέπει να επαληθεύει τις τιμολογημένες ποσότητες του βασικού Ξενοδοχειακού Εξοπλισμού κατά την αυτοψία που διενεργεί και να επιδεικνύει ιδιαίτερη προσοχή σε περιπτώσεις ύπαρξης και δεύτερης ή και άλλων Ξενοδοχειακών Μονάδων του Φορέα της επένδυσης σε όμορο ή γειτονικό ή στην ίδια περιοχή / στο ίδιο νησί οικόπεδο. Για τον ίδιο λόγο και όχι μόνο, δεν πιστοποιείται εξοπλισμός ο οποίος κατά την αυτοψία του ΚΟΕ/ΠΟΕ, δεν είναι εγκατεστημένος αλλά αποθηκευμένος σε χώρο της μονάδας.
4. Για τον παραπάνω σκοπό, αλλά και για γενικότερους λόγους που σχετίζονται με τους κανόνες ορθής εκτέλεσης του ελέγχου, όπως προαναφέρθηκε στο Σημείο Ελέγχου 1 της παρ. 2.1, η αυτοψία του ΚΟΕ/ΠΟΕ συνιστάται να προγραμματίζεται μόνο σε περιόδους πλήρους λειτουργίας της επένδυσης π.χ. σε ξενοδοχειακής μονάδες εποχιακής λειτουργίας που λειτουργούν μόνο τους θερινούς μήνες, ένα μεγάλο τμήμα του Ξενοδοχειακού Εξοπλισμού κατά το υπόλοιπο χρονικό διάστημα του έτους, είναι κατάλληλα αποθηκευμένο για λόγους συντήρησης, γεγονός που καθιστά δυσχερή ή αδύνατη την πιστοποίησή του, ενώ αδύνατη είναι, επίσης, η φυσική εποπτεία της λειτουργίας του.
5. Η ξενοδοχειακή μονάδα πρέπει να εξυπηρετείται (όπως προκύπτει από τη λειτουργία της κατά την αυτοψία του ΚΟΕ/ΠΟΕ) στους βασικούς προβλεπόμενους, σύμφωνα με το αντίστοιχο Ειδικό Σήμα Λειτουργίας ΕΟΤ, μοναδικούς κοινόχρηστους χώρους της, όπως είναι π.χ. η RECEPTION, το εστιατόριο, το BAR κ.τ.λ. από χώρους που πρέπει να βρίσκονται οπωσδήποτε στο εγκεκριμένο τόπο υλοποίησης της επένδυσης και όχι σε άλλο γειτονικό οικόπεδο. Δηλαδή, αν προβλέπεται η λειτουργία ενός εστιατορίου, πρέπει αυτό να υφίσταται και να λειτουργεί εντός του εγκεκριμένου οικοπέδου και μόνο επικουρικά, μπορεί να χρησιμοποιείται ο χώρος ενός αυτοτελούς εστιατορίου ή ενός εστιατορίου μίας άλλης ξενοδοχειακής μονάδας ιδιοκτησίας του Φορέα ή όχι, που βρίσκεται σε γειτονικό οικόπεδο.

[Επιστροφή στα Περιεχόμενα](#)

[Επιστροφή στα Περιεχόμενα](#)**3. Έλεγχος Οικονομικού Αντικειμένου επένδυσης**

Σκοπός του ελέγχου του Οικονομικού Αντικειμένου της επένδυσης είναι η επαλήθευση της συμμόρφωσης των δαπανών του επενδυτικού έργου με τον εκάστοτε αναπτυξιακό νόμο, τους όρους της σχετικής απόφασης υπαγωγής, τους Κοινοτικούς και Εθνικούς κανόνες, και η πραγματοποίηση των υποβεβλημένων δαπανών που δηλώνουν οι δικαιούχοι για τα έργα που εκτελούν.

Κατά τον έλεγχο του οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης (επιτόπιο ή διοικητικό) ελέγχονται:

- Τα γενικά στοιχεία του Φορέα της επένδυσης.
- Τα παραστατικά των δαπανών και των λοιπών συνοδευτικών στοιχείων ανά είδος και κατηγορία δαπάνης του επενδυτικού έργου και ανά προμηθευτή/πάροχο υπηρεσίας.
- Η εξόφληση των παραστατικών των δαπανών του έργου.
- Η λογιστική απεικόνιση των παραστατικών των δαπανών του επενδυτικού έργου.
- Οι πηγές χρηματοδότησης της επένδυσης (επιχορήγηση, ίδια συμμετοχή, μεσομακροπρόθεσμος δανεισμός, χρηματοδοτική μίσθωση).

3.1 Έλεγχος των γενικών στοιχείων του Φορέα της επένδυσης

Σκοπός του ελέγχου αυτού είναι η καταγραφή τυχόν αλλαγών που έχουν προκύψει στα γενικά στοιχεία του Φορέα της επένδυσης, σε σχέση με τα αντίστοιχα που είχαν συμπεριληφθεί στην οικονομοτεχνική μελέτη κατά την αίτηση υπαγωγής του Φορέα στον αναπτυξιακό νόμο, καθώς και στην εκδοθείσα Απόφαση Υπαγωγής.

Κατά τον έλεγχο εξετάζονται τα κατά περίπτωση δικαιολογητικά έγγραφα που προβλέπονται (ΥΑ 2106/2013, ΦΕΚ 183/τ.Β'/31-1-2013), σύμφωνα με την κατηγορία της εξεταζόμενης οικονομικής οντότητας (Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ο.Ε., Ε.Ε., Ι.Κ.Ε. κλπ.),

Ενδεικτικά εξετάζονται:

- ✓ Το Καταστατικό σύστασης των Ανώνυμων Εταιρειών, των Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης, των Ομόρρυθμων και Ετερόρρυθμων Εταιρειών των Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Εταιρειών κλπ., καθώς και τυχόν τροποποιήσεις του Καταστατικού (ΦΕΚ, συμβολαιογραφικές πράξεις, ιδιωτικά συμφωνητικά κλπ.).
- ✓ Το Βιβλίο ή Μητρώο Μετόχων (Φυσικών ή Νομικών προσώπων).
- ✓ Η εκπροσώπηση (νόμιμη) του Φορέα της επένδυσης.

Το ΚΟΕ/ΠΟΕ λαμβάνοντας υπόψη τα προσκομισθέντα δικαιολογητικά ελέγχει την επωνυμία, τον διακριτικό τίτλο τη νομική μορφή της επιχείρησης, τη διάρκεια και την έδρα της, το ιδρυτικό κεφάλαιο, τη μετοχική σύνθεση κλπ.

Το ΚΟΕ/ΠΟΕ καταγράφει στην Έκθεσή του, όλες τις τυχόν αλλαγές που διαπιστώνει στα γενικά στοιχεία του Φορέα της επένδυσης, ιδίως δε τις αλλαγές εκείνες τις οποίες ο Φορέας της επένδυσης ήταν υποχρεωμένος να τις γνωστοποιήσει στην Υπηρεσία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο κανονιστικό πλαίσιο που αφορά το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο και δεν το έπραξε μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου.

Ο έλεγχος των παραπάνω γενικών στοιχείων του Φορέα της επένδυσης είναι απαραίτητος και για την συμπλήρωση των αντίστοιχων πεδίων της Έκθεσης Ελέγχου στο ΠΣΚΕ-ΙΕ.

3.2 Έλεγχος των παραστατικών δαπανών και των λοιπών συνοδευτικών στοιχείων

Σκοπός του ελέγχου των παραστατικών δαπανών και των λοιπών συνοδευτικών στοιχείων είναι η επαλήθευση της πραγματοποίησης των δαπανών που δηλώνει ο Φορέας της επένδυσης, καθώς και η συμμόρφωση των δαπανών αυτών με τον αναπτυξιακό νόμο που έχει υπαχθεί το επενδυτικό έργο, τους όρους της απόφασης υπαγωγής και τους κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες.

Όλες οι δαπάνες στηρίζονται υποχρεωτικά σε αντίστοιχα παραστατικά, π.χ. τιμολόγια, αποδείξεις, δελτία αποστολής, κλπ. ή σε λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Τα παραστατικά των δαπανών κάθε επενδυτικού έργου για να θεωρηθούν από το ΚΟΕ/ΠΟΕ επιλέξιμα, πρέπει να έχουν εκδοθεί και εξοφληθεί μέσα στις ημερομηνίες που προβλέπει το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο, στο οποίο εντάσσεται το προς έλεγχο επενδυτικό έργο.

Ειδικά θέματα Ελέγχου δαπανών

1) Υποβολή δικαιολογητικών στο ΠΣΚΕ-ΙΕ

Τα παραστατικά δαπανών που πρέπει να τηρούνται για τις ανάγκες του επενδυτικού σχεδίου, συνοδεύονται υποχρεωτικά από τα προβλεπόμενα από την ελληνική φορολογική νομοθεσία κατά περίπτωση δικαιολογητικά για την τεκμηρίωση και επαλήθευση (πιστοποίηση) της ορθής υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου.

Ο Φορέας της επένδυσης μαζί με την αίτηση ελέγχου, οφείλει να υποβάλλει ηλεκτρονικά (ΠΣΚΕ-ΙΕ), τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο σχετικό κανονιστικό πλαίσιο. Σε περίπτωση που το ΚΟΕ/ΠΟΕ κατά τον έλεγχο διαπιστώσει ελλείψεις στα δικαιολογητικά του ηλεκτρονικού φακέλου, προβαίνει σε σύσταση συμμόρφωσης του Φορέα της επένδυσης για την πληρότητα των σχετικών δικαιολογητικών. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ με την ολοκλήρωση του ελέγχου του, αναφέρεται στην Έκθεση Ελέγχου για την συμμόρφωση ή μη του Φορέα της επένδυσης.

2) Δαπάνες ή άλλες πράξεις που διενεργήθηκαν μετά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου (για αιτήματα ελέγχου μετά την 22-9-2016)

Για τις επενδύσεις που υπήχθησαν στις διατάξεις των Ν.3299/2004, Ν.3908/2011 και υποβλήθηκε αίτημα ελέγχου της επένδυσης από την 22-9-2016 και μετά,

πρέπει απαραίτητα, κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου της επένδυσης (σύμφωνα με τα εδ. (α) και (β), της παρ. 3, του άρθρου 16 καθώς και την παρ. 18, του άρθρου 85, του ν.4399/2016 και την υπουργική εγκύκλιο 133583/14-12-2016),

- ✓ Να έχει υλοποιηθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της επένδυσης σε ποσοστό τουλάχιστον 50%, σε περίπτωση ενδιάμεσου Ελέγχου ή
- ✓ Το επενδυτικό σχέδιο να έχει ολοκληρωθεί και να έχει αρχίσει η Παραγωγική Λειτουργία της επένδυσης, σε περίπτωση Τελικού Ελέγχου,

Δαπάνες ή άλλες πράξεις που διενεργήθηκαν μετά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου, και σχετίζονται με το φυσικό αντικείμενο του επενδυτικού έργου, δεν υπολογίζονται στο πιστοποιούμενο κόστος της επένδυσης παρά μόνο περιγράφεται το φυσικό αντικείμενο που σχετίζεται με τις δαπάνες αυτές στην έκθεση ελέγχου για τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα της επένδυσης.

Δαπάνες ή άλλες πράξεις που διενεργήθηκαν πριν την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου, και σχετίζονται με το φυσικό αντικείμενο του επενδυτικού έργου και δεν καταχωρήθηκαν από το φορέα στο ΠΣΚΕ εκ παραδρομής, καταχωρούνται, ελέγχονται και πιστοποιούνται από το ΚΟΕ/ΠΟΕ.

Για τις επενδύσεις που υπήχθησαν στις διατάξεις των ν.3299/2004 και ν.3908/2011, για τις οποίες υποβλήθηκε αίτημα ελέγχου της επένδυσης πριν την 22-9-2016, οι παραπάνω περιορισμοί δεν ισχύουν.

3) Έλεγχος δαπανών σε περίπτωση επανελέγχου της επένδυσης:

Σε περίπτωση επανελέγχου επένδυσης, το ΚΟΕ/ΠΟΕ ελέγχει το σύνολο των δαπανών του επενδυτικού έργου, που έχουν ελεγχθεί από το προηγούμενο ή τα προηγούμενα ΚΟΕ/ΠΟΕ, λαμβάνοντας υπόψη και τα αναφερόμενα στην απόφαση συγκρότησής του, για τον επανέλεγχο της επένδυσης.

Ελεγχόμενα παραστατικά δαπανών και λοιπών συνοδευτικών στοιχείων

Αναλυτικότερα, τα ελεγχόμενα παραστατικά των δαπανών και τα λοιπά συνοδευτικά στοιχεία ανά κατηγορία και είδος δαπάνης του επενδυτικού έργου, είναι τα εξής:

- Παραστατικά δαπανών, χρεωστικά και πιστωτικά (Τιμολόγια, Τιμολόγια-Δελτία Αποστολής, Τιμολόγια Παροχής Υπηρεσιών, Τιμολόγια Έργου συνοδευόμενα από τη σχετική επιμέτρηση εφόσον είναι αναγκαίο, Αποδείξεις Παροχής Υπηρεσιών κτλ.) τα οποία στο σύνολο ή μέρος τους αφορούν δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου. Ειδικά διευκρινίζεται ότι, σε περιπτώσεις αγοράς ή χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιου, σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, του οποίου η καθαρή αξία αγοράς υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ για κάθε μηχάνημα ή λοιπό εξοπλισμό, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 1 του ν.3091/2002 (ΦΕΚ 330/τ.Α'/21-12-2002).
- Δελτία Αποστολής ή άλλα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία Παραστατικά Διακίνησης αγαθών (εφόσον εκδόθηκαν ξεχωριστά από το τιμολόγιο), δελτία μη τιμολογημένων αποθεμάτων, άλλα συνοδευτικά παραστατικά διακίνησης π.χ. φορτωτικές κτλ. υλικών και εξοπλισμού του επενδυτικού έργου. Για τα υλικά και τον εξοπλισμό που η προμήθεια πραγματοποιείται από το εξωτερικό, υποβάλλονται τα αντίστοιχα παραστατικά διακίνησης αυτών όπως CMR, Packing list, Documento di Trasporto, Bill of

Landing κλπ. Σημειώνεται ότι, τα Δελτία Αποστολής ή άλλα Παραστατικά Διακίνησης αγαθών, δεν επισυνάπτονται στο ΠΣΚΕ για τους επιτόπιους ελέγχους παρά μόνο για τους διοικητικούς, επομένως το ΚΟΕ/ΠΟΕ οφείλει να τα ελέγξει κατά τον επιτόπιο έλεγχο.

- Εξοφλητικές Αποδείξεις και Βεβαιώσεις Εξόφλησης, καθώς και τα επισυναπτόμενα με τις σχετικές εξοφλητικές αποδείξεις, αποδεικτικά των τραπεζών που τεκμηριώνουν τον τρόπο πληρωμής των Τιμολογίων (Επιταγές, Εμβάσματα Τραπεζών, τραπεζικά καταθετήρια, κίνηση εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού *extrait* κλπ.), τα οποία στο σύνολο ή μέρος τους αφορούν εξόφληση δαπανών του επενδυτικού σχεδίου.
- Συμφωνητικά που καταρτίζονται μεταξύ του Φορέα της επένδυσης και τρίτων (προμηθευτών κλπ.), για την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών για τις ανάγκες υλοποίησης του επενδυτικού έργου (υποβεβλημένα στη ΔΟΥ). Τα συμφωνητικά αυτά καταχωρούνται σε τριμηνιαίες καταστάσεις, (ΑΥΟ 1065606/7222/ΔΕ-Β/18-07-2000). Οι καταστάσεις αυτές υποβάλλονται για θεώρηση στην αρμόδια ΔΟΥ.

Από τις καταστάσεις αυτές εξαιρούνται τα συμφωνητικά για εργολαβίες ή υπεργολαβίες εκτέλεσης τεχνικών έργων των οποίων η διαδικασία Θεώρησης γίνεται σύμφωνα με το ν.820/1978 άρθρο 19 και την ΠΟΛ.1122/2002.

- Συμβάσεις Leasing και βεβαιώσεις τραπεζών για τις περιπτώσεις που προβλέπεται προμήθεια εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση.
- Μισθοδοτικές καταστάσεις προσωπικού και συνοδευτικά παραστατικά Δαπανών - πληρωμών προς Δημόσιο, Ασφαλιστικούς φορείς κλπ., καθώς και Καταστάσεις ειδικοτήτων από την Επιθεώρηση Εργασίας για τις περιπτώσεις ιδιοκατασκευών.

3.3 Έλεγχος της εξόφλησης των παραστατικών δαπανών του έργου

Κατά τον έλεγχο της εξόφλησης των παραστατικών των δαπανών του έργου (εξοφλητικές αποδείξεις, εξοφλητικές βεβαιώσεις), καθώς και των επισυναπτόμενων αυτών αποδεικτικών των τραπεζών που τεκμηριώνουν τον τρόπο πληρωμής των τιμολογίων (καταθετήρια, φωτοτυπίες επιταγών, αντίγραφα κίνησης λογαριασμών κλπ.), εξετάζονται δύο βασικά στοιχεία:

1. Ότι έχουν εξοφληθεί πλήρως τα παραστατικά δαπανών που αφορούν το επενδυτικό σχέδιο, εφόσον ο έλεγχος είναι τελικός ή σε περίπτωση ενδιάμεσου ελέγχου πιστοποιούνται και μερικώς εξοφλημένα παραστατικά μέχρι του ύψους της εξοφλήσεώς τους.
2. Ότι η εξόφληση έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Ειδικά θέματα περί εξοφλήσεων

Η εξόφληση κάθε δαπάνης, τμηματική ή ολική, για να γίνεται αποδεκτή πρέπει να είναι σύμφωνη με τις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις, ως εξής:

1. Εξόφληση παραστατικών δαπανών με μετρητά:

Φορολογικά στοιχεία ή λοιπά έγγραφα που εκδίδονται ή συντάσσονται αντι

φορολογικών στοιχείων,

- συνολικής αξίας μέχρι 15.000,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ για παραστατικά έως 30-5-2010,
- συνολικής αξίας μέχρι 3.000,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ για παραστατικά από 1-6-2010 έως 31-12-2011,
- συνολικής αξίας μέχρι 1.500,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ για παραστατικά από 1-1-2012 έως 31-12-2014 και
- συνολικής αξίας μέχρι 500,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ για παραστατικά από 1-1-2014 έως σήμερα,

δύναται πέραν των παρακάτω αποδεκτών τρόπων εξόφλησης, να εξοφλούνται απευθείας στον προμηθευτή με **μετρητά**.

Για την πιστοποίηση της πληρωμής μετρητοίς, απαιτείται βεβαίωση εξόφλησης ή απόδειξη είσπραξης του Προμηθευτή η οποία πρέπει να:

- αναφέρει τα στοιχεία του εξοφλούμενου παραστατικού και
- φέρει τη σφραγίδα και την υπογραφή του Προμηθευτή.

2. Εξόφληση παραστατικών δαπανών μέσω Τραπεζικού συστήματος:

Η εξόφληση ή τμηματική πληρωμή Φορολογικών στοιχείων ή λοιπών εγγράφων που εκδίδονται ή συντάσσονται αντί φορολογικών στοιχείων, μπορεί ενδεικτικά να πραγματοποιείται με τους παρακάτω τρόπους:

- Έκδοση τραπεζικής επιταγής από τον τραπεζικό λογαριασμό του Φορέα προς τον Προμηθευτή. Στοιχεία πιστοποίησης της συναλλαγής ενδεικτικά είναι:
  - ✓ Φωτοαντίγραφο του σώματος της επιταγής ή πινάκιο χρεογράφων.
  - ✓ Αντίγραφο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού όψεως (extrait) του Φορέα της επένδυσης, ή/και βεβαίωση της τράπεζας ότι έχει εξοφληθεί (αριθμός επιταγής-ημερομηνία-ποσό).
  - ✓ Απόδειξη είσπραξης του Προμηθευτή που
    - αναφέρει τα στοιχεία του εξοφλούμενου παραστατικού και
    - φέρει τη σφραγίδα και την υπογραφή του Προμηθευτή.
  - ✓ Καρτέλα Προμηθευτή και Επιταγών Πληρωτέων όπου εμφανίζεται η συγκεκριμένη εξόφληση.
- Κατάθεση μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό του Προμηθευτή από το Φορέα. Στοιχεία πιστοποίησης της συναλλαγής ενδεικτικά είναι:
  - ✓ Τραπεζικό έγγραφο κατάθεσης (τραπεζικό καταθετήριο) του αντίστοιχου ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό του Προμηθευτή, από το οποίο θα φαίνεται:
    - ως δικαιούχος του λογαριασμού πίστωσης ο Προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών προς το Φορέα της Επένδυσης και
    - ως καταθέτης, ο Φορέας.

- ✓ Καρτέλα ταμείου, Καρτέλα Προμηθευτή.
- ✓ Απόδειξη είσπραξης του Προμηθευτή που
  - αναφέρει τα στοιχεία του εξοφλούμενου παραστατικού και
  - φέρει τη σφραγίδα και την υπογραφή του Προμηθευτή.
- Μεταφορά χρημάτων από τραπεζικό λογαριασμό όψεως του Φορέα, σε τραπεζικό λογαριασμό του Προμηθευτή. Στοιχεία πιστοποίησης της συναλλαγής ενδεικτικά είναι:
  - ✓ Τραπεζικό έγγραφο μεταφοράς χρημάτων από το οποίο θα προκύπτει
    - χρέωση του τραπεζικού λογαριασμού όψεως του Φορέα με το αντίστοιχο ποσό και
    - πίστωση του τραπεζικού λογαριασμού του Προμηθευτή με το αντίστοιχο ποσό.
  - ✓ Καρτέλα Προμηθευτή.
  - ✓ Απόδειξη είσπραξης του Προμηθευτή που
    - αναφέρει τα στοιχεία του εξοφλούμενου παραστατικού και
    - φέρει τη σφραγίδα και την υπογραφή του Προμηθευτή.
- Έμβασμα με χρήση ηλεκτρονικών τραπεζικών συναλλαγών (e-banking). Στοιχεία πιστοποίησης της συναλλαγής ενδεικτικά είναι:
  - ✓ Αντίγραφο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού όψεως (extrait) του Φορέα της επένδυσης.
  - ✓ Αντίγραφο της ηλεκτρονικής συναλλαγής στο οποίο εμφανίζονται τα στοιχεία του τραπεζικού λογαριασμού του Προμηθευτή.
  - ✓ Απόδειξη είσπραξης του Προμηθευτή που
    - αναφέρει τα στοιχεία του εξοφλούμενου παραστατικού και
    - φέρει τη σφραγίδα και την υπογραφή του Προμηθευτή.
  - ✓ Καρτέλα Προμηθευτή όπου εμφανίζεται η συγκεκριμένη εξόφληση.

Σημαντικές επισημάνσεις:

Οι παραπάνω τρόποι εξόφλησης των παραστατικών δαπανών του επενδυτικού σχεδίου, είναι αποδεκτοί σύμφωνα με τις παρακάτω επισημάνσεις:

1. Σε περιπτώσεις τιμολόγησης δαπανών από επιχειρήσεις του εξωτερικού και για τιμολόγια που είναι ξενόγλωσσα, εκτός Αγγλικής, μπορεί να ζητηθεί η μετάφρασή τους στην Ελληνική γλώσσα από επίσημο φορέα και προσκομίζονται για την πιστοποίηση των δαπανών:
  - Προτιμολόγιο (Proforma Invoice).
  - Εντολή έκδοσης εμβάσματος στο Εξωτερικό, στο οποίο αναγράφονται
    - ✓ ο Φορέας της επένδυσης, ο αριθμός του εξοφλούμενου παραστατικού και τραπεζικός λογαριασμός όψεώς του και
    - ✓ η Χώρα, η Τράπεζα του Εξωτερικού, ο Προμηθευτής και ο τραπεζικός

λογαριασμός του.

- Τραπεζικό έγγραφο πληρωμής εμβάσματος και επιβεβαίωσης της συναλλαγής κατάθεσης του ποσού της δαπάνης σε τραπεζικό λογαριασμό του Προμηθευτή στο Εξωτερικό, στο οποίο επίσης πρέπει να αναγράφονται τα παραπάνω στοιχεία του Φορέα και του Προμηθευτή, με έναν από τους παρακάτω τρόπους:
  - ✓ SWIFT TRANSFERS (εκτός κανόνων SEPA).
  - ✓ Εντός κανόνων SEPA.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Εφόσον τα αγαθά στο παραστατικό τιμολογούνται σε ξένο νόμισμα (π.χ. δολάριο ΗΠΑ), το ποσό της εξόφλησης σε ευρώ υπολογίζεται ως προς την ισοτιμία, κατά την ημερομηνία εξόφλησης.

2. Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες (εκτός και αν διαφορετικά προβλέπεται):
  - Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ).
  - Οι χρεωστικοί τόκοι.
  - Οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.
  - Δασμοί και φόροι κάθε είδους.
  - Τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές.
  - Τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του Φορέα της επένδυσης.
3. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών αφορά Τεχνικές Εργασίες και υπόκειται σε παρακράτηση φόρου 3%, η απόδειξη είσπραξης του Προμηθευτή πρέπει να αναγράφει ως καταβεβλημένη αξία, τη συνολική αξία του Τιμολογίου Παροχής Υπηρεσιών, μειωμένη κατά το ποσό της παρακράτησης. Ο Φορέας της επένδυσης, οφείλει να προσκομίσει τα δικαιολογητικά της καταβολής της παρακράτησης φόρου 3%, το οποίο καταχωρείται σαν ξεχωριστή εγγραφή πληρωμής στο ΠΣΚΕ-ΙΕ ως «πληρωμή προς τρίτους».
4. Στις περιπτώσεις εξοπλισμού για τον οποίο έχει εκδοθεί απόφαση απαλλαγής καταβολής ΦΠΑ, μαζί με τις εξοφλητικές των σχετικών παραστατικών, προσκομίζεται και η βεβαίωση απαλλαγής ΦΠΑ.

3.4 Έλεγχος λογιστικής απεικόνισης των συναλλαγών και γεγονότων του επενδυτικού έργου

Τα τηρούμενα λογιστικά αρχεία (βιβλία ή καταστάσεις), στα οποία καταχωρούνται τα δεδομένα των συναλλαγών και γεγονότων του επενδυτικού έργου και τα οποία πρέπει να είναι διαθέσιμα προς έλεγχο στο ΚΟΕ/ΠΟΕ είναι:

- α) Για οικονομικές οντότητες που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης διπλογραφικού συστήματος (πρώην Βιβλία Γ' Κατηγορίας του ΚΒΣ):
  - Συγκεντρωτικό ημερολόγιο λογιστικών εγγραφών για την περίοδο υλοποίησης της επένδυσης.

- Μητρώο Παγίων της επένδυσης.
- Κίνηση λογαριασμών (καρτέλες) των προμηθευτών του επενδυτικού έργου.
- Ισοζύγιο Γενικού - Αναλυτικού Καθολικού κατά το χρόνο έναρξης του επενδυτικού έργου και κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης ελέγχου.

β) Για Φορείς που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης απλογραφικού συστήματος (πρώην Βιβλία Β΄ Κατηγορίας του ΚΒΣ):

- Σε περίπτωση χειρόγραφης τήρησης
  - ✓ Βιβλίο Εσόδων-Εξόδων, όπου είναι καταχωρημένα όλα τα παραστατικά δαπανών που αφορούν την επένδυση.
  - ✓ Βιβλίο Παγίων, όπου είναι καταχωρημένα όλα τα πάγια στοιχεία της επένδυσης.
- Σε περίπτωση μηχανογραφικής τήρησης
  - ✓ Κατάσταση του βιβλίου Εσόδων-Εξόδων, όπου είναι καταχωρημένα όλα τα παραστατικά δαπανών που αφορούν την επένδυση.
  - ✓ Βιβλίο Παγίων, όπου πρέπει να είναι καταχωρημένα όλα τα πάγια στοιχεία της επένδυσης.

Συνοπτικά, ελέγχονται με ταυτόχρονη αντιπαραβολή με τις εγγραφές στο ΠΣΚΕ-ΙΕ, τα παρακάτω επιμέρους στοιχεία των παραστατικών του έργου:

- Τα παραστατικά έχουν εκδοθεί στο όνομα του φορέα της επένδυσης. Δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτά παραστατικά δαπανών που εκδόθηκαν στο όνομα τρίτων (π.χ. μετόχων ή εταιρών).
- Η ημερομηνία έκδοσης κάθε παραστατικού των δαπανών βρίσκεται εντός του χρονικού πλαισίου υλοποίησης του έργου, όπως προβλέπεται στην απόφαση υπαγωγής και το ισχύων νομοθετικό πλαίσιο.
- Στο παραστατικό αναγράφεται το ΑΦΜ του Φορέα της επένδυσης.
- Ο εκδότης του παραστατικού (έδρα, αντικείμενο, συγγενής εταιρεία κλπ), για να διαπιστωθεί αν ο προμηθευτής είναι κατασκευαστής ή αντιπρόσωπος εξοπλισμού ή συγγενής εμπορική εταιρεία κλπ.
- Το παραστατικό σχετίζεται με το συγκεκριμένο έργο με βάση την περιγραφή της εργασίας/υπηρεσίας ή του εξοπλισμού.
- Ειδικά για αποδείξεις που αφορούν αμοιβές παροχής υπηρεσιών, ελέγχεται η περιγραφή της παρασχεθείσας υπηρεσίας. Πρέπει να προκύπτει με σαφήνεια ότι αυτή αφορά το εγκεκριμένο επενδυτικό έργο.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου των παραστατικών και της λογιστικής απεικόνισης των συναλλαγών και γεγονότων του επενδυτικού έργου, όλα τα πρωτότυπα/επίσημα παραστατικά δαπανών που αφορούν στην ενισχυόμενη επένδυση σφραγίζονται υποχρεωτικά από το ΚΟΕ/ΠΟΕ, με την ειδική σφραγίδα, ως εξής:

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ Ν. ....

Ημερ/νία ελέγχου .....

Για επενδυτικά σχέδια που έχουν ενταχθεί σε επιχειρησιακά προγράμματα ΕΣΠΑ, προστίθεται η φράση ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟ.

Απώλεια Παραστατικών και λοιπών συνοδευτικών στοιχείων

Στις περιπτώσεις απώλειας παραστατικών (Τιμολογίου, Δελτίου Αποστολής, Απόδειξης Παροχής Υπηρεσιών, κλπ.) ή εξοφλητικών αποδείξεων ή βεβαιώσεων που αφορούν το επενδυτικό έργο, ο Φορέας της επένδυσης οφείλει να προσκομίσει:

- Φωτοαντίγραφα των παραστατικών, τα οποία θα φέρουν επικύρωση του εκδότη τους με σφραγίδα και με την σχετική ένδειξη «ακριβές φωτοαντίγραφο εκ του πρωτοτύπου».
- Επιπλέον, για τις περιπτώσεις που ο Φορέας της επένδυσης έχει απωλέσει παραστατικό και έχει παράλληλα και άλλα επενδυτικά έργα, προσκομίζει και Υ.Δ. ν.1599/1986 του Νόμιμου Εκπροσώπου του Φορέα της επένδυσης, στην οποία θα δηλώνεται υπεύθυνα: *«Το παραστατικό (...περιγραφή στοιχείων παραστατικού αριθμός, ημερομηνία έκδοσης, προμηθευτής, περιγραφή δαπάνης...) έχει απωλεσθεί και προσκομίζεται ακριβές φωτοαντίγραφο εκ του πρωτοτύπου από τον προμηθευτή. Το εν λόγω παραστατικό δεν έχει ενισχυθεί (επιδοτηθεί) ούτε θα χρησιμοποιηθεί για επιδότηση από Εθνικό ή Κοινοτικό Πρόγραμμα».*

Στις περιπτώσεις απώλειας τραπεζικών καταθετηρίων ή φωτοτυπιών του σώματος των επιταγών ή άλλου παραστατικού τεκμηρίωσης των εξοφλητικών αποδείξεων ή βεβαιώσεων:

- Ελέγχεται η κίνηση του σχετικού εταιρικού λογαριασμού από την οποία προκύπτει η πληρωμή, με σαφή αναφορά στο έμβασμα ή στον αριθμό της επιταγής και αν αυτό δεν προκύπτει, τότε ζητείται βεβαίωση από την Τράπεζα σχετικά με την έκδοση των επιταγών (αριθμός, ημερομηνία, είδος επιταγής – δίγραμμη ή, ημέρας - αξία επιταγής) και την ημερομηνία εξόφλησής τους.

3.5 Έλεγχος των πηγών χρηματοδότησης της επένδυσης

Ο έλεγχος των πηγών χρηματοδότησης αποτελεί βασικό σημείο ελέγχου σε πράξεις κρατικών ενισχύσεων.

Σκοπός του ελέγχου είναι να επαληθευτεί ότι οι Φορείς των επιχορηγούμενων έργων εφαρμόζουν, τηρώντας τις νόμιμες διαδικασίες, τα προβλεπόμενα στην εγκριτική απόφαση, ως προς το χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης.

Ως πηγές χρηματοδότησης, νοούνται:

- η Ίδια Συμμετοχή,
- η Επιχορήγηση,
- ο Τραπεζικός Δανεισμός,
- η Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing), η οποία είναι δυνατόν να υφίσταται και ως αυτοτελές επενδυτικό πρόγραμμα.

Το χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης ορίζεται ρητά στην Απόφαση Υπαγωγής.

Αναλυτικότερα ο έλεγχος των πηγών χρηματοδότησης περιλαμβάνει:

3.5.1 Ίδια Συμμετοχή

Σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, η Ίδια Συμμετοχή του Φορέα δεν μπορεί να είναι μικρότερη του 25% των συνολικά επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.

Ακολουθεί η παρουσίαση των βασικών σημείων ελέγχου για τους αποδεκτούς τρόπους κάλυψης της ίδιας συμμετοχής.

3.5.1.1 Κάλυψη Ίδιας Συμμετοχής μέσω αύξησης του μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου με εισφορά μετρητών από τους μετόχους/εταίρους

Η κάλυψη της Ίδιας Συμμετοχής μίας επιχείρησης μέσω του μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου, μπορεί:

- να αφορά στο αρχικό κεφάλαιο του Φορέα ή
- να προκύπτει από αύξηση του μετοχικού/εταιρικού του κεφαλαίου από νέες σε μετρητά (και όχι σε είδος) εισφορές των μετόχων / εταίρων.

Δεν γίνονται αποδεκτές Αυξήσεις Κεφαλαίου

- λόγω αναπροσαρμογής της αξίας των παγίων στοιχείων της επιχείρησης ή
- λόγω κεφαλαιοποίησης διαφόρων αφορολογήτων αποθεματικών κλπ (επιτρέπεται μόνο για τα φορολογημένα).

Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στην επένδυση που έχει εγκριθεί με την απόφαση υπαγωγής, μπορεί να μειωθεί μετά την έκδοση της απόφασης αυτής μέχρι του ορίου του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των συνολικά ενισχυόμενων δαπανών, εφόσον το ποσοστό της μείωσης καλυφθεί με λήψη μακροπρόθεσμου τραπεζικού δανείου.

Αναλυτικότερα, αύξηση κεφαλαίου με εισφορά μετρητών από τους μετόχους/εταίρους ως Ίδια Συμμετοχή νοείται:

1) Για τις νεοϊδρυόμενες εταιρείες

Στις περιπτώσεις αυτές (νεοϊδρυόμενου φορέα) αύξηση κεφαλαίου ως Ίδια Συμμετοχή νοείται:

- ✓ η καταβολή του αρχικού μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου, όταν δεν έχει παρέλθει έτος από τη σύστασή της ή την έναρξη επιτηδεύματος πριν την ημερομηνία της αίτησης υπαγωγής και
- ✓ οι περαιτέρω αυξήσεις σε μετρητά που προέρχονται από νέες εισφορές.

2) Για τις υφιστάμενες εταιρείες

Στις περιπτώσεις αυτές (υφιστάμενου φορέα) αύξηση κεφαλαίου ως Ίδια Συμμετοχή νοούνται, τα ποσά της αύξησης του μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου, όπως προκύπτουν από νέες σε μετρητά (και όχι σε είδος)

εισφορές των μετόχων/εταίρων που πραγματοποιήθηκαν:

α) ή μετά την ημερομηνία έναρξης της επένδυσης, εφόσον πρόκειται για Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.) ή Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.) ή Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.) ή Ατομική Επιχείρηση ή Συνεταιρισμό.

β) ή μέσα στους τελευταίους 12 μήνες (ή 24 μήνες προκειμένου για εταιρείες που είναι εισηγημένες σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά) πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου σε Αναπτυξιακό Νόμο, υπό τις παρακάτω προϋποθέσεις (που αξιολογήθηκαν κατά την υπαγωγή):

- ✓ θα έχουν ως αποκλειστικό σκοπό, βάσει της σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων ή των εταίρων, τη χρησιμοποίηση του νέου κεφαλαίου ως ίδια συμμετοχή, στη συγκεκριμένη επένδυση και
- ✓ τα κεφάλαια αυτά αποδεδειγμένα υφίστανται με τη μορφή διαθεσίμων της εταιρείας και δεν έχουν αναλωθεί για άλλους σκοπούς μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου σε Αναπτυξιακό Νόμο.

εφόσον πρόκειται για Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.) ή Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) αντίστοιχα.

3) Για τις υπό σύσταση εταιρείες

Για τις υπό σύσταση εταιρείες κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής σε Αναπτυξιακό Νόμο, αύξηση κεφαλαίου ως Ίδια Συμμετοχή νοείται:

- ✓ η καταβολή του αρχικού μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου και
- ✓ οι περαιτέρω αυξήσεις του σε μετρητά που προέρχονται από νέες εισφορές μετά την υποβολή της αίτησης ένταξης στον εκάστοτε Αναπτυξιακό Νόμο.

Έλεγχος της αύξησης του μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου

Το ΚΟΕ/ΠΟΕ ελέγχει τη διαδικασία της αύξησης του εταιρικού/μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά μετρητών των εταίρων/μετόχων, ανάλογα με τη νομική μορφή της επιχείρησης και σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Τα γενικά σημεία του ελέγχου της αύξησης του εταιρικού/μετοχικού κεφαλαίου, είναι τα ακόλουθα:

- Η διαδικασία είναι σύμφωνη με τις κείμενες διατάξεις (ανακοίνωση αύξησης, πιστοποίηση αύξησης, ΦΣΚ, ΦΕΚ, ΓΕΜΗ κτλ. ανάλογα με την νομική μορφή).
- Η καταβολή των μετρητών είναι πραγματική.
- Αφορά το επενδυτικό σχέδιο (σκοπός της αύξησης).

Για την εξακρίβωση των ανωτέρω και ανάλογα πάντα με την εκάστοτε περίπτωση, το ΚΟΕ/ΠΟΕ χρησιμοποιεί ενδεικτικά τα εξής:

- Πρακτικά συνεδριάσεων ΓΣ και ΔΣ.
- Συμβολαιογραφικές πράξεις ή ιδιωτικά συμφωνητικά τροποποίησης του καταστατικού της επιχείρησης.

- Καταχωρήσεις στο οικείο Πρωτοδικείο ή στην Νομαρχία.
- Ανακοινώσεις δημοσιευμένες σε ΦΕΚ και ΓΕΜΗ.
- Καταθετήρια ή τραπεζικά εμβάσματα που αφορούν στην καταβολή των μετρητών εκ μέρους των εταίρων/μετόχων.
- Κίνηση τραπεζικού λογαριασμού (extrait) για την περίοδο υλοποίησης της επένδυσης.
- Αποδεικτικά καταβολής του ΦΣΚ στην αρμόδια ΔΟΥ.
- Βιβλίο εταίρων, ισολογισμοί, αναλυτικά καθολικά κεφαλαίου, χρηματικών διαθεσίμων, χρεωστών κτλ.

3.5.1.2 Κάλυψη Ίδιας Συμμετοχής με Φορολογηθέντα αποθεματικά

Η κάλυψη της Ίδιας Συμμετοχής είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί με αξιοποίηση ποσού που προέρχεται από φορολογηθέντα αποθεματικά του Φορέα της επένδυσης, όπως αυτά προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, εκτός του τακτικού αποθεματικού,

- εφόσον αυτό προβλέπεται στην Απόφαση Υπαγωγής και
- υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά αυτά,
  - ✓ θα πρέπει να εμφανίζονται σε ιδιαίτερο (ξεχωριστό) λογαριασμό στις οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης και
  - ✓ δεν θα μπορούν να διανεμηθούν πριν την παρέλευση πενταετίας από την ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

Επομένως, το ΚΟΕ/ΠΟΕ ελέγχει,

- τη μεταφορά των αναλωθέντων μέχρι τον έλεγχο εκτάκτων αποθεματικών σε ειδικό λογαριασμό (Λογαριασμός 41.04, ΕΓΛΣ) «Ειδικά Αποθεματικά» με αναφορά στο συγκεκριμένο έργο και
- την Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της εταιρίας με την οποία αποφασίστηκε η δέσμευση των αποθεματικών για τη χρηματοδότηση του έργου για μία πενταετία από την ολοκλήρωσή του.

3.5.1.3 Κάλυψη Ίδιας συμμετοχής με έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Η κάλυψη της απαιτούμενης Ίδιας Συμμετοχής του Φορέα, είναι επιτρεπτή με έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο, δίχως να απαιτείται μετοχοποίησή τους και καταβολή Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίων (ΦΣΚ).

Σε περίπτωση έκδοσης μετοχών υπέρ το άρτιο, η υπέρ το άρτιο διαφορά είναι εισφορά που αυξάνει μεν το ενεργητικό της εταιρείας, αλλά ο εισφέρων δεν αποκτά δικαιώματα ψήφου κλπ. από την εισφορά αυτή και επομένως το ποσό της διαφοράς αυτής, δεν υπάγεται, κατά το χρόνο της καταβολής της, σε φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίων, δεδομένου ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής ούτε της

διάταξης της περίπτ. α' ούτε της διάταξης της περίπτ. γ' της παρ. 1, του άρθρου 18, του ν.1676/1986.

Εφόσον, όμως, γίνει κεφαλαιοποίηση της ανωτέρω διαφοράς, τότε οφείλεται ΦΣΚ για το ποσό αυτό, δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή λαμβάνει χώρα αύξηση του κεφαλαίου κατά τα οριζόμενα στην περίπτ. α' της παρ. 1, του άρθρου 18, του ν.1676/1986.

Άλλωστε, με την κεφαλαιοποίηση αυτή καλύπτεται και η προϋπόθεση που ορίζεται στην διάταξη της περίπτ. γ' της παρ. 1, του άρθρου 18 (χορήγηση δικαιώματος ψήφου συμμετοχής στα κέρδη κτλ.).

Το ΚΟΕ/ΠΟΕ καταγράφει στην έκθεσή του ενδεχόμενη διαφοροποίηση από την απόφαση υπαγωγής και κάλυψη της ίδιας συμμετοχής με έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

3.5.1.4 Κάλυψη Ίδιας συμμετοχής με Τραπεζικό Δάνειο

Για επενδυτικά σχέδια που εντάχθηκαν στο ν.3908/2011 με το καθεστώς της φορολογικής απαλλαγής ή της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, ο Φορέας του επενδυτικού σχεδίου πρέπει να καλύψει την Ίδια Συμμετοχή του (τουλάχιστον το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του επενδυτικού κόστους),

- είτε μέσω Ιδίων Κεφαλαίων,
- είτε μέσω Τραπεζικού δανείου, υπό την προϋπόθεση ότι το τμήμα αυτό δεν συνοδεύεται από καμία κρατική ενίσχυση.

3.5.2 Μακροπρόθεσμος Τραπεζικός Δανεισμός

Σύμφωνα με την Απόφαση Υπαγωγής, η επένδυση μπορεί να χρηματοδοτηθεί και με δανεισμό από τράπεζες ή άλλα αναγνωρισμένα Ευρωπαϊκά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα.

Το Μακροπρόθεσμο Τραπεζικό Δάνειο στο σύνολό του:

- Πρέπει να είναι τετραετούς τουλάχιστον διάρκειας.
- Πρέπει να έχει τη μορφή Τραπεζικού ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου σε δημόσια ή μη εγγραφή ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής του αλληλόχρεου λογαριασμού, διότι ο τελευταίος δεν αποτελεί μακροπρόθεσμο δανεισμό για υλοποίηση επένδυσης ενταγμένης σε Αναπτυξιακό Νόμο και κατά συνέπεια αποτελεί μορφή βραχυπρόθεσμου δανεισμού.
- Πρέπει να έχει ληφθεί για την πραγματοποίηση του συγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου, όπως θα προκύπτει ρητά από τη σχετική δανειακή σύμβαση.
- Δεν πρέπει να έχει επιδοτούμενο επιτόκιο ή εγγύηση του Δημοσίου σε διαφορετική περίπτωση καταγράφεται από το ΚΟΕ/ΠΟΕ το ισόποσο της επιδότησης στην έκθεσή του.

- Μπορεί να λαμβάνεται και σε συνάλλαγμα.

Σημειώνεται ότι:

- Το ποσοστό του Μακροπρόθεσμου Τραπεζικού Δανείου στο χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης δύναται να μειωθεί, σε σχέση με την Απόφαση Υπαγωγής, με ισόποση αύξηση της Ίδιας Συμμετοχής.
- Μπορεί να γίνει χρήση Μακροπρόθεσμου Τραπεζικού Δανείου χωρίς να προβλέπεται από την εγκριτική απόφαση. Δηλαδή, το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στην επένδυση που έχει εγκριθεί με την απόφαση υπαγωγής, μπορεί να μειωθεί μετά την έκδοση της απόφασης αυτής μέχρι του ορίου του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των συνολικά ενισχυόμενων δαπανών, εφόσον το ποσοστό της μείωσης καλυφθεί με λήψη Μακροπρόθεσμου τραπεζικού Δανείου, σύμφωνα με τους παρακάτω όρους, η εφαρμογή των οποίων πιστοποιείται κατά τη διαδικασία ελέγχου (αλλά και ολοκλήρωσης) του επενδυτικού σχεδίου.

Το δάνειο που χρησιμοποιείται δύναται να είναι χαμηλού κόστους, από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συνεργάζονται με το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (ΕΤΕΑΝ). Στην περίπτωση αυτή, το όφελος από την ανωτέρω χρηματοδότηση συνυπολογίζεται στο συνολικό ποσοστό ενίσχυσης, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα όρια του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων και τα άλλα κατά περίπτωση όρια της Κοινοτικής Νομοθεσίας.

Για τον έλεγχο της ανάληψης του Μακροπρόθεσμου Τραπεζικού Δανείου απαιτείται η προσκόμιση των παρακάτω εγγράφων/παραστατικών:

- Σύμβαση του δανείου με τη δανειοδοτούσα Τράπεζα, όπου ελέγχεται:
  - ✓ ο σκοπός της έγκρισης του δανείου,
  - ✓ το ύψος του προϋπολογισμού του έργου για το οποίο χορηγείται το δάνειο,
  - ✓ η μορφή και η διάρκεια του δανείου,
  - ✓ αν έχει επιδοτούμενο επιτόκιο ή εγγύηση του Δημοσίου και
  - ✓ οι λοιποί όροι που υπάρχουν στη Σύμβαση.
- Πρόσφατη βεβαίωση της δανειοδοτούσας Τράπεζας, όπου αναφέρεται:
  - ✓ ο αριθμός της δανειακής Σύμβασης,
  - ✓ ο σκοπός της έγκρισης του δανείου,
  - ✓ η μορφή και η διάρκεια του δανείου,
  - ✓ το ύψος του εγκεκριμένου δανείου,
  - ✓ το συνολικό ποσό του εκταμιευθέντος δανείου,
  - ✓ στις περιπτώσεις τμηματικών καταβολών, αναφέρονται οι ημερομηνίες εκταμίευσης των δόσεων του δανείου με τα αντίστοιχα ποσά και
  - ✓ το τρέχον υπόλοιπο του δανείου (μη συμπεριλαμβανομένου των τόκων).
- Κίνηση (extrait) του τραπεζικού λογαριασμού του Φορέα της επένδυσης, όπου εμφανίζονται οι αναλήψεις του σχετικού δανείου, υπογεγραμμένη και

σφραγισμένη από την Τράπεζα.

Για την καταχώρηση της εκταμίευσης του Μακροπρόθεσμου Τραπεζικού Δανείου στα λογιστικά βιβλία του Φορέα, πρέπει να ελέγχονται:

- Τα αναλυτικά καθολικά των Λογαριασμών 45.10 ή 45.12 «Τράπεζες - Λογαριασμοί Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων», οι οποίοι θα εμφανίζονται πιστωμένοι με τα αντίστοιχα ποσά ανάληψης του δανείου. Από τους λογαριασμούς 45.10 ή 45.12 ελέγχεται και η τυχόν ανάληψη άλλων δανείων της επιχείρησης και διερευνάται η χρήση αυτών. Επίσης, ελέγχονται και οι αντίστοιχες ημερολογιακές εγγραφές.
- Οι λογαριασμοί 38.03 ή 38.05 «Καταθέσεις Όψεως», οι οποίοι θα εμφανίζονται αντίστοιχα χρεωμένοι.

Αν ο Φορέας της επένδυσης δηλώνει στην αίτησή ελέγχου του ότι δεν έχει λάβει Μακροπρόθεσμο Τραπεζικό Δάνειο, τότε το ΚΟΕ/ΠΟΕ ζητεί:

- Πρακτικό ΓΣ ή εξουσιοδοτούμενου οργάνου (ΔΣ κλπ.), όταν η νομική μορφή της εταιρείας είναι ΑΕ ή ΕΠΕ ή
- Υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου της εταιρείας, για τις λοιπές περιπτώσεις νομικής μορφής της εταιρείας,

που να πιστοποιεί τη μη λήψη Μακροπρόθεσμου Τραπεζικού Δανείου από τράπεζες ή άλλα αναγνωρισμένα Ευρωπαϊκά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα για την υλοποίηση της επένδυσης.

3.5.3 Επιχορήγηση

Η οριστική καταβολή επιχορήγησης στον Φορέα του επενδυτικού έργου, γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι οι δαπάνες του υλοποιημένου έργου είναι εξοφλημένες και ότι το επενδυτικό σχέδιο έχει ολοκληρωθεί σύμφωνα με τον Νόμο και την Απόφαση Υπαγωγής.

Υπενθυμίζεται ότι τα ποσά της

- ληφθείσας επιχορήγησης,
- επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης,
- επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, καθώς και
- απαλλαγής από καταβολή φόρου,

πρέπει να εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού και σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής του, εντός του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του ν.4399/2016, επιστρέφονται και επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από τον ν.4174/2013 (Α' 170). Σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης μέρους ή του συνόλου του αποθεματικού μετά την παρέλευση του ως άνω διαστήματος, προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στο φορολογικό έτος, κατά το οποίο έλαβε χώρα η διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού του αποθεματικού, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας.

3.5.3.1 Καταβολή μέρους ή λήψη Προκαταβολής της επιχορήγησης

Η Επιχορήγηση μπορεί να εισπραχθεί από το Φορέα της επένδυσης:

1. Ως Καταβολή μέρους της επιχορήγησης

Η καταβολή μέρους της επιχορήγησης πραγματοποιείται μετά την υποβολή Έκθεσης Ελέγχου από το ΚΟΕ/ΠΟΕ με την οποία πιστοποιείται:

- ✓ η υλοποίηση της επένδυσης σε ποσοστό τουλάχιστον 50% (φυσικό και οικονομικό αντικείμενο),
- ✓ η καταβολή τουλάχιστον του 50% της ίδιας συμμετοχής του φορέα της επένδυσης και
- ✓ η συμμόρφωσή του Φορέα της επένδυσης με τους όρους και τις προϋποθέσεις της απόφασης υπαγωγής
  - μέχρι και την 21-6-2016, ποσοστού 50% της επιχορήγησης που προβλέπεται στη σχετική απόφαση υπαγωγής της επένδυσης στους ν.3299/2004 ή ν.3908/2011,
  - από την 22-6-2016 και εφεξής, παρόμοια με παραπάνω, για ποσό που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έβδομο της προβλεπόμενης στη σχετική απόφαση υπαγωγής επιχορήγησης,

Τα στοιχεία για τις δόσεις της επιχορήγησης οι οποίες έχουν εκταμιευθεί στο πλαίσιο κάθε έργου, τηρούνται από την Υπηρεσία στον φάκελο εκταμίευσης του έργου και καταχωρούνται στο ΠΣΚΕ-ΙΕ (Τμήμα Στατιστικής Τεκμηρίωσης). Το ΚΟΕ/ΠΟΕ ελέγχει το ιστορικό των εκταμιεύσεων και το καταγράφει στην έκθεσή του.

Από την πλευρά του Φορέα, η εισπραχθείσα επιχορήγηση για κάθε έργο, τηρείται σε ξεχωριστό τριτοβάθμιο λογαριασμό, με αναφορά στο σχετικό πρόγραμμα χρηματοδότησης. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τόσο την επαλήθευση της σχετικής λογιστικής εγγραφής στον προβλεπόμενο λογαριασμό, όσο και τη διασταύρωση του ύψους της ληφθείσας επιχορήγησης.

2. Ως Προκαταβολή έναντι της επιχορήγησης:

- ✓ Μέχρι και την 21-6-2016, ποσοστού έως και 100% της επιχορήγησης που προβλέπεται στη σχετική απόφαση υπαγωγής της επένδυσης στους ν.3299/2004 ή ν.3908/2011, με την προσκόμιση ισόποσης εγγυητικής επιστολής, προσαυξημένης κατά 10% από πιστωτικά ιδρύματα ή άλλα νομικά πρόσωπα που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχουν, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το δικαίωμα αυτό.
- ✓ Από την 22-6-2016 και εφεξής, με βάση το ν.4399/2016 για ποσό που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έβδομο της προβλεπόμενης στη σχετική απόφαση υπαγωγής επιχορήγησης, χωρίς να απαιτείται η προσκόμιση εγγυητικής επιστολής, παρά μόνο με την υποβολή στην Υπηρεσία, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), υπεύθυνης δήλωσης συνοδευόμενης από αναλυτική κατάσταση παραστατικών δαπανών και πληρωμών για το έργο, συνολικού ύψους τουλάχιστον ίσου του ενός εβδομέου (1/7) του συνολικού κόστους της επένδυσης.

Η παραπάνω διαδικασία αφορά από την 22-6-2016 και εφεξής:

- ✓ Τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των ν.3908/2011 ή ν.4399/2016,
- ✓ Τα μεγάλα επενδυτικά σχέδια που έχουν κυρωθεί με νόμο από την Βουλή των Ελλήνων, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 9 του ν.3299/2004 και
- ✓ Τα εκκρεμή αιτήματα για την χορήγηση προκαταβολής έως και του συνόλου της επιχορήγησης των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των ν.3299/2004 ή ν.3908/2011 (τυχόν υποβληθείσες εγγυητικές επιστολές επιστρέφονται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες),

ενώ δεν έχει ισχύ στα επενδυτικά σχέδια του ν.3299/2004 που έχουν ενταχθεί σε Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 - 2013.

3.5.3.2 Βραχυπρόθεσμο Τραπεζικό Δάνειο έναντι Εκχώρησης της επιχορήγησης

Ο φορέας δύναται να προχωρήσει σε σύναψη βραχυπρόθεσμου δανεισμού έναντι Εκχώρησης της δημόσιας επιχορήγησης για τη χρηματοδότηση της επένδυσης.

Σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας στον επενδυτή και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η εκχώρηση τμήματος ή του συνόλου της επιχορήγησης σε τράπεζες για την παροχή ισόποσου βραχυπρόθεσμου δανεισμού, που χρησιμοποιείται για την χρηματοδότηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της επιχορήγησης με την ολοκλήρωση της επένδυσης, γίνεται απευθείας στην τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης της επιχορήγησης, εφόσον κάθε φορά έχει αναληφθεί ισόποσο τουλάχιστον της καταβαλλόμενης επιχορήγησης τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου.

Στην περίπτωση αυτή ο Φορέας της επένδυσης υποχρεούται, για το έγκυρο της εκχώρησης, να προβεί στην αναγγελία αυτής και στο Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης. Ο Φορέας της επένδυσης παραμένει ο μόνος υπεύθυνος έναντι του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης για την εκτέλεση του έργου και την εκπλήρωση κάθε οικονομικής υποχρέωσης προς αυτό.

Η αναγγελία της εκχώρησης στο Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης γίνεται με επίδοση της Σύμβασης Εκχώρησης – Ενεχυρίασης Απαίτησης από Δικαστικό Επιμελητή. Στη Σύμβαση, αντίγραφο της οποίας βρίσκεται στο φάκελο της Υπηρεσίας, περιγράφονται οι όροι της εκχώρησης, καθώς και τα απαραίτητα στοιχεία για την πίστωση της εκχωρηθείσας επιχορήγησης υπέρ της Τράπεζας.

Το βραχυπρόθεσμο τραπεζικό δάνειο έναντι εκχώρησης της επιχορήγησης:

- Πρέπει να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδομένου σε δημόσια ή μη εγγραφή, ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής αλληλόχρεου λογαριασμού. Επιτρέπεται η κίνηση του ανωτέρου δανείου να γίνεται και μέσω αλληλόχρεου λογαριασμού, εφόσον υπάρχει πρόσθετη ξεχωριστή πράξη (σύμβαση ενεχυρίασης απαίτησης) στον εν λόγω λογαριασμό, από την οποία να προκύπτει η σαφής αναφορά των όρων σύναψής του.
- Πρέπει να έχει ληφθεί για την πραγματοποίηση του συγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου, όπως θα προκύπτει ρητά από τη σχετική δανειακή

σύμβαση ή/και την σχετική πρόσφατη βεβαίωση της τράπεζας.

- Μπορεί να χορηγείται και σε συνάλλαγμα.

Για τον έλεγχο της ανάληψης του Βραχυπρόθεσμου Τραπεζικού Δανείου έναντι Εκχώρησης της Επιχορήγησης απαιτείται η προσκόμιση των παρακάτω εγγράφων/παραστατικών:

- Σύμβαση του δανείου με τη δανειοδοτούσα Τράπεζα, όπου ελέγχεται:
  - ✓ ο σκοπός της έγκρισης του δανείου
  - ✓ το ύψος του προϋπολογισμού του έργου για το οποίο χορηγείται το δάνειο
  - ✓ η μορφή και η διάρκεια του δανείου
  - ✓ λοιποί όροι που υπάρχουν στη Σύμβαση
  - ✓ τυχόν επιδότηση επιτοκίου στο πλαίσιο προγράμματος χρηματοδότησης ή άλλης ενίσχυσης.
- Βεβαίωση της δανειοδοτούσας Τράπεζας, όπου αναφέρεται:
  - ✓ ο αριθμός της δανειακής Σύμβασης
  - ✓ ο σκοπός της έγκρισης του δανείου
  - ✓ η μορφή και η διάρκεια του δανείου
  - ✓ το ύψος του εγκεκριμένου δανείου
  - ✓ το συνολικό ποσό του εκταμιευθέντος δανείου
  - ✓ στις περιπτώσεις τμηματικών καταβολών, αναφέρονται οι ημερομηνίες εκταμίευσης των δόσεων του δανείου με τα αντίστοιχα ποσά
  - ✓ το τρέχον υπόλοιπο του δανείου (μη συμπεριλαμβανομένου των τόκων)

Το δάνειο πρέπει να εμφανίζεται σε ειδικό τριτοβάθμιο λογαριασμό στα Βιβλία και στοιχεία του φορέα.

3.5.3.3 Λοιπά Διαθέσιμα Κεφάλαια του Φορέα της επένδυσης (σε υφιστάμενες επιχειρήσεις)

Προκειμένου να ολοκληρωθεί το χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης, είτε κατά τον ενδιάμεσο είτε κατά τον τελικό έλεγχο σε περίπτωση μη καταβολής μέρους ή συνόλου επιχορήγησης, γίνεται χρήση Λοιπών Διαθεσίμων.

Ενδεικτικά τα Λοιπά διαθέσιμα μπορούν να προκύψουν:

- από προσωρινές καταθέσεις των μετόχων (ταμειακές διευκολύνσεις),
- από άλλα δάνεια (αλληλόχρεοι λογαριασμοί και λοιπά), και
- από τη λειτουργία της επιχείρησης.

Σε αυτή την περίπτωση ο φορέας είναι υποχρεωμένος να δηλώσει και να αποδείξει τις Πηγές προέλευσης των απαραίτητων διαθεσίμων για την κάλυψη του χρηματοδοτικού σχήματος του επενδυτικού σχεδίου, κατά την υποβολή του Αιτήματος Ελέγχου (ΠΣΚΕ-ΙΕ).

3.5.4 Επένδυση Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Leasing)

Στις περιπτώσεις ελέγχου επενδύσεων όπου προβλέπεται η απόκτηση εξοπλισμού με Χρηματοδοτική Μίσθωση, υποβάλλονται και ελέγχονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Σύμβαση Χρηματοδοτικής Μίσθωσης του εξοπλισμού στην οποία ρητά ορίζεται ότι μετά τη λήξη της μίσθωσης ο εξοπλισμός θα περιέχεται στην κυριότητα του Φορέα της επένδυσης.
- Αντίγραφο των σχετικών τιμολογίων αγοράς του εξοπλισμού (από το φορέα χρηματοδότησης του Leasing) που περιλαμβάνεται στη σύμβαση.
- Σχετικά παραστατικά διακίνησης εξοπλισμού (φορτωτικές – δελτία αποστολής)
- Άδεια εγκατάστασης (εφόσον απαιτείται) και λειτουργίας (σε τελικούς ελέγχους), στις οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνεται και ο εξοπλισμός Leasing, στοιχείο το οποίο επιβεβαιώνεται από τα θεωρημένα σχέδια διάταξης εξοπλισμού από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.

Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο Χρηματοδοτικής Μίσθωσης ελέγχονται ως προς τα κάτωθι στοιχεία:

- Ο μισθωτής είναι ο άμεσος δικαιούχος της ενίσχυσης.
- Τα μισθώματα που καταβάλλει ο μισθωτής στον εκμισθωτή, συνοδευόμενα από εξοφλημένο τιμολόγιο ή λογιστικό έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος, αποτελούν τη δαπάνη που είναι επιλέξιμη.
- Ο εξοπλισμός Χρηματοδοτικής Μίσθωσης πρέπει να είναι καινούργιος και να αφορά τις κατηγορίες του Μηχανολογικού και Λοιπού Εξοπλισμού.
- Πρέπει να υπάρχει απόλυτη ταύτιση του εγκατεστημένου εξοπλισμού και του εξοπλισμού που περιγράφεται στη σύμβαση Χρηματοδοτικής Μίσθωσης.
- Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο τεχνικών χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι επιλέξιμες εφόσον αιτιολογούνται για την υλοποίηση του έργου και υπό τον όρο ότι μετά τη λήξη της μίσθωσης η κυριότητα του πάγιου στοιχείου, το οποίο αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, περιέρχεται στο δικαιούχο. Η διάρκεια της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα επτά (7) έτη.
- Οι άλλες δαπάνες που σχετίζονται με τη σύμβαση Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (φόροι, περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, κόστος αναχρηματοδότησης, γενικά έξοδα, έξοδα ασφαλίσεων κ.λπ.) δεν είναι επιλέξιμες.
- Η ενίσχυση καταβάλλεται στον μισθωτή σε μία ή περισσότερες δόσεις ανάλογα με τα μισθώματα που έχουν καταβληθεί.

Ο έλεγχος των περιπτώσεων Χρηματοδοτικής Μίσθωσης παρουσιάζει τις παρακάτω ιδιαιτερότητες:

- Δεν πραγματοποιείται δαπάνη κατά το χρόνο απόκτησης της χρήσης του εξοπλισμού. Οι καταβαλλόμενες δόσεις του μισθώματος αποτελούν λειτουργικό έξοδο της επιχείρησης.
- Ο εξοπλισμός Χρηματοδοτικής Μίσθωσης δεν εμφανίζεται στους λογαριασμούς παγίων της επιχείρησης. Οι σχετικοί λογαριασμοί στους οποίους μπορεί να εντοπισθεί η χρήση του εξοπλισμού Χρηματοδοτικής Μίσθωσης είναι οι τριτοβάθμιοι λογαριασμοί 62.04 «Ενοίκια», όπου καταχωρούνται τα καταβαλλόμενα μισθώματα Leasing.
- Θα πρέπει να έχουν ανοιχθεί ιδιαίτεροι τριτοβάθμιοι λογαριασμοί με αναφορά της σχετικής σύμβασης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Αριθμός σύμβασης, επωνυμία εταιρείας Leasing). Από τα στοιχεία της σύμβασης, το ΚΟΕ/ΠΟΕ πρέπει να ελέγχει και να καταγράφει
  - ✓ Τον αριθμό της και την ημερομηνία σύνταξής της
  - ✓ Τη διάρκειά της
  - ✓ Το ποσό των δόσεων
  - ✓ Τον εξοπλισμό Leasing
  - ✓ Την αξία του εξοπλισμού
- Η προεξόφληση των δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης από το φορέα της επένδυσης είναι δυνατή μόνο για τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες της σύμβασης μίσθωσης, όπως αυτή έχει εγκριθεί από την αρμόδια Υπηρεσία.
- Τα ποσά της επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης δεν αφαιρούνται από την αξία των επενδυτικών δαπανών προκειμένου να γίνει προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών.

[Επιστροφή στα Περιεχόμενα](#)

[Επιστροφή στα Περιεχόμενα](#)

4. Έλεγχος Ειδικών Θεμάτων και Όρων της Απόφασης Υπαγωγής

4.1 Έλεγχος απασχόλησης

Στην απόφαση υπαγωγής κάθε επενδυτικού σχεδίου και πιο συγκεκριμένα στο πεδίο των όρων χορήγησης της ενίσχυσης, αναφέρονται:

- οι υφιστάμενες θέσεις απασχόλησης του Φορέα,
- οι νέες θέσεις απασχόλησης του Φορέα που δημιουργούνται με το επενδυτικό σχέδιο και
- το σύνολο των θέσεων απασχόλησης του Φορέα.

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό **ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ)**, δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος.

Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

- οι μισθωτοί,
- τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο,
- οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες εφόσον συμπεριλαμβάνονται στον Πίνακα Προσωπικού,
- οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση, εφόσον συμπεριλαμβάνονται στον Πίνακα Προσωπικού.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων είναι εκείνα που αφορούν τις ημέρες απασχόλησης στον φορέα κατά τον μήνα ολοκλήρωσης της επένδυσης. Για τον υπολογισμό των ΕΜΕ από το ΚΟΕ/ΠΟΕ, λαμβάνονται υπόψη ο αριθμός των συνολικών **ημερών πλήρους ασφάλισης** ανά εργαζόμενο τον μήνα ολοκλήρωσης, διαιρούμενος με τον αριθμό 25. Σε περιπτώσεις επενδύσεων σε επιχειρήσεις με εποχιακή απασχόληση, λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία απασχόλησης (ΕΜΕ πλήρους ασφάλισης) για τους τελευταίους 12 μήνες, πριν την ημερομηνία ολοκλήρωσης.

Τα δικαιολογητικά που οφείλει να προσκομίσει ο φορέας της επένδυσης για τον υπολογισμό των ΕΜΕ, είναι τα εξής:

1. Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις (ΑΠΔ).
2. Αναλυτικές Μισθολογικές Καταστάσεις.
3. Βεβαίωση αποδοχών και συντάξεων από το Τaxis (πρώην Ε7).
4. Πίνακας προσωπικού Ε4 της Επιθεώρησης Εργασίας.

4.2 Τήρηση κανόνων δημοσιότητας

Καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης μιας επένδυσης, οι φορείς υποχρεούνται να αναρτούν **διαφημιστική πινακίδα** στον τόπο υλοποίησης της επένδυσης.

Από τη δημοσίευση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και μέχρι την παρέλευση πενταετίας από τη δημοσίευση αυτής, οι φορείς υποχρεούνται στην αντικατάσταση της διαφημιστικής πινακίδας από **μόνιμη επεξηγηματική πινακίδα**.

Εάν η επένδυση υλοποιείται σε περισσότερα του ενός σημεία, τα παραπάνω αναρτώνται σε κάθε σημείο υλοποίησης.

Οι πινακίδες θα πρέπει να αναρτώνται σε εμφανές σημείο (συνήθως στην είσοδο του έργου), να είναι ευδιάκριτες και σε καλή κατάσταση. Ο φορέας της επένδυσης οφείλει να προσκομίσει τις σχετικές φωτογραφίες.

Οι τεχνικές προδιαγραφές και το περιεχόμενο των πινακίδων, αναλύονται στον 47229/25-09-2014 Οδηγό δημοσιότητας των φορέων υλοποίησης επενδύσεων ενταγμένων στις διατάξεις των ν.3299/04 και 3908/11 (ΑΔΑ: ΒΧΒΔΦ-ΦΘ9) και τα παραρτήματά του, που βρίσκεται αναρτημένος στο www.ependyseis.gr.

Για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν ενταχθεί για συγχρηματοδότηση από Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2007-2013, εφαρμόζονται ως προς την δημοσιότητα οι υποχρεώσεις που αναφέρονται στη σχετική επιστολή ενημέρωσης προς τον επενδυτή. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ φροντίζει για την προσθήκη της επιστολής στον φάκελο του έργου.

4.3 Έλεγχος μετοχικής σύνθεσης και νομικής μορφής

Κατά το στάδιο της αξιολόγησης των προτάσεων ελέγχεται το προφίλ των μετόχων των επιχειρήσεων και με βάση αυτό λαμβάνεται η απόφαση χρηματοδότησης του έργου. Γι' αυτόν τον λόγο, οποιαδήποτε μεταβολή της μετοχικής σύνθεσης τελεί υπό την έγκριση του φορέα χρηματοδότησης.

Για να διαπιστωθεί η μετοχική σύνθεση μίας επιχείρησης, πραγματοποιείται έλεγχος των Πρακτικών της τελευταίας Γενικής Συνέλευσης ή/και του Βιβλίου Μετόχων. Τα στοιχεία αυτά είναι δυνατόν να επιβεβαιωθούν και μέσα από τις σχετικές εγγραφές και τα παραστατικά που αφορούν στις αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου.

Στην περίπτωση που το ΚΟΕ/ΠΟΕ διαπιστώσει αλλαγές στη μετοχική σύνθεση του φορέα της επένδυσης, θα πρέπει να επιβεβαιώνεται ότι έχει ενημερωθεί η Υπηρεσία.

Τέλος, το ΚΟΕ/ΠΟΕ θα πρέπει να επιβεβαιώνει ότι έχει ενημερωθεί η Υπηρεσία για κάθε αλλαγή που έχει γίνει στη νομική υπόσταση, στην αρμόδια ΔΟΥ και στα στοιχεία επικοινωνίας του φορέα της επένδυσης.

4.4 Διακριτοί λογαριασμοί

Ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου οφείλει να τηρεί διακριτούς λογαριασμούς Ενεργητικού και Παθητικού του ΕΓΛΣ στην περιγραφή των οποίων θα αναφέρεται ο επενδυτικός νόμος και ο αριθμός φακέλου της επένδυσης, όλων των οικονομικών πράξεων που έχουν σχέση με το επενδυτικό σχέδιο και αφορούν

- την απόκτηση των επενδυτικών αγαθών,
- την εξόφληση των αντίστοιχων προμηθευτών και
- την χρηματοδότηση της επένδυσης.

Σε περίπτωση που η επιχείρηση τηρεί βιβλία Β΄ Κατηγορίας οφείλει να αποτυπώνει τις ανωτέρω πληροφορίες που αφορούν τις οικονομικές πράξεις, που έχουν σχέση με το επενδυτικό σχέδιο, στις τελευταίες σελίδες του Βιβλίου Εσόδων-Εξόδων.

4.5 Συγχρηματοδοτούμενα επενδυτικά σχέδια - Απολογιστική έκθεση

Όσα επενδυτικά σχέδια εντάχθηκαν για συγχρηματοδότηση από Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2007-2013, περιλαμβάνουν πρόσθετες υποχρεώσεις για τους επενδυτές. Κάθε φορά που επενδυτικό σχέδιο εντάσσεται σε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, αποστέλλεται από την Υπηρεσία ενημερωτική επιστολή με τις υποχρεώσεις του φορέα της επένδυσης, οι οποίες αναλύονται ως εξής:

1. Τοποθέτηση διαφημιστικής πινακίδας στο εργοτάξιο του έργου κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.
2. Τοποθέτηση ευδιάκριτης και ευμεγέθους μόνιμης επεξηγηματικής πινακίδας μετά την ολοκλήρωση του έργου.
3. Αποδοχή όλων των προβλεπόμενων από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την παροχή σε αυτά όλων των δικαιολογητικών στοιχείων που ζητούνται.
4. Τήρηση όλων των δικαιολογητικών εγγράφων σχετικά με τις δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε, για διάστημα δέκα ετών μετά την ολοκλήρωση του σχεδίου, ανεξάρτητα από την άρση της σχετικής υποχρέωσης που ενδεχομένως προκύπτει από την εφαρμογή φορολογικών διατάξεων.
5. Τήρηση σε διακριτούς λογαριασμούς Ενεργητικού και Παθητικού του Ε.Γ.Λ.Σ. στην περιγραφή των οποίων θα αναφέρεται ο αναπτυξιακός νόμος και ο αριθμός φακέλου της επένδυσης, όλων των οικονομικών πράξεων, που έχουν σχέση με το επενδυτικό σχέδιο και αφορούν:
  - την απόκτηση των επενδυτικών αγαθών
  - την εξόφληση των αντίστοιχων προμηθευτών
  - την χρηματοδότηση της επένδυσης

Οι εταιρείες που τηρούν βιβλία Β΄ κατηγορίας θα αποτυπώνουν τις ανωτέρω πληροφορίες, που αφορούν τις οικονομικές πράξεις, που έχουν σχέση με το επενδυτικό σχέδιο, στις τελευταίες σελίδες του Βιβλίου Εσόδων-Εξόδων.

Οι εταιρείες καλούνται να προχωρήσουν μέσα στην τρέχουσα χρήση στις απαραίτητες εγγραφές τακτοποίησης, έτσι ώστε να μεταφερθούν στους εν λόγω λογαριασμούς τα ποσά, τα οποία αφορούν τις συγκεκριμένες επενδύσεις και έχουν καταχωρηθεί σε προηγούμενες διαχειριστικές χρήσεις. Εναλλακτικά οι εταιρείες για τις κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις μπορούν να συντάξουν Απολογιστικές Εκθέσεις Προόδου των εν εξελίξει και των ολοκληρωμένων επενδυτικών σχεδίων μέχρι 31-12-2010, που θα αναφέρονται στις ανωτέρω πληροφορίες. Οι απολογιστικές Εκθέσεις Προόδου θα υπογράφονται από τον νόμιμο εκπρόσωπο της Εταιρείας.

Εφόσον το ΚΟΕ/ΠΟΕ κατά τον έλεγχο διαπιστώσει ότι τηρούνται οι ανωτέρω υποχρεώσεις εκ μέρους του φορέα της επένδυσης, το καταγράφει στην έκθεσή του. Η μη καταγραφή και πιστοποίηση των ανωτέρω συνεπάγεται την υποχρέωση υποβολής Απολογιστικής Έκθεσης εκ μέρους του φορέα της επένδυσης, μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης.

4.6 Ημερομηνία Έναρξης-Ολοκλήρωσης της επένδυσης

Στην Απόφαση Υπαγωγής κάθε επένδυσης, αναφέρεται η εγκεκριμένη ημερομηνία έναρξης του επενδυτικού σχεδίου.

Σύμφωνα με τις διατάξεις, ως έναρξη των εργασιών νοείται το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση.

Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως «έναρξη των εργασιών» νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση.

Η πραγματική έναρξη που πιστοποιείται από το ΚΟΕ/ΠΟΕ στην έκθεσή του, είναι αυτή που καθορίζεται από,

- το πρώτο παραστατικό δαπάνης (ΤΙΜ, ΤΔΑ, ΔΠΥ κλπ) που αφορά το επενδυτικό σχέδιο ή
- την πρώτη Πληρωμή για δαπάνες που αφορούν το επενδυτικό σχέδιο ή
- το πρώτο Δελτίο Αποστολής του επενδυτικού σχεδίου ή
- οποιοδήποτε έγγραφο από το οποίο προκύπτει νομική δέσμευση (π.χ. σύμβαση με προμηθευτή, δάνειο) που αφορά το επενδυτικό σχέδιο.

Η πραγματική έναρξη της επένδυσης που πιστοποιείται από το ΚΟΕ/ΠΟΕ, **δεν δύνανται να είναι προγενέστερη της ημερομηνίας έναρξης** που αναφέρεται στην Απόφαση Υπαγωγής.

Η προθεσμία ολοκλήρωσης της επένδυσης αναφέρεται στην Απόφαση Υπαγωγής. Ωστόσο σύμφωνα με τον ν.4399/2016 ως εμπρόθεσμη ημερομηνία ολοκλήρωσης θεωρείται ως εξής:

Άρθρο 76 Ν.4399/2016 Τεύχος Α' 117/22.06.2016 Παράταση προθεσμιών ολοκλήρωσης επενδυτικών σχεδίων υπαχθέντων στους νόμους 3299/2004 και 3908/2011					
παρατάσεις επενδυτικών Ν.3299/2004					
Αν η ημερομηνία λήξης επενδυτικών του Ν.3299/04 ήταν	31/12/2015	αρθ 76 §1 Ν.4399/2016	Η προθεσμία ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3299/2004 παρατείνεται	31/3/2017	1.α. Χορηγείται νέα προθεσμία ολοκλήρωσης, μέχρι τις 31 Μαρτίου 2017 , των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3299/2004 και η ημερομηνία ολοκλήρωσής τους έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015.
				30/6/2018	Αν μέχρι την ημερομηνία αυτή υλοποιηθεί, αποδεδειγμένα, το 50% του εγκεκριμένου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, η προθεσμία ολοκλήρωσης παρατείνεται για δεκαπέντε (15) επιπλέον μήνες, ήτοι μέχρι τις 30 Ιουνίου 2018
	31/3/2017			Η προθεσμία ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων, που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3299/2004 και η οποία λήγει μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2016, παρατείνεται μέχρι τις 31 Μαρτίου 2017	
	30/6/2018			Αν μέχρι την ημερομηνία αυτή υλοποιηθεί, αποδεδειγμένα, το 50% του εγκεκριμένου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, η προθεσμία ολοκλήρωσης παρατείνεται για δεκαπέντε (15) επιπλέον μήνες, ήτοι μέχρι τις 30 Ιουνίου 2018	
παρατάσεις επενδυτικών Ν.3908/2011					
Αν η ημερομηνία Υπαγωγής επενδυτικών του Ν 3908/11 ήταν	31/12/2012	αρθ 76 §2 Ν.4399/2016	Η προθεσμία ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3908/2011 παρατείνεται	30/6/2017	2.α. Η προθεσμία ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3908/2011 παρατείνεται: αα. μέχρι τις 30 Ιουνίου 2017 για τα επενδυτικά σχέδια των οποίων η απόφαση υπαγωγής έχει εκδοθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2012
	31/12/2013 ή 31/12/2014			31/12/2017	ββ. μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2017 για τα επενδυτικά σχέδια των οποίων η απόφαση υπαγωγής έχει εκδοθεί εντός των ετών 2013 και 2014

Η πραγματική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης που πιστοποιείται από το ΚΟΕ/ΠΟΕ στην έκθεσή του, είναι αυτή που καθορίζεται από

- το τελευταίο χρεωστικό παραστατικό δαπάνης που αφορά το επενδυτικό σχέδιο ή
- την τελευταία πληρωμή που αφορά το επενδυτικό σχέδιο ή
- την τελευταία καταβολή της ίδιας συμμετοχής στο κόστος του επενδυτικού σχεδίου ή
- την τελευταία καταβολή της ίδιας συμμετοχής για κεφάλαιο κίνησης ή
- την ανάληψη της τελευταίας δόσης του δανείου ή
- την τελευταία Εκδοθείσα Άδεια ή
- την τελευταία Ενέργεια που αφορά τους ειδικούς όρους του επενδυτικού σχεδίου.

4.7 Έναρξη παραγωγικής λειτουργίας

Η έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης πιστοποιείται από το ΚΟΕ/ΠΟΕ με βάση,

- τα τιμολόγια αγοράς πρώτων υλών και
- τα τιμολόγια πώλησης προϊόντων.

Επιπρόσθετα, ελέγχονται οι σχετικές λογιστικές εγγραφές, δηλαδή ο λογαριασμός 50 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ και ο λογαριασμός 70 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ, καθώς και ο κύκλος εργασιών. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ πιστοποιεί έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας, εφόσον τα στοιχεία και ο επιτόπιος έλεγχος τεκμηριώνουν την επαρκή λειτουργία της μονάδας.

4.8 Ειδικοί Όροι της Απόφασης Υπαγωγής

Στην Απόφαση Υπαγωγής ενδέχεται να περιλαμβάνονται Ειδικοί Όροι ως προϋπόθεση για την εκταμίευση της ενίσχυσης. Το ΚΟΕ/ΠΟΕ οφείλει να ελέγξει την ισχύ ή την

άρση των όρων αυτών, εξετάζοντας και παραθέτοντας στην Έκθεση Ελέγχου τα στοιχεία τεκμηρίωσης της τήρησης των ειδικών όρων.

Ενδεικτικοί ειδικοί όροι δύνανται να είναι οι εξής:

- Υποχρέωση μεταγραφής του συμβολαίου αγοράς ή μίσθωσης του ακινήτου επί του οποίου υλοποιείται η επένδυση.
- Μηδενισμός αρνητικού κεφαλαίου κίνησης. Για τα επενδυτικά σχέδια του ν. 3299/2004 και ν.3908/2001, τυχόν παράβαση του όρου απόφασης περί μηδενισμού αρνητικού κεφαλαίου κίνησης, δεν εξετάζεται υπό την προϋπόθεση ότι δεν επηρεάζει την ολοκλήρωση της επένδυσης και εφόσον αυτή έχει ολοκληρωθεί εμπροθέσμως, λειτουργεί παραγωγικά και έχουν δημιουργηθεί όλες οι προβλεπόμενες θέσεις εργασίας.
- Υποχρέωση προσκόμισης μέχρι την εκταμίευση της επιχορήγησης κάποιας άδειας, π.χ. άδειας επέμβασης από δασαρχείο.

4.9 Φυσικός φάκελος της επένδυσης

Στην Υπηρεσία τηρείται πλήρης φυσικός φάκελος της επένδυσης που περιλαμβάνει τον Φάκελο Ελέγχου, τον Φάκελο Εκταμίευσης της Ενίσχυσης (εφόσον υπάρχει) καθώς και τα δικαιολογητικά και συμπληρωματικά στοιχεία που έχουν υποβληθεί από τον φορέα της επένδυσης.

Το ΚΟΕ/ΠΟΕ οφείλει να ανατρέχει τον φυσικό φάκελο της επένδυσης για τον εντοπισμό

- τυχόν τροποποιήσεων της Απόφασης Υπαγωγής που δεν έχουν καταγραφεί στο ΠΣΚΕ-ΙΕ,
- προηγούμενων ελέγχων που διενεργήθηκαν εκτός ΠΣΚΕ-ΙΕ,
- σχετικής αλληλογραφίας με τον επενδυτή ή
- την ύπαρξη κοινοποιήσεων, συστάσεων ή άλλων αναφορών από αρμόδιες Ελεγκτικές αρχές,

που να αφορούν και να επηρεάζουν τη συγκεκριμένη επένδυση ή την Επιχείρηση – φορέα της επένδυσης.

[Επιστροφή στα Περιεχόμενα](#)